

Katolički list

ZVONIK

GOD: XI BR. 3 (113) Subotica, ožujak (mart) 2004. 60,00 din

VI.

Kriste!

Raspeti!

Dvije grede
prekrižene
pokazuju put
prema Bogu
i prema čovjeku.

Rukama
raspetim
zagrli

djecu Božju
raspršenu.

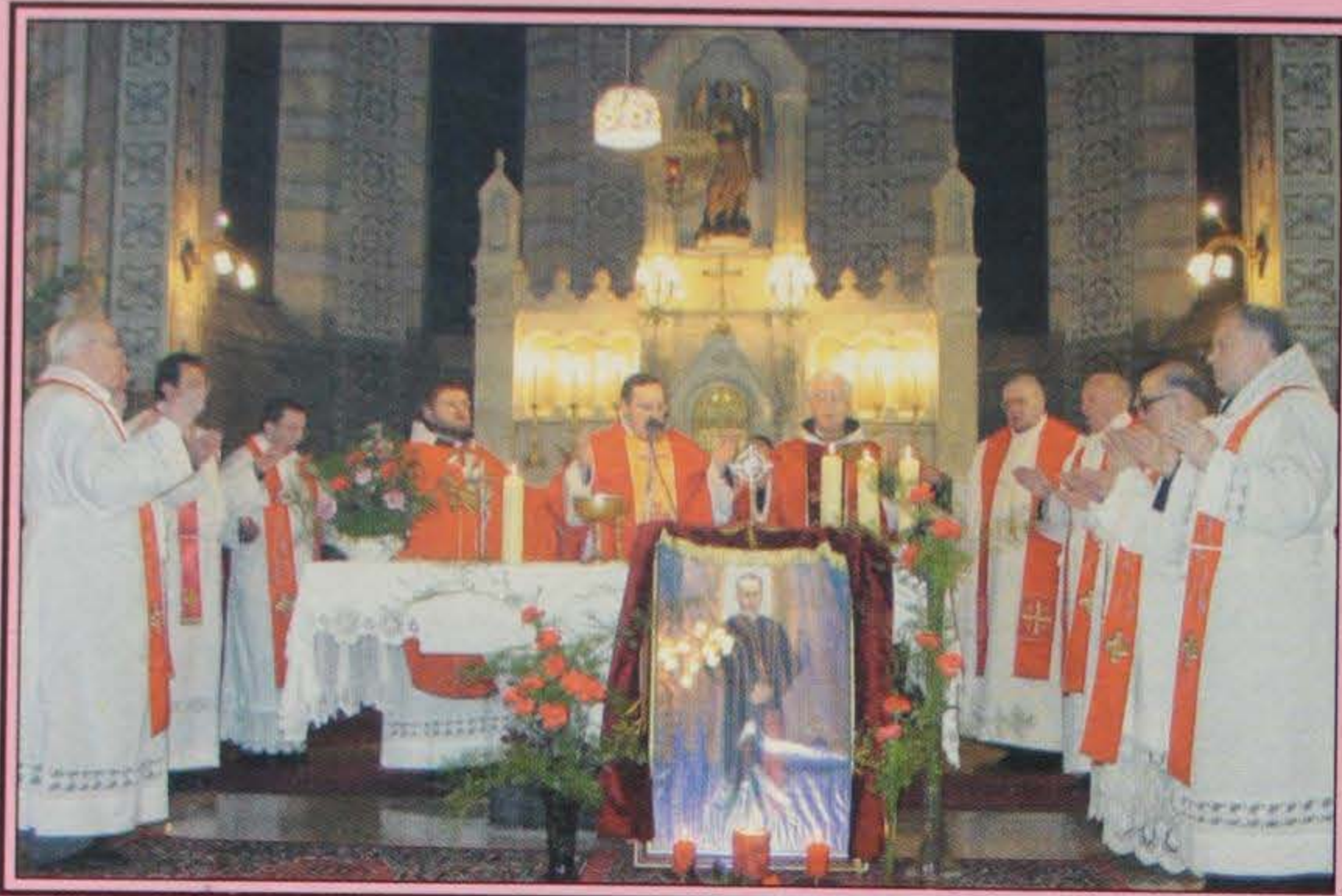
Amen.

s. Blaženka R.

AKUP.ORG.RS

Gospa Lurdska i Stepinčevo u Subotici

Na blagdan bl. Alojzija Stepinca i ove godine misu je predvodio biskup Pénzes

Božju riječ čitala je sestra Nada, vrhovna glavarica sestara Naše Gospe iz Zagreba

Združeni zborovi župa Isusovog Uskrsnuća, Sv. Jurja i Sv. Roka, pod ravnanjem Miroslava Stantića

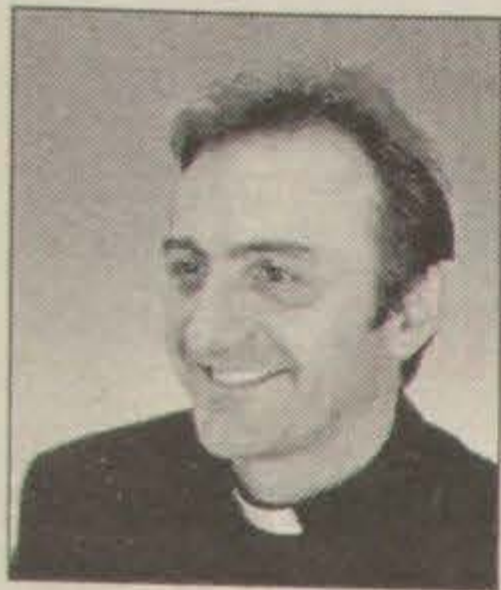
Svi vjernici željeli su poljubiti moći bl. Alojzija

Franjevci su i ove godine za devetnicu svečano ukrasili kip Gospe Lurdske

Biskup je u katedrali još jednom posvetio cijelu našu biskupiju bezgrešnom srcu Marijinu

PROBODENE RUKE

Od početka ruke Isus je liječio (usp. Mt 8,3; 8,15; 9,29; 20,34...). Dodirom svoje ruke hrabrio je svoje učenike. Kod preobraženja učenici su se silno prestrašili Očevog glasa, ali tada: "Pristupi k njima Isus, dotakne ih i reče: "Ustanite, ne bojte se!" (Mt 17,7). Svojim je rukama Isus grlio, osobito djecu (usp. Mk 9,36; 10,16). Svojim je rukama blagoslivljao (usp. Lk 9,16; 24,50). I ljudi su Isusa voljeli dotaknuti. Kako li smo u molitvenoj zajednici zavoljeli pjesmu: "Da te samo dotaknem...". A kakvom li je tek vjerom željela dotaknuti Isusa ona žena koja je tolike godine bolovala od krvarenja kad je pomislila: "Dotaknem li se samo njegove haljine, spasit ću se." (Mt 9,21).

Pa, ipak, i takve Isusove ruke smetale su njegovim neprijateljima. Oni mu ih najprije svezaše (usp. Iv 18,12) a onda razapeše (Iv 18,18). Mislili su da će tako "slučaj Isus" zauvijek zaključiti, ali nisu zapamtili ili nisu razumjeli Isusove riječi: "A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi." (Iv 12,32). I tako, Isus već gotovo dvije tisuće godina s križa svakoga čovjeka i čitav svijet grli svojim probodenim rukama i ponavlja: "Čovječe, ovoliko te ljubim!"

Zaustavimo se ove Korizme, a osobito na Veliki petak i zagledajmo se u Isusove probodne ruke. I pokušajmo odgovoriti na pitanje koje čuju svi oni koji mole tzv. klasični Križni put u XII. postaji: "Promisli kako oštrim čavlina pribijaju na križ svete ruke Isusove, koje su toliko dobra učinile ljudima! ... Što si ti zaslužio koji si rukama svojim toliko nepravde počinio...". O, kad bi se tada i iz našega srca začuo vapaj: "Daj da razapnem grešne požude tijela svoga i da vazda budem Tvoj!" Bio bi to sigurno početak novoga života koji nam je Isus svojom mukom i smrću na križu omogućio. Tada bismo svojim rukama samo dobro činili! Stoga kličimo ovih dana tom i takvom Isusu: "Tako ću te slaviti" za života, u tvoje ću ime ruke dizati... Hvalit ću te kliklavim ustima" (Ps 63,5-6).

I mi u "Zvoniku" trudimo se svojim radom činiti samo dobro. Plodove svoga rada - moram reći doista sad već mukotrpnog - s ljubavlju vam pružamo i želimo da vam budu na korist i na poticaj da svojim rukama danomice radate slatkim plodovima dobrih djela, djela ljubavi! Plodnu Korizmu, želi vam

Ne želim ovog puta govoriti o svim zlima koje su načinile čovjekove ruke. Toliko je toga danomice da je to suvišno i isticati.

Biblija govori o nježnome Bogu, o Božjoj pažljivoj ruci. Ta ruka je oblikovala čovjeka: "Tvoje me ruke stvoriše i oblikovaše", kliče Psalmista (Ps 119,73). Urezani smo u dlanove Božjih ruku (usp. Iz 49,16). Bog čovjeka vodi za ruku (usp. Jr 31,32) i nosi ga u svom naručju kao što otac nosi svoga sinčića (usp. Pnz 1,32).

Kad je Bog postao čovjekom, u Isusu Kristu čovjek je i stvarno iskusió dodir Božje ruke. Doticajem svoje

Vaš urednik

Piše: Marko Forgić

GOSPODINU TREBA ....

Zadnjih dana jedva živim. Izmjenjuju se sunce, oblaci i vjetar, snijeg, kiša i poledica. Smog na sve strane. Olovno nebo stisnulo zemlju. Glava da pukne. Srce, kuca li kuca. Ruke oteščale. Noge ne slušaju. Sve me boli. Ni glas nije kako treba. Posao stoji. Ništa mi ne ide. Pa ni molitva. Hrana mi je odvratna. Sve mi smeta. Ukućani? Bolje o njima ne govoriti. Susrećem ljude. Ne zanimaju ih moji problemi. Nemogući su. Goropadni. Kako ne vide moju nevolju? A ja sam tako dobar. Mučenik! Svetac Božji! Bože, ako te ima a vjerujem da te ima, zar ne vidiš moju nevolju? Tako mi je teško! Zašto, Bože, baš meni sve ovo? Samo ja postojim? Zar sam ja jedini? Evo, na primjer, moj susjed. Sve mu dobro ide. Sretan je. Zdrav. A Ti, Bože, samo mene vidiš. Što sam Ti ja zgriješio da me tako udaraš? Umrijet ću od tjeskobe!

Takve se ili slične žalopojke čuju u lijepo i ono drugo vrijeme. Pitanja poput napasti dolaze. A odgovora nema? Pronašao sam ga u pismu jedne časne sestre. U meni je već bio. Bog mi ga je dao. Samo je trebalo zaviriti u nutrinu i prihvatiti ga. Trebalo je, ali ....

Isus na putu za Jeruzalem šalje svoje učenike u obližnje selo da mu dovedu magare. Ako tko pita što to rade neka odgovore: GOSPODINU TREBA. I nitko im se usprotivio nije jer treba Gospodinu (usp. Lk 19,28-35). Isusu treba magare da bi ušao u Jeruzalem. Ušao je kao voljeni Mesija jašući na magaretu. A magare je ponosno nosilo Spasitelja ...

Bog je mogao spasiti svijet bez ičije pomoći ali nije. Gospodinu treba čovjek. Trebala mu je majka Marija, Josip, apostoli. Bili su mu potrebni Petar, Juda, Ivan, Pavao. Trebali su mu učenici, oduševljeni kršćani, mučenici, priznavaoci, svjedoci. Zašto? Da Radosna vijest dopre do na kraj zemlje i njegova Crkva blista čista pred ljudima a njegovog Oca cio svijet upozna.

Nisam li i ja u Gospodinovoj igri? Da. I ja sam potreban Gospodinu? Baš ja koji sada ovo čitam? Bez pitanja i uvjeta. Gospodinu trebam. Treba mu moj život, životne okolnosti, moje biće. Gospodinu treba. Žalostan sam. Nemam posao. Ostavili me prijatelji! Bez pitanja, poklonit ću to Njemu. Gospodinu treba moja žalost. Kolege na poslu me ne cijene, ogovaraju me, podcjenjuju, ponižavaju! Gospodinu treba moje poniženje. U obitelji mi je nesklad, galama, svađe, besparica! Gospodinu trebaju moje neprospavane noći. Pao sam na ispitu! Gospodinu treba moj nemir. Izgubio sam blisku osobu... Znam, Gospodin treba moju duboku bol. Imam nedostataka na tijelu i psihi! Gospodin ih treba. Imam bolesno srce! Gospodinu treba moje bolesno srce jer njegovo su proboli. Zakazuju mi pluća! Gospodinu treba moje teško disanje. Na križu mu je bilo teže. Imam rak. Treba mi umrijeti! Isus je sa mnom na postelji. Poklonit ću sebe Božjoj ljubavi. Gospodinu treba moja agonija. Teško mi je vjerovati u Boga, moji me grijesi pokapaju duboko. Razočaran sam i očajan. Vapim: Pomozi, Gospodine! Moja nemoć, moj vapaj Gospodinu treba najviše. GOSPODINU TREBA SVE MOJE: moje ruke, noge, oči, usta, srce, ljubav, strah, strepnja, tjeskoba, očaj, razočaranja, patnja, nervoza, kajanje, samoća, nemoć, duša moja, tijelo, moji osjećaji... - da i dalje može, sa mnom, spašavati svijet.

Korizma je. Pridružimo se Isusu svojim žrtvicama. Kroz njih nam se nebo smiješi.

Susret predsjednika Biskupskih konferencija jugoistočne Europe u Beogradu

U Beogradu se od 20. do 22. veljače održao susret predsjednika Biskupskih konferencija jugoistočne Europe (Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Grčke, Makedonije, Srbije i Crne Gore, Turske). Osim predsjednika BK spomenutih zemalja, na susretu su bili nazočni i predsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) biskup iz Chura **Amedee Grab** s generalnim tajnikom **mons. Aldom Giordanom**, zatim generalni sekretar Komisije biskupa zemalja članica Europske unije (COMECE), **mons. Noel Treanor**, i washingtonski kardinal **Theodore Edgar Mc Carrick**.

Ekumenski značaj skupa i pogled u budućnost

Skup je 20. veljače nakon zajedničke molitve otvorio biskup Grab izrazivši zadovoljstvo što se četvrti susret spomenutih zemalja održava u Beogradu, što ističe i ekumenski značaj toga skupa. Zatim je govorio apostolski nuncij u Beogradu nadbiskup **Eugenio Sbarbaro**, istaknuvši da sudionici žele ne samo razmišljati o temi susreta - siromaštvo i izazovi koji iz toga proizlaze za kršćanske zajednice - nego o budućnosti Crkve na tim prostorima i povezanosti Istoka i Zapada. Domaćin beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar** izrazio je nadu da će kršćanski korijeni iz prvih stoljeća ponovno oživjeti u izgrađivanju mostova između istočnih i zapadnih kršćanskih Crkava.

Nakon uvodne sjednice biskupi su se susreli s izaslanstvom Srpske pravoslavne crkve - crnogorsko-primorskim metropolitom **Amfilohijem** i bačkim episkopom **Irinejom** i razgovarali o zajedničkim problemima.

Crkve moraju ojačati svoje kršćansko svjedočenje

Prvi je dan 20. veljače održan okrugli stol s temom "Europa i kršćanstvo" u čijem su radu sudjelovali i nuncij pri EU nadbiskup **Faustino Sainz Munoz**, generalni tajnik Vijeća biskupa zemalja članica Europske unije (COMECE) **mons. Noel Treanor**, crnogorsko-primorski metropolit **Amfilohije** i bački episkop **Irinej**. Izraženo je zajedničko mišljenje kako u današnjem europskom kontekstu Crkve moraju ojačati svoje kršćansko svjedočenje, i to propovijedajući evanđelje i promičući temeljne vrijednosti kao što su poštovanje prema ljudskom životu i obitelji. Neophodan je uvjet za javno djelovanje Crkvi da se u svim državama prizna njihov pravni i institucionalni status.

Ujedinjenje Europe bi, putem razmjene znanja i iskustava, trebalo pridonijeti pomirenju brojnih etničkih skupina na prostoru država jugoistočne Europe, a i razrješenju teških ekonomskih, socijalnih i političkih problema. Ujedinjena će

Europa također predstavljati imperativ Crkvama u svjetlu njihova međusobnog zbližavanja i suradnje, posebice u zemljama s pravoslavnom većinom, katoličkom manjinom i značajnom prisutnošću islamske zajednice, istaknuto je u priopćenju.

Kod patrijarha Pavla

Radni dio susreta 21. veljače bio je posvećen novim izazovima kršćanstva u balkanskim zemljama u procesu integracije, koje stavlja pred katoličku Crkvu siromaštvo stanovnika balkanskih zemalja. U 11 sati sudionike susreta primio je u svom dvoru patrijarh SPC **Pavle**. Dok je pozdravljao biskupe, izrazio je želju da se susret održi na dobro opće Crkve, kako bi svi mi "braća i sestre u Kristu" sve više mogli postati "svjetlo i sol zemlje". U zajedničkoj izjavi nakon susreta, koji je protekao u srdačnom ozračju i izmjeni darova, beogradski patrijarh poželio je dobar rad i Božji blagoslov

učesnicima susreta, a predsjednik CCEE-a, zahvalivši se na srdačnom prijemu i duboku duhovnu poruku, istaknuo je važnost ekumenskog dijaloga u katoličkoj Crkvi, jer se time ostvaruje Isusova molitva "da svi budemo jedno". Istaknuo je također, da je taj susret nastavak već započetih susreta i da će dati svoj doprinos za dobrobit istočnoeuropskih zemalja. Biskupi su zatim unaprijed izrazili svoju čestitku patrijarhu Pavlu za njegov 90. rođendan, koji slavi u rujnu

ove godine.

Gosti susreta posjetili su i sabornu crkvu Sv. Arkanđela Mihaela i nakon pjesme Bogorodici pravoslavni kršćani, otpjevali molitvu "Salve Regina".

Euharistija u katedrali

U Beogradskoj je katedrali svečano euharistijsko slavlje 21. veljače predvodio predsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) biskup **Amedee Grab** uz sudjelovanje kardinala **Vinka Puljića** iz Sarajeva i Edgara **McCarricka** iz Washingtona. Misi su nazočili episkop **Irinej**, ostali predstavnici Srpske pravoslavne crkve kao i ministar vjera u Vladi Republike Srbije **Vojislav Milovanović**. Tom je prigodom pjevao zbor katoličkih i pravoslavni vjernika.

Stanje u regiji

Na primanju koje je priredio apostolski nuncij u Beogradu nadbiskup **Eugenio Sbarbaro** biskupi su se susreli s predstavnicima političkoga i društvenog života.

U tijeku zasjedanja predstavnici **Caritasa** i organizacije "Catholic Relief Service" predstavili su rezultate istraživanja o

stanju u regiji s naglaskom na područje Srbije, gdje je stupanj siromaštva stanovništva porastao s 2% u 1988. na 21% u 1998. godini. Aktivnosti Katoličke crkve u tim su zemljama prije svega usmjerene na promicanje ljudskih i društvenih prava, na ukazivanje njihova kršenja te na karitativnu pomoć.

Sljedeći, peti susret u Sarajevu

Zasjedanje je zaključeno definiranjem konkretnih prijedloga djelovanja i zajedničkog razmatranja problema, kao i najavljujućim petog susreta, 2005. godine u Sarajevu. Na taj se način želi iskazati solidarnost s katolicima u Bosni i Hercegovini koji nemaju odgovarajuću potporu u rješavanju problema vezanih uz povratak u njihove domove. Još jednom je istaknuto koliko je značajno da biskupi svoja pastoralna iskustva i poteškoće mogu razmijeniti u okruženju kolegijalnosti i bratstva. Izražena je na kraju iskrena zahvalnost beogradskom nadbiskupu **Stanislavu Hočevaru** zbog napora koje je uložio u pripremi susreta, kao i za srdačno prihvaćanje te inicijative CCEE. /IKA/

VIJEĆE ZA MEDIJE BK SCG

U Zemunu, u samostanu sestara Milosrdnica, 9. veljače 2004. godine, pod predsjedavanjem **mons. Stanislava Hočevara**, beogradskog nadbiskupa i metropolite, formirano je Vijeće za medije Biskupske konferencije SCG. Na sjednici su prisustvovali novoimenovani članovi ovoga Vijeća **dr. Károly Harmath**, **mr. Roman Miz**, **preč. Jenő Utasi**, **s. Emanuela Žerdin**, **Vladimir Rimar** te **preč. Andrija Anišić**. Odsutan je bio **o. Leopold Rochmes**.

U uvodnim riječima nadbiskup Hočevar je izložio ciljeve ovoga Vijeća. Zatim je **mr. Andrija Kopilović** okupljenima izložio glavne točke nacrtu pastoralnog plana BK SCG prema kojem će raditi i ovo Vijeće.

Na sjednici je za koordinatora Vijeća izabran **Andrija Anišić**. On će uz stručnog savjetnika za medije **dr. Károlya Harmatha** pripremati sjednice i provoditi u djelo zaključke ovoga Vijeća. Za zapisničara je izabrana **s. Emanuela Žerdin**.

U nastavku sjednice prisutni članovi Vijeća razgovarali su o aktualnom stanju u katoličkim medijima u zemlji te o problemima vezanima uz njihovo djelovanje kao i o planovima i potrebama medijskog pokrivanja prostora na kojem žive katolici u SCG. /Zv/

GOSPA LURDSKA I STEPINČEVO U FRANJEVAČKOJ CRKVI

U subotičkoj franjevačkoj crkvi od 2. do 11. veljače održana je drevna devetnica u čast Gospi Lurdskoj. Svaku večer vjernici grada i okolice okupljali su se od 17 sati na molitvu krunice a od 17, 30 sati bila je sv. misa i prigodna propovijed. Ove godine propovjednik je bilo mladi član subotičke franjevačke zajednice **o. Ivan Horvat**.

U okviru devetnice i ove je godine svečano proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Sv. misu s petnaestak svećenika predvodio je biskup **mons. dr. Ivan Pénzes**. On je u prigodnoj propovijedi podsjetio brojne štovatelje Gospe Lurdske i bl. Alojzija, na dan njegove smrti i sprovoda na kojem je i sam sudjelovao, te rekao: "Bio je blaženi Stepinac svojevrstni svjetionik, onaj koji je

svojim životom i radom pokazivao otvorenost Evanđelja za svakoga čovjeka. Vjerovao je u Krista kao Istinu, kao Put i kao Život a Crkva je bila za njega središte i susretište jedinstva, mjesto gdje ne postoje vlasnici Istine, već njezini služitelji. U tom duhu svi mi kao članovi Crkve pozvani smo da radimo na promicanju jedinstva i mira i da kao sinovi Crkve stvaramo prostor dostojnoga života za svakoga čovjeka. Suočeni s izazovom Crkve na početku trećeg tisućljeća po zagovoru blažene Djevice Marije i blaženog Alojzija Stepinca budimo i mi branitelji Božje Crkve, budimo branitelji temeljnih vrednota čovjeka. Neka Kristova Radosna vijest u potpunosti zaživi u srcima ljudi kako bi nam darovala zadovoljstvo i usmjerenost prema vječnosti."

Na oltaru su ove godine prvi put bile izložene moći bl. Alojzija, koje je na Bunariću subotičkoj Crkvi darovao kardinal **Josip Bozanić**. Brojni vjernici poslije mise poljupcem su iskazali štovanje moćima bl. Kardinala Stepinca.

Na misi su ove godine pjevali združeni zborovi župa Isusovog Uskrsnuća, sv. Jurja i sv. Roka. Oni su svojim skladnim i zanosnim pjevanjem oduševili sudionike ovoga slavlja te uzdizali njihovu dušu k Bogu. Posebno je dirljiva bila molitva vjernika za obitelji koju je pjevao

Događanja u Subotičkoj biskupiji

o. Marijan Kovačević, a zbor je odgovarao pjevajući: "Blagoslov tvoj neka prati obitelji - izvor života. Sveta Marijo, moli za nas!" Zborovima je ravnao **Miroslav Stantić**.

Mnogi su poslije slavlja rekli da je ovo dosada bila najljepša proslava blagdana bl. Alojzija.

POBOŽNOST PREČISTOM SRCU MARIJINU U KATEDRALI

Tradicionalna pobožnost u čast Prečistom Srcu Marijinu uoči blagdana Gospe Lurdske proslavljena je i ove godine na uobičajeni način. Svježinu i novinu su u nju unijeli propovjednici - svećenici i đakoni iz Mađarske, koji su se izmjenjivali svaku večer. Na blagdan Gospe Lurdske svečanu sv. misu predvodio je biskup mons. dr. Ivan Péntzes s desetak svećenika. On je održao i prigodnu propovijed a poslije sv. mise prikazao je biskupiju Bezgrešnom Srcu Marijinu. Na misi je pjevao katedralni zbor "Sv. Terezija" pod ravnanjem **Csabe Paskoa**.

A. A.

SVEĆENICI ZA CRKVU U EUROPI

Svećenici Subotičke biskupije okupili su se u utorak, 24. veljače, u somborskom karmelićanskom samostanu na pretkorizmenu duhovnu obnovu. Ovakva okupljanja svećenika Subotičke biskupije započela su u godini Velikog jubileja i od tada se redovito održavaju u utorak prije Pepelnice. Duhovna obnova održana je pod okriljem Sluge Božjega **o. Gerarda**

Tome Stantića. Svoj susret, šezdesetak svećenika i redovnika te tri đakona, započelo je molitvom Srednjega časa. Poslije toga svećenici su se podijelili po jezičnim skupinama na prigodna predavanja. Ove godine svećenici su razmišljali o Papinoj postsinodalnoj enciklici "Ecclesia in Europa". Predavanje na hrvatskom jeziku održao je **dr. Tadej Vojnović**, franjevac iz Novoga Sada, a na mađarskom jeziku **dr. Mihály Laurinyecz**, profesor iz Segedinske biskupije (Mađarska). Poslije predavanja i razgovora slijedilo je klanjanje te Euharistijsko slavlje koje je predvodio subotički biskup

mons. dr. Ivan Péntzes. On je u prigodnoj propovijedi zahvalio svećenicima što su se u tako lijepom broju okupili na ovaj svoj dan. Potaknuo ih je da u korizmenom vremenu sve svoje brojne svećeničke dužnosti obavljaju s ljubavlju a napose da tu ljubav očituju u susretu i radu s ljudima. Zahvalio je također karmelićanima na gostoprimstvu.

Liturgiju su animirali **o. Bernardin Vismeg**, prior, i **o. Mato Miloš**.

Na kraju sv. mise svi su se okupili na grobu SB o. Gerarda gdje je biskup predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim te preporučio sve potrebe biskupije njegovom zagovoru. /A. A./

30. OBLJETNICA SVEĆENIŠTVA mons. SJEPANA BERETIĆA

Župnik stolne bazilike **mons. Stjepan Beretić** slavio je 17. veljače svoju 30. obljetnicu svećeničkog ređenja i Mlade mise. Prije trideset godina prikazao je u Somboru svoju prvu svetu misu i od tada, neumornim radom, vrši svećeničku službu na veću slavu Božju i za spas duša.

Tom prigodom su se vjernici, skupa s članovima Pastoralnog vijeća, molili za njega već pod večernjom svetom misom uoči same proslave, da ga dragi Bog prati svojim blagoslovom. Svima je poznato kako župnik voli djecu koja idu na vjeronauk, te su i ona pripremala iznenađenje za taj lijepi događaj. Djeca i mladi hrvatskoga i mađarskoga jezika svojom su nazočnošću uljepšala svetu misu u 7 sati, zahvaljujući se dragom Bogu za župnikov primjeran svećenički rad i za njegovu dobrotu. Prije svete mise djeca su mu čestitala s pjesmom na hrvatskom, mađarskom i latinskom jeziku.

Nakon dvojezične svečane mise svi su se okupili u sakristiji na čestitanje uz prigodno druženje i koji zalogaj. Djeci i mladima sigurno je bila velika žrtva ustati i poći u crkvu tako rano, ali to su s radošću učinili jer jako vole svoga župnika. /R./

TELEFON - KORIJENI - KRIŽ

Doživljaj hodočašća do Jurićevog križa

Riječi iz naslova imaju posebnu međusobnu vezu. Odazvala sam se na telefonski poziv da pođem na jedno hodočašće, malo a meni još i nepoznato. A ono pun autobus vjernika, iz Gata, Kera, Tavankuta, Banata, i iz varoši. I našla sam se na Bikovu, na Čistu srijedu - Pepelnicu. Nismo se poznavali a išli smo istom željom, istom nakanom. Pomoliti se pod križem, izmoliti žalosnu kronicu. Prvo smo izmolili Križni put u župnoj crkvi Uznesenja Marijina, a nakon molitve, na sv. misi pristupili smo obredu pepeljanja. Gospodin župnik **Julije** je održao divnu korizmenu propovijed. Početak korizme je. Svaka pokora i žrtva su kao molitva, ali i one imaju svoje korijene. A mi? I mi imamo svoje korijene da nas vrata u doba naših "didova i majki", da ne zaboravimo što su nas učili moliti. Moliti se kod kuće, moliti se u crkvi,

dok radimo, moliti se pod križem u ataru... a križ pod koji smo hodočastili stoji sam, baš sam u ataru da nam pokaže put kojim trebamo ići, a da ne zalutamo. Atarskim smo putem išli uz molitvu po novom snijegu. Dragi Bog nam je dan ranije poslao snijega taman toliko da ne bude blata nego bijeli tepih.

Ovaj "naš" križ se zove Jurićev križ i prije četiri godine je obnovljen na nakanu za oživotvorenje duhovnosti našega naroda. I evo, križ nije više sam, hodočaste do njega vjernici na Čistu srijedu već četvrti put. Hvala dobročiniteljima što su ga obnovili da imamo priliku okupiti se, moliti i svijeće zapaliti.

Nakon dirljivih stihova **Laze Breara** samo sam duboko uzdahnula, kao da su me dotaknuli neki korijeni mojih didova jer su baš iz tog kraja - atara. I moji korijeni su me zvali - pozvali.

Uz tihi razgovor, puna dojmova, radosna sam se vratila s novo upoznatim dragim ljudima u vjeronaučnu dvoranu gdje su nas domaćini srdačno ugostili. Pomalo zaboravljeni stari običaji opet su se probudili uz suhu pogaču, kokice, čisto vino (jer je Čista srijeda), čaj i kavu. Na vedrim licima se vidjelo koliko su bili svi zadovoljni, veseli. Nitko nije bio umoran. Smračilo se, a mi smo morali natrag u varoš, autobus ne čeka, on ode.

Moje misli su se danima vraćale u atar, u tišinu, na putu kojim trebam ići, koji križ pokazuje. Vodi.

Marija

Nove postaje Križnoga puta u Subotičkoj stolnoj bazilici

Subotički biskup, msgr. dr. János Péntzes odobrio je 13. rujna 2002. godine župnom uredu subotičke stolne bazi- like Svete Terezije izradu postaja za novi križni put. Do tada je subotička stolnica imala drvene križeve s jednostavnim simbolima pojedinih postaja. Nove su postaje izrađene od keramike, a svojim oblikom odgovaraju reljefnim slikama na oltaru svetoga Križa, svetoga Ivana, kao i na oltarima svete Obitelji i Žalosne Gospe u bazilici. Prema motivima slika Križnoga puta iz molitvenika "Slava Božja" biskupa **Lajče Budanovića** iz 1902. godine, reljefe je izradila tvrtka Veronike Körmöci "Roccia keramika" iz Kanjiže i postavila ih početkom rujna 2003. godine.

Na Pepelnicu, 25. veljače 2004. u 17 sati subotički biskup msgr. dr. János Péntzes je uz asistenciju mjesnog župnika msgr. **Stjepana Beretića** i župnog vikara **Róberta Utcaija**, u okviru dvojezičnog slavlja blagoslovio nove postaje. Na blagoslovu su sudjelovali brojni vjernici, djeca i članovi kate-

*Snimila:
Nada
Sudarević*

dralnih zborova. Drugi župni vikar, **Csaba Paskó**, regens chori subotičke stolnice, sa zborom je uvježbao dvije više- glasne skladbe, te je tako uz pučko pjevanje koje je pratila i vodila sestra **Mirjam Pandžić**, blagoslov novoga Križnoga puta dostojno obilježen. /S. B./

KORIZMENA OBNOVA U ŽUPI MARIJE MAJKE CRKVE

Kao svake godine, tako se i ove godine župna zajednica župe Marije Majke Crkve u Subotici osobitim duhovnim vježbama priprema za proslavu Uskrsa. Svaki dan se događa okupljanje vjernika bilo u crkvi, bilo po obiteljima. U crkvi je svaki dan Križni put prije mise i misa s homilijom. Srijedom je to svečano na hrvatskom jeziku, a petkom na mađarskom jeziku. Tema za ove susrete je Papin dokument "Crkva u Eu- ropi" koji je na poseban način obvezujući dokument za kršćan- sko produbljivanje vjere na prekretnici milenija. Ponedjeljkom, četvrtkom i subotom je Križni put na salašima gdje se obrađuju teme za obnovu svetosti obiteljskog života. Hvala Bogu, svi su- sreti dobro su posječeni. Djeca imaju svoj poseban Križni put subotom. Središnji događaj je nedjeljna liturgija, a posebno je značajna i karizmatička molitva utorkom navečer. Ovakva inten- zivna duhovna obnova donosi i plod koji se najviše prepoznaje u skrušenoj ispovijedi i pobožnoj pričesti. /A. K./

Korizmena duhovna obnova u Zmajevu

Velečasni **Jenő Varga**, župnik u Vrbasu i Zmajevu, orga- nizirao je za ovogodišnju korizmu trodnevnu duhovnu obnovu za malu zajednicu svojih vjernika u Zmajevu. Tema trodnevne obnove su tri sakramenta Crkve: krst, euharistija i pomirenje. Kao predavača i voditelja obnove je pozvao preč. **Andriju Kopilovića** koji je prije 35 godina točno na prvu nedjelju korizme bio premješten iz Zmajeva u Aleksandrovo (Subo- tica). Na obnovu se odazvao neočekivani broj vjernika i onih koji još pamte župnikovanje preč. Kopilovića. Propovijed je sva tri dana bila dvojezična a nakon toga je slijedila pouka u župnoj dvorani. Veliki broj prisutnih se ispovijedio i pričestio dok je jedna grupa odraslih upravo na pripravi za sakramente prve ispovijedi, pričesti i krizme. Tako je za njih ova duhovna obno- va značila još više. Želja je vjernika da se ovakva duhovna obnova organizira i za njihovo godišnje proštenje, Blagdan sve- tog Mihaela Arkandela. /Zv/

MOLITVE POD KRIŽEM

I.
 Kriste!
 Raspeti!
 Dobri
 i jedini pravedni
 u ljubavi svojoj
 opravdavaš nas
 pred Ocem svojim.
 Ne daj
 da nas išta
 rastavi
 od ljubavi Tvoje.
 Amen.

II.
 Kriste!
 Raspeti!
 Znamen tvoj sveti
 na čelu našem
 utisnut
 u slavlju krsta
 neka nam bude
 do konca
 znak
 spasenja i
 otkupljenja.
 Amen.

III.
 Kriste!
 Raspeti!
 Na križ uzdignuti
 i na tornjevima
 naših crkava
 uzvišeni
 u vidike beskrajne
 i magle neprozirne
 nas pale pridigni
 i naše korake
 blatnjave
 u Nebo
 privuci.
 Amen.

IV.
 Kriste!
 Raspeti!
 Majku si nam dao
 i ljubav njezinu
 daj da ona
 radosna
 žalosna
 i slavna
 bude utjeha naša
 u ovoj dolini suza
 i progonstva
 te nakon svega
 ugledamo Tebe.
 Amen.

V.
 Kriste!
 Raspeti!
 Tvoj križ
 jedini
 među tolikim
 križevima
 postade
 znakom spasenja.
 Hrabrosti
 daj nam
 da ga se ne odrekemo
 a lice tvoje
 milosno
 neka bude
 ogledalo naše.
 Amen.

VI.
 Kriste!
 Raspeti!
 Dvije grede
 prekrizene
 pokazuju put
 prema Bogu
 i prema čovjeku.
 Rukama
 raspetim
 zagrlj
 djecu Božju
 raspršenu.
 Amen.

VII.
 Kriste!
 Raspeti!
 Koji križ nosiš
 i umireš
 u svakom čovjeku
 kroz povijest
 bijede i grijeha:
 koljena klecava
 srca skršena
 ramena pognuta
 učvrsti
 ohrabri
 pridigni
 za ustrajnost
 do konca.
 Amen.

VIII.
 Kriste!
 Raspeti!
 Na križu proslavljeni
 raj darivaš
 razbojniku
 i nama.
 Daj da znamo
 moliti
 za svoj spas
 očekujući
 milost Tvoju
 veliku
 nama i braći našoj.
 Amen.

IX.
 Kriste!
 Raspeti!
 Koji si nam objavio
 ljubav
 i lice Očevo
 koji si prošao zemljom
 čineći dobro
 daj nama
 slugama beskorisnim
 okusiti
 kruh vječnosti
 za stolom
 u Tvome kraljevstvu.
 Amen.

X.
 Kriste!
 Raspeti!
 Žedan
 ljubavi naše
 slobodne
 utaži žeđ našu
 za Tobom
 izvorom vode žive
 koja struji
 u život vječni.
 Amen.

XI.
 Kriste!
 Raspeti!
 Dok predaješ Ocu
 svoj život
 i djelo koje ti je
 On dao izvršiti
 i svakog čovjeka
 okupana
 u tvojoj krvi
 daj
 da naša smrt bude
 izraz poslušnosti Ocu
 i najveći čin ljubavi.
 Amen.

XII.
 Kriste!
 Raspeti!
 Dok visiš između
 Neba i Zemlje
 napušten
 od Neba i Zemlje
 premosti
 udaljenosti naše
 od Boga
 i vrati nas
 Ocu.
 Amen.

XIII.
 Kriste!
 Raspeti!
 Nad našim njivama
 koji se klanjaš
 Nebu
 u samoći zrna
 koja umiru
 da bi rod rodila
 daj da naši životi
 donose plodove
 sad
 i za vječnost.
 Amen.

XIV.
 Kriste!
 Raspeti!
 Križevi su
 na našim grobljima
 vrata uska
 na koja udoše
 naši pokojni
 premostivši
 ponor pakleni.
 Primi ih u
 svoje svjetlo
 i mir.
 Amen.

XV.
 Kriste!
 Raspeti!
 Uskrsli!
 Živi!
 Ljubavi i
 žrtvo
 skrivena u znaku
 kruha
 i križa:
 hrani nas
 i napajaj
 da bismo narasli
 do mjere
 punine tvoje.
 Amen.

ŠOKAČKO PRELO U BEREGU

Šesto po redu Šokačko prelo u organizaciji HKPD "Silvije Strahimir Kranjčević", održano je 14. 02., na Valentinovo, u Domu kulture u Bačkom Bregu. Pored predstavnika društava iz Sombora, Bačkog Monoštora, Sonte, Vajske, Plavne, Bođana, Petrijevac, Piškorevaca i Beravaca, na prelu je bio nazočan i predstavnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu **Stipan Medo**, potpredsjednik Izvršnog odbora Skupštine općine Sombor **Danijel Koril**, te mnogi drugi uvaženi gosti. Generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu **Ivan Bandić** se Berešcima obratio brzojavom u kojem je izručio "pregršt pozdrava i dobrih želja svim članovima društva i svim Berežanima", i čestitao na naporu koji je uloženo da društvo dobije svoje puno ime, te je izrazio žaljenje što zbog obveza koje je imao u Republici Mađarskoj nije mogao doći na prelo. Preljsku pismu "Kad se noć spušće" je napisao **Zlatko Gorjanac**, a pročitala **Jelena Srimac**, voditeljica programa. Specijalni gosti Šokačkog prela su ove godine bili KUD "Slavonska vila" iz sela Marijanci u Republici Hrvatskoj. Oni su se predstavili slavonskim plesovima, odnosno obrađenim plesovima sela Marijanci, plesovima Posavine iz okolice Ivanić Grada i bilogorskim plesovima iz okolice Bjelovara, točnije iz sela Veliko Trojstvo. Poslije ovog dijela programa služena je večera, a gosti su se zabavljali uz humoristično-zabavne igre, te veselu glazbu Bereških tamburaša.

Zlatko Gorjanac

PRVO VELIKO PRELO U ŽEDNIKU

Žednik je ove godine imao prvo "Veliko Prelo". Skromna pokladna maškarada održana prvi puta prošle godine u župnoj kući, izašla je i na ulice Žednika i preselila se u Dom kulture, gdje je održano "I. Veliko žedničko prelo 2004. godine". Djeca su se maskirala na župi i u veseloj povorci ulicama Žednika svoju razdraganost su prenijela u Dom kulture. U prepunoj dvorani Doma, nestrpljivi posjetioci čekali su defile. Uz vrlo fine zvuke orkestra koji je svirao prikladnu karnevalsku pjesmu, kroz dvoranu su defilirali vitezovi, vile, vještice, dame, princeze, klaunovi, cirkuske životinje i mnogi drugi. Bilo je lijepo vidjeti razdragane mališane kod dodjele darova. Maskirani sudionici su se zatim povukli u prostoriju punu slatkiša, da proslave svoj nastup, a kroz dvoranu je krenula povorka lijepih djevojaka u narodnim nošnjama. Veoma brižno počešljane i odjevene, koračale su ponosno, sigurne u sebe. Ukrašene osmijehom na licu, a s istom željom u srcu, zadale su velike muke žiriju. Titulu "Najlipče prelje" ponijela je **Gordana Crnjaković**, medicinska sestra iz Starog Žednika. Veoma lijepo, stručno obučena, elegantnog držanja, izmamila je visoke ocjene žirija.

Sve djevojke su dobile darove, pa čak i utješne, tako da naredne godine očekujemo još više ljepote i mladosti na našoj pozornici. Djevojke su bile iz Đurđina, Ljutova, Subotice i Žednika. Program su na dva jezika, vrlo uspješno, vodile **Jasmina** i **Eva**.

O pokladnim običajima govorio je **Franjo Ivanković**, župnik iz Tavankuta, uvijek rado viđen gost u našoj sredini. Skupu se obratio mjesni župnik **Željko Šipek**, kao i predsjednik MZ Stari Žednik, **Mirko Ostrogonac**.

Što još reći o maškarama i prelu? Jednu stariju učesnicu pitali smo "Što zapravo želite postići maskiranjem"? Odgovor je glasio: "Na trenutak zaboraviti svoje probleme, te biti netko drugi". Možda je to izazov?

A sada ono najvažnije!

Svi prilozu idu za priključenje struje jednoj obitelji. Akcija traje dva mjeseca. Očekujemo da će intervencijom čelnih ljudi iz Mjesne zajednice ova akcija dobiti epilog uvođenjem svjetla u kuću u kojoj je obitelj s troje djece u mraku od 2001 godine.

Inicijativa je potekla od župnog karitasa koji, iako bez sredstava, uspijeva djelovati zahvaljujući župljanima i župniku koji su uvijek spremni na djelotvornu ljubav. Kraj ove lijepe zabave bio je zaslađen toplim čajem i "fankima".

Kata M. Ostrogonac

OBNOVLJENA PRELA U TAVANKUTU I LJUTOVU

U subotu, 14. i nedjelju 15. veljače održana su prela u Tavankutu i Ljutovu. Prelo u Tavankutu je organizirala župa Srca Isusova uz pomoć Mjesne zajednice, a u Ljutovu župa Sv. Križ, HKUD "Ljutovo" i Mjesna zajednica. Prela su otvorena preljskom pjesmom "Kolo igra, tamburica svira", nakon čega je tavankutski župnik **vlč. Franjo Ivanković** pozdravio sve goste i one koji su pomogli u organizaciji. Prela se u Tavankutu i Ljutovu nisu održavala dugi niz godina. Prisutne su zabavljali tamburaški orkestar HKPD "Matija Gubec", a u Tavankutu su pored tamburaša svirali i **Josip Galfi** (violina) i **Marinko Vuković** (harmonika). Veselje je trajalo do ranih jutarnjih sati.

Nadamo se da će ovaj lijepi običaj postati tradicionalan i da će sljedeći put biti više mladih.

Mladen Petreš

"NEVOLJE S DICOM"

Rijetko se koja župna zajednica može pohvaliti da se u pokladno vrijeme svake godine priređuje predstava za koju vlada toliko zanimanje da vjeronaučna dvorana nikada nije dovoljno velika.

Ovogodišnja pokladna zabava u župi sv. Roka održana je 20. veljače, u okviru Obiteljskih susreta. **Đula Milodanović** je napisala pokladnu predstavu pod nazivom "Nevolje s dicom - II. dio", a da je predstava uspjela vidjelo se i čulo po glasnom smijehu mnogobrojne publike svih uzrasta. Uz predstavu priređena je i bogata tombola čiji prihod ide u fond za održavanje Obiteljskih susreta. Ovaj susret nastavljen je uz svirku tamburaškog sastava "Biseri".

Posebno dragi gost na ovoj pokladnoj zabavi bio je kotorski biskup **mons. Ilija Janjić** koji je bio na proputovanju kroz Suboticu a rado svrati u ovu župu i Uredništvo "Zvonika". A veselju su se priključili i **mons. Marko Forgić**, duhovnik u sjemeništu "Paulinum" koji rado pomogne u župi, te domaći župnik **preč. Andrija Anišić**. Župnik je na kraju zahvalio glumcima na velikom trudu koji su uložili u pripremu predstave na zadovoljstvo prisutnih. /K. Č./

MAŠKARE U VAJSKOJ

U župnom domu u Vajskoj HKUPD "Dukat" Vajska-Bođani organizirao je 21. veljače maškare. Lijep broj djece (njih 32) i pedesetak odraslih nazočilo je ovoj doista lijepoj tradiciji. Slavlje je počelo oko 17 sati, svršilo je oko 22 sata. Dopadljivom ugođaju doprinosila je živa glazba, pa se igralo do kasno u noć. Uz pljesak svih nazočnih, djeca su predstavila svoje ukusno odabrane maske. Po predviđenom programu, djeca su izvela tri dobro uigrana igrokaza i četiri recitacije. Mališani su bili na razini u svojoj kreaciji osmišljenog. Odrasli su za djecu priredili bogatu tombolu, gdje je svaka dobivala. Dječjoj radosti nije bilo kraja dok su im dodjeljivane zaslužene nagrade. Nisu izostale ni poslastice, koje su im spremile aktivne članice našega Društva.

Svrha održavanja maškara prije korizme nije samo puka proslava, već buđenje svijesti i običaja u nas Hrvata koji su odavno ugašeni. Na mladež treba prenositi sve ono što smo naslijedili iz svog naroda. Djeca su nam budućnost, a kakva će nam ona biti, hoćemo li se u njoj prepoznati kao narod puno i od nas starijih ovisi. Svatko je mogao osjetiti radost u srcu, promatrajući ushićenu i nepatvorenu sreću u dječjim očima.

Najzaslužniji za uspjeh ovogodišnjih maškara je rizničar našeg društva **Luka Iličić** i njegova ekipa. I ovoga puta se zahvaljujemo župniku **Josipu Kujundžiću** na ustupljenom prostoru.

Josip Dumendžić - Meštar

ZAHVALA ZA PROJEKTOR

Zahvaljujući darovima obitelji **Luke i Stanke Vojnić** (Toronto-Canada), posredovanju **preč. Josipa Kosa** (Toronto-Canada), **preč. Ivice Kecerina** (Mississauga-Canada), **preč. Marijana Mihokovića** (Hamilton-Canada), **s. Nade Ivanković**, (Sherbrooke-Canada), **preč. Ivana Skenderovića** (Elba - USA) te **preč. Christophera Čorića** (Lackawana-USA), župa sv. Roka i hrvatska zajednica u Subotici nabavila je

sljedeću opremu za projiciranje filmova i dijapozitiva:

Video projektor BENQ PB6100; zvučnike Genius SW 1; platno za projiciranje veličine 1,80 m.

Više puta godišnje na našim susretima koristili smo ovu opremu, ali smo je uvijek morali posuđivati.

Zahvaljujem i g. **Rajku Ljubiću** koji je bio inicijator ove akcije i koji je, od prikupljenih darova, svu opremu nabavio i koji će njom rukovati.

Zahvaljujem također i gospođi **Gabrijeli Skenderović** na posredovanju i pomoći.

Molim Gospodina da nagradi darežljivost sviju i svima uzvrati svojim blagoslovom i svojim milostima!

Andrija Anišić, župnik

UREDNIK "ZVONIKA" NA TV ZAGREB

Na poziv TV Zagreb, u emisiji "RES PUBLICA", gostovao je urednik "Zvonika" i župnik župe sv. Roka u Subotici **preč. Andrija Anišić**. Emisija je imala temu kako žive Hrvati katolici izvan Hrvatske, u Bosni i Hercegovini i u Vojvodini. U emisiji su na ovu temu govorili p. **Franjo Mabić** iz Mostara, **Andrija**

Jakovčević, iz Odjela za manjine i iseljništvo RH, te **preč. Andrija Anišić**. Na žalost, i u ovoj emisiji u telefonskom pozivu iz Novoga Sada (!), po poznatom receptu, napadnuta je Katolička crkva i katolički svećenici s optužbom da nasilno "pohrvaćuju" Bunjevce i da ih "tjeraju" u Pravoslavnu crkvu iako je **preč. Anišić** naglasio da je on svećenik svim vjernicima, bez obzira kako se oni nacionalno ili etnički opredjeljivali. Ovako je i hrvatska javnost mogla osjetiti dio naše stvarnosti. /K. Č./

RAJKU LJUBIĆU NAGRADA "DR. FERENC BODROGVÁRI"

Kulturno-prosvjetna zajednica Skupštine općine Subotica svake godine dodjeljuje nagrade za doprinos u kulturnom životu grada. Među ostalim dobitnicima bio je i **Rajko Ljubić**, filmski redatelj, vrlo plodan stvaralac u kulturi. On je između ostalog, najzaslužniji za prvu dječju predstavu na hrvatskom jeziku "Ždribac zlatne grive", organizirao je Dane hrvatskog filma u Vojvodini, snimio je izuzetan film "Tri slamarke, tri divojke", u suradnji s Hrvatskom čitaonicom pokrenuo je zvučnu književnu ediciju te je samo u jednoj godini snimljeno pet CD-a s književnim blagom. Svečano uručenje nagrada ovogodišnjim dobitnicima bilo je 26. veljače u Velikoj vijećnici Gradske kuće.

Prigoda je ovo da i mi s ponosom i zahvalnošću čestitamo dobitniku nagrade i da poželimo uspjeh u budućem umjetničkom stvaralaštvu. /K. Č./

SUBOTICA SVEUČILIŠNI GRAD

Subotica je pred povijesnom šansom da postane sveučilišni grad. Na prijedlog Inicijativnog odbora za osnivanje sveučilišta, čij je inicijator **József Kasza**, subotička gradska vlada prihvatila je 25. 02. Elaborat o opravdanosti osnivanja Sveučilišta u Subotici. Predstoji još da i odbornici potvrde ovu inicijativu te da se elaborat dostavi Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu.

O uvjetima koje treba ispuniti da bi se sveučilište formiralo, na sjednici Inicijativnog odbora govorila je predsjednica dr. Iren Gabrić Molnar:

- Ako novi Zakon o visokom obrazovanju usvoju principe Bolonjske deklaracije, onda nam za osnivanje subotičkog univerziteta treba 5 departmanskih struka, 3 imamo, a nedostaju nam još 2. U Subotici postoji intencija da se osnuje učiteljski fakultet i teološki fakultet.

Predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" kaže:

- Donijeta je odluka Metropolitanske biskupske konferencije da se osnuje bogoslovno sjemenište i utemelji Teološki fakultet koji bi bio otvoren ne samo za buduće svećenike nego za sve koji žele studirati teologiju. Sada je u tijeku utemeljivanje te visokoškolske ustanove kako po crkvenim, tako i po važećim zakonima o visokom školstvu.

PREDSTAVLJANJE INICIJAJTIVE ZA OSNIVANJE MULTIETNIČKOG SVEUČILIŠTA U SUBOTICI NA INSTITUTU "IVAN PAVAO II." U KRAKOWU

U četvrtak 19. veljače 2004. godine predsjednik Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine u Srbiji i Crnoj Gori mr. sc. Josip Ivanović i član Vijeća lic. th. **Andrija Kopilović**, kao predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" bili su na promociji knjige prof. dr. **Andrzej A. Napiórkowskog** OSPPE "Posvećeno zajedništvo" čiji prijevod na hrvatski jezik je izišao već u II. izdanju. Pred punom dvoranom Instituta "Instituta Ivan Pavao II." u Krakowu najčasniji gost je bio uzoriti gospodin **Stanislaw kard. Nagy** SCI dugogodišnji glasoviti profesor najistaknutijih katoličkih visokih učilišta, osim kojega su na promociji bili nazočni i profesori i stu-

denti Papinske teološke akademije. Knjigu je predstavio mr. Andrija Kopilović.

Dva vijećnika su također sudjelovala u radu okruglog stola o glasovitom protestantskom teologu Dietrichu Bonhoefferu gdje su pored već navedenih gostiju nazočni bili i predstavnici protestanata i pravoslavnih u Republici Poljskoj. O ekumenskim iskustvima govorio je mr. Andrija Kopilović, a o iskustvima suživota u multietničkoj, multikulturalnoj i multikonfesionalnoj sredini, kao i o inicijativi za osnivanje multietničkog sveučilišta u Subotici govorio je mr. sc. Josip Ivanović, što je od strane domaćina prihvaćeno sa simpatijama i spremnošću na suradnju i potporu.

*Predsjednik HNV-a
mr. sc. Josip Ivanović*

SLUŽBENO PRIZNATA GIMNAZIJA "PAULINUM"

Uprava Biskupijske klasične gimnazije PAULINUM daje na znanje da je, nakon dugogodišnjeg pregovaranja i očekivanja u vezi **javnog priznanja naše gimnazije**, konačno rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu dobivena odluka o verifikaciji gimnazije "Paulinum".

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu u svom rješenju kaže:

"**UTVRĐUJE SE** da BISKUPIJSKA KLASIČNA GIMNAZIJA SA DOMOM UČENIKA (SJEMENIŠTEM) "PAULINUM" U SUBOTICI ISPUNJAVA USLOVE u pogledu prostora, opreme, nastavnih sredstava i potrebnog broja nastavnika i stručnih saradnika za početak rada i obavljanje delatnosti obrazovanja i vaspitanja GIMNAZIJE OPŠTEG TIPA."

Škola do daljnjeg ostaje u prostorijama sjemeništa i djeluje isključivo prema propisima Kongregacije Vatikana za obrazovanje i odgoj te prema pravilima naše države. Nad školom ima potpunu autonomiju Subotička biskupija koja je glavna skrbiteljica gimnazije.

Za verifikaciju škole zahvaljujemo ministru za vjerska pitanja prof. dr. Vojislavu Milovanoviću, zatim pokrajinskom sekretaru za obrazovanje i kulturu prof. Zoltanu Bunjiku i njegovim savjetnicima i pravnicima za školska pitanja te ostalima koji su nam po tom pitanju bili na pomoći.

*art. m. Josip Mioč
direktor gimnazije*

CALIVITA - ZDRAV ŽIVOT

Predavanje o zdravom životu i prevenciji civilizacijskih bolesti održali su 14. veljače dr. Petar Pušin, Ilona Abraham i Bojana Patarčić na Bikovu. Predavanje se zasnivalo na činjenicama štetnog djelovanja suvremenog života na ljudsku fiziologiju. Buka, stres, nedovoljno kretanje, nezdrava ishrana remete biološki ritam čovjeka i dovode do raznih oboljenja kao što su Visok krvni tlak, kardio-vaskularna oboljenja, Dijabetes...

Voće i povrće se polijeva raznim kemikalijama, gaji se u staklenicima, na zemlji koja je siromašna mineralima, bere se zeleno, sazrijeva u plinskim komorama i na kraju dobivamo gotov proizvod siromašan vitaminima i mineralima neophodnim za normalno funkcioniranje imunog sistema. Dnevno je potrebno unijeti 1000

mg vitamina C a za to bismo trebali pojesti 1 kg limuna; 2 kg naranči; 1 kg kiwija ili 1/4 kg šipka. Ovako osiromašene proizvode praktično je nemoguće unijeti u ovim količinama pa je neophodno koristiti dodatke jelima.

Kompanija Calivita osnovana je na temeljima ovog problema 1991. u Budimpešti. Bavi se proizvodnjom, prodajom i edukacijom. Tržište joj je u 37 država Europe. Proizvodi su kompleksni, imaju domaću i svjetsku kontrolu (FDA) a na kutiji od medicinske plastike obavezno je napisan rok trajanja, naziv firme i ime osobe koja je izvršila kontrolu. Proizvodi su razni vitamini, antioksidansi, nopalini, a za proizvod koenzim dodijeljena je Nobelova nagrada.

Svakog ponedjeljka o zdravlju

možete čuti više iz predavanja dr. Pušina na Mini-radiju u 9 sati. Uz Calivitu i malo više volje imat ćete zdravlje onako kako ga preporuča SZO (Svjetska zdravstvena organizacija) kao cjelinu psihičkog, fizičkog, mentalnog i socijalnog stanja.

Ana P. i Marina S.

RAZMIŠLJANJA JEDNE MAJKE

Sretno sam udana i majka sam dvogodišnje djevojčice, hvala Bogu, zdrave i napredne. Da mi je tijekom trudnoće koji slučajem otkriveno da s mojom bebom nešto nije u redu, i onda bih je rodila. Ne znam zašto liječnici ginekolozi upućuju trudnice na genetsku kliniku, odakle ih šalju na amniocentezu i vađenje krvi u privatnu laboratoriju, gdje se preko krvi majke gleda da li je beba u redu. Ukoliko nije u redu, njima je cilj ubijanje bolesne nerođene djece. Zar ti liječnici ne cijene ljudski život? Također bi i osoblje u bolnici moglo ljepše ponašati se prema roditeljima jer nijedna majka nije kriva ukoliko ne može dobiti dijete. Ja sam imala taj slučaj zbog nedostatka mlijeka i svog fizičkog nedostatka i moje dijete je 4 dana bilo gladno, a u bolnici nikog nije bila briga za to. Po povratku doma, moj suprug i ja smo našoj kćerki počeli davati adaptirano mlijeko, što su i u bolnici mogli uraditi. Zašto je od nekih majki za porođaj od liječnika tražen novac i materijal potreban liječniku kad obavlja porođaj? Zar ti liječnici tako pokazuju svoju humanost? Od mene nije tražen novac, niti materijal, jedino kao i kod svih drugih majki, za bebu sam trebala donijeti "Pampers" pelene. Nadam se da će dragi Bog u što skorije vrijeme omogućiti bolje uvjete za rad osoblju u bolnici i veću plaću da sve to mi majke i drugi bolesnici ne bismo morali osjećati na svojoj koži! Zašto nezaposlene majke ne dobijaju nikakvu naknadu za porođajno odsustvo dok dijete ne napuni godinu dana? Ja sam 3 mjeseca nakon porođaja ostala bez posla i onda sam dobijala samo novčanu naknadu za nezaposlene bez dodatka za porođajno odsustvo, i to s više mjeseci zakašnjenja. Novac za prva tri mjeseca porođajnog sam dobila s više od godinu dana zakašnjenja. Bilo bi bolje da ovo društvo više brine o roditeljima i djeci, jer i dječji dodatak, koji dobijamo, je za današnje uvjete života niska svota, ne samo nama, nego i drugim roditeljima.

Vjerujem u dragog Boga da će se po tom pitanju nešto na bolje promijeniti. Voljela bih uz Božju pomoć, pored svih teškoća roditi još jedno dijete, da upotpunimo našu obitelj.

Zašto poslije 30. godine života tko ostane bez posla ne može naći drugo zaposlenje? Ako uspije, to je samo kod privatnih poslodavaca koji nisko vrednuju radnu snagu, ne omogućuju normalne uvjete za rad i ako dobiju primjedbu koja im se ne dopada od strane radnika, odmah ga otpuste. Da li se tomu može stati na put? Pored svega, Bog je uvijek uz mene i pomaže mi da lakše podnesem sve nevolje.

Za kraj srdačne čestitke obitelji Huska (*urednicima obiteljske rubrike, op. ur.*) za rođenje trećeg sina, Andrije i neka im Bog da uvijek sve najbolje!

Sandra Vojnić Tunić, Subotica

SUSRET SVEĆENIKA I BISKUPA U PETROVARADINU

Đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić** i pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović** susreli su se 12. veljače u Petrovaradinu s 20 svećenika srijemskog dijela biskupije. Biskup Srakić istaknuo je da susret želi podsjetiti na dosadašnji pastoralni rad i pridonijeti intenzivnijem crkvenom životu u biskupiji, pa tako i u Srijemu. Pregled rada i događaja u srijemskom dijelu Đakovačke i Srijemske biskupije iznio je biskup Gašparović. Rekao je da je ostvaren petogodišnji pastoralni plan i program za srijemski dio biskupije te je iznio što se sve predviđa po kalendaru susreta za 2003./2004. Povjerenici pojedinih vjernih skupina također su izvjestili o petogodišnjim pastoralnim aktivnostima (katehizacija i vjeronauk u školama, duhovni život svećenika, susreti mladih, susreti ministranata, djelovanje Caritasa za Srijem, hodočašća...). Popodne se razgovaralo o programu i tijeku proslave Godine svetih srijemskih mučenika i jubileju 1.700. obljetnice ranokršćanskih mučenika Panonije Srijemske (304-2004). Upravitelj Tekijskog svetišta prelat **Stjepan Miler** govorio je o djelovanju toga svetišta proteklih godina i iznio neke prijedloge za budućnost. Na sastanku se razgovaralo i o financijskom sustavu biskupije i njegovoj primjeni u Srijemu.

IZJAVA BISKUPSKOG ORDINARIJATA KOTOR O "SLUČAJU SBUTEGA"

Biskupski ordinarijat u Kotoru uputio je izjavu za javnost jer je 25. veljače svećenika Kotorske biskupije i župnika sv. Eustahije u Dobroti **don Branka Sbutegu** prekršajni sud u Kotoru, a po prijavi MUP-a RCG, osudio na prekršajnu kaznu od 300 eura na temelju dvije prekršajne prijave koje su tretirane kao jedinstveni postupak, jer se u dva navrata nalazio na katastarskoj parceli br. 943 u Lovanju i nije se htio pomaknuti teretnom vozilu, unatoč asistenciji brojnih MUP-ovih posebnih jedinica koje su osiguravale pripravne radove u uspostavljanju regionalnog deponija smeća na lokaciji Sinjarevo. "Obzirom da je Ordinarijat ne samo upoznat, nego i sam žrtva potpunog bezakonja, na štetu svih ustavnih i zakonskih propisa RCG kroz posljednjih 14 godina o istom pitanju, jer se na suverenom vlasništvu Ordinarijata, bez ikakvih konzekvenci po bilo koga, na terenu njegova vlasništva napravio nelegalni deponij smeća i obzirom da je ordinarijat u posjedu dovoljnih i pravnih i razumom utemeljenih saznanja da se i budući deponij nastoji na istom principu ilegaliteta, i, kriminaliteta, uspostaviti na privatnom vlasništvu, smatramo da je gesta don Branka Sbutege i moralno i zakonski utemeljena, bez obzira na presudu Suda za prekršaje u Kotoru", navodi se u priopćenju. U izjavi se ističe da se ta presuda doživljava, bez komentara na proceduralnu ispravnost samog procesa, kao rezultat želje lokalne samouprave, uz obilatu suradnju Vlade Crne Gore i njenih organa da se upotrebom i zloupotrebom instrumenata izvršne vlasti nametne građanima Crne Gore i na simboličnoj i na realnoj razini ideja kako je političkoj vlasti dopušteno i ono što u nijednom pravnom poretku nije podnošljivo interesu pojedinačnog građanina i građanstva.

U izjavi se više izražava čuđenje da se 2004. godine u Crnoj Gori pokušava uspostaviti nešto što pripada povijesnom pluskvamperfektu, nego iznenađenje kontinuitetom bespravljama. "Ne distanciramo se od nastojanja don Branka Sbutege da

privoli prostor vlasti prostoru pravde, jer samo u njihovu identitetu, već predovoljno unesrećena populacija smije i treba tražiti razlog nade za svoje bolje sutra", ističe se u izjavi. Nadalje se izražava žaljenje što se Crna Gora opredijelila za uvažavanje normativa onih koji je u civilizacijskom kažnjavanju don Branka Sbutege posramljuju, te da se u ovom trenutku, dalo prednost svima onima koji zdušno rade na štetu njezina ukupnog napretka, pa makar i na korist svojih osobnih materijalnih i inih interesa. Katolička crkva kroz više od tisućljeće svoga služenja nije nikad bila na štetu prostoru Crne Gore, navodi se nadalje u izjavi, te se poziva sve zainteresirane čimbenike da riješe probleme koji su u korist crnogorskih građana, dokidajući već prevelike štete, koje su se na temelju toga slučaja, proizvele. Istinska sramota jednog društva je osuđivati one koji se bore za njegovo dobro, kao što je i još veća sramota toga društva upotrebljavati pravosudnu kozmetiku za uspostavljanje njegovog zla, upozorava se u izjavi Biskupskog ordinarijata u Kotoru.

SASTANAK VIJEĆA MLADIH SRIJEMSKOG VIKARIJATA

Sastanak Vijeća mladih Srijemskog vikarijata u prostorijama sjedišta Vikarijata u Petrovaradinu održan je 10. veljače. Osim voditelja vijeća svećenika **Dinka Kalmara** i **Željka Tovila**, na sastanku su sudjelovali predstavnici iz župa Šid, Sot (filijala Ljuba), Beočin, Čerević, Srijemska Kamenica, Petrovaradin, Srijemski Karlovci, Hrčkovci, Maradik i Novi Slankamen. Glavna tema sastanka bila je susret hrvatske katoličke mladeži u Šibeniku. Dogovoreno je da će na susret zajednički putovati rimokatolička i grkokatolička mladež, te su određene kontakt osobe za svaku župu. Bilo je riječi i o susretu mladih na razini Srijema tj. Srijemskoga vikarijata Đakovačke i Srijemske biskupije. Ranije je bilo predloženo da se ti susreti održavaju dva puta na godinu, ali zbog raznih drugih obveza vjerojatno će biti jedan susret ove godine i to u svibnju, ali nije isključeno da bude i u rujnu.

Foto: IKA

Na poticaj đakovačkoga i srijemskog pomoćnog biskupa Đure Gašparovića, koji je i vikar za Srijem, odnosno dio biskupije koji se nalazi izvan Republike Hrvatske, 2000. godine je utemeljeno i vijeće mladih Srijemskog vikarijata. Na preporuku svećenika iz svih župa u Srijemu, svaka župa ima dvoje mladih predstavnika. Vijeće mladih vode vlč. Kalmar i vlč. Tovilo, koji je od nedavno župnik u Hrčkovcima, a koji je u rad Vijeća prenio iskustva koja je stekao u radu s mladima u Hrvatskoj. Vijeće priređuje susrete mladih, hodočašća, tribine i druženja. U Petrovaradinu se održava i tečaj talijanskog jezika koji vodi biskup Gašparović, a predviđen je i tečaj hrvatskoga jezika te rada na računalima.

Devetnica Gospji Lurdskej u Pančevu

Devetnica Gospji Lurdskej u Pančevu i ove je godine počela na Svijećnicu. Vjernici su molili u dvije grupe, na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Iako je vrijeme bilo dosta loše, lijepi broj vjernika se odazvao, dolazilo je trideset i petero skoro svakog dana. Tokom devetnice župnik je svakog dana održao prigodnu propovijed pod svetom misom. Bilo je i onih koji ove godine zbog zdravstvenih problema nisu mogli fizički biti u crkvi kao ranijih godina. Za njih su prisutni posebno molili Lurdsku Gospu da ih uzme pod svoje majčinsko okrilje. Devetnica je završena na sam dan ukazanja svetom misom koju je predvodio župnik **Mihály Erős**. Na kraju mise je procesija s upaljenim svijećama pošla do oltara Gospe Lurdske, gdje su vjernici otpjevali "Sred te se pećine" na oba jezika, a potom izmolili molitvu Gospji Lurdskej.

Duhovno hodočašće u Lurd dalo je i prve plodove: žudeći za lurdskim izvorom na dan ukazanja došla je u crkvu gospođa iz sela udaljenog 25 km od Pančeva. Ta žena iako pravoslavne vjeroispovijesti redovito se moli i traži zagovor od Gospe Lurdske. Druženje je nastavljeno u dvorani župnog stana uz domjenak za koji su se pobrinule gospođe: **Erzsébet Erős**, **Erzsébet Klauz** i **Marijana Ješić**.

Nenad Ješić

DA LI ZNATE...

1. Jedna cigareta uništava 25-100 mg vitamina C u organizmu!
2. Mlijeko sa sintetičkim vitaminom D "a to znači skoro svako mlijeko koje se kupuje u prodavaonici" može lišiti vaš organizam magnezij!
3. Ljudi koji žive u gradovima punim smoga ne dobijaju onaj vitamin D koji dopire do njihovih rođaka sa sela, zato što smog apsorbira sunčeve ultraviolettne zrake!
4. Upotreba oralnih kontracepcijskih sredstava mogu ometati iskorištavanje vitamina B6, B12, folne kiseline i vitamina C!
5. Istraživači kancera sa Tehnološkog instituta u Masačusetsu otkrili su da vitamini C i E i izvjesne kemijske supstance zvane indoli, koje su pronađene u kupusu, prokelju i srodnom povrću iz porodice kupusa, jesu moćni i potpuno sigurni inhibitori određenih kancerogena!
6. Aspirin, taj čudotvorni lijek koji se nalazi u svakom domu, najčešći sastojak sredstava za ublažavanje bolova, lijekova protiv prehlade i oboljenja sinusa, jeste lopov koji nam ometa vitamin C. Također, može dovesti i do pomanjkanja folne kiseline i vitamina B, što može prouzročiti anemiju, kao i poremećaje u varenju.
7. Često konzumiranje hrane koja sadrži umjetne ukuse, boje, mononatrij glutamat i druge aditive može umanjiti efekat vašeg imunološkog sistema!
8. Mekinje ne spadaju u uravnoteženu hranu!
9. Omekšivači vode mogu povećati vaše dnevno unošenje soli do nezdravog nivoa!
10. Glavni sastojak margarina - očvrsnuto biljno ulje - može predstavljati veću prijetnju vašem zdravlju od zasićenih masnoća!
11. Za unos 1000 mg vitamina C trebalo bi npr. pojesti 20 kg jabuka, 2,5 kg kiselog kupusa, 1 kg limuna, 2 kg naranči, 1 kg kivija ili 1/4 kg šipurka. 50% stanovništva SCG unosi manje od 50 mg vitamina C dnevno, to je ispod minimuma!
12. Kofein je najpsihoaktivnija droga na svijetu! Poznata velika kofeinska trojka je kava, cola i čokolada.
13. Ljudi koji ispijaju mnogo kave pokazuju simptome tipične za odvikavanje od droge kada se prebace na napitak oslobođen kofeina. Ljubitelji kave često postaju nervozni i napeti.
14. Pretjerane količine metilksantina "aktivne kemikalije sadržane u kofeinu" mogu prouzročiti benigne promjene u dojka i probleme s prostatom!
15. Kava povećava kiselost u vašem želučano-crijevnom traktu i može izazvati rektalni svrab!
16. Poznata je povezanost između konzumiranja kave i kancera bešike i donjeg urinarnog trakta!
17. Osobe koje piju pet šalica kave na dan izlažu se 50% većem riziku da dožive infarkt srca nego one koje ne piju kavu!
18. Kofein ometa obnavljanje DNK!
19. Jedna popijena terapija antibiotika uništava crijevnu floru u narednih šest mjeseci!
20. Diuretici i antibiotici također lišavaju organizam kalij!
21. Smeđi šećer, koji mnogi ljudi smatraju

zdravijim od bijelog šećera, nije ništa drugo do običan bijeli kristal-šećer obložen sirupom od melase!

22. Za nitrofen, koji se koristi za suzbijanje korova, naša država ne zahtijeva i ne radi analize kojima se detektira nitrofen u proizvodima za ishranu. Nitrofen spada u treću grupu otrova s oznakom Xn, što znači da je štetan po zdravlje, ali i s oznakom da je štetno udisati ga, štetan je ako se proguta ili ako dođe u dodir s kožom. Ukoliko dođe do kontakta s nitrofenom, postoji opasnost od trajnih oštećenja zdravlja. Preparati na bazi nitrofena u prometu su na našem tržištu od 1976. godine i to u kombinaciji s drugim sastojcima. Nitrofen je pesticid za koji se smatra da može izazvati kancerозна oboljenja, u Njemačkoj je zabranjen prije 20 godina. Prema navodima u Njemačkoj, jedina europska zemlja u kojoj se koristi nitrofen je Srbija!

23. Da li znate da šećernu bolest "tip 1" mogu izazvati virusne infekcije, brojne greške u ishrani, akutne i kronične kemijske intoksikacije, stres itd.

24. Da li znate da ASPARTAM prema opsežnoj analizi APA "Američka agencija za zaštitu životne sredine" u ljudskom organizmu, pri temperaturi od 36,5 do 37 stupnjeva, postaje otrovan - isto kao cijanid ili arsenik!

25. Da li znate da je aspartam sastojak dijet coca-cola, pepsi lajta, žvakaća, bombona...

26. Da li znate šta antioksidansi mogu učiti za vas?

27. Oni usporavaju proces starenja, snižavaju nivo holesterola, smanjuju rizik kod arteroskleroze, pružaju zaštitu od moždanog udara, smanjuju rizik od svih tipova kancera, doprinose potiskivanju rasta tumora, pomažu u usporavanju progresije Alchajmerove bolesti, pružaju zaštitu od zagađenja životne sredine...

28. Antioksidanti su selen, cink, vitamini A, C, E, koenzim Q10, flavonoidi...

29. Svake godine se u centralnoj Srbiji registriira 18.000-19.000 osoba s nekim malignim oboljenjem!

30. Prema svjetskim istraživanjima, svaka treća osoba oboli od neke vrste malignog oboljenja. U samo 10 % slučajeva oboljelih od raka uzrok je nasljedni, genetski faktor. U ostalih 90 % slučajeva bolest nastaje zbog nekog od uzročnika iz vanjske sredine!

31. U slučaju nedostatka vitamina i mineralnih materija može doći do poremećaja koncentracije, zamora, pospanosti ili prenadraženosti, poremećaja sna, glavobolje, poremećaja u probavnom traktu!

32. Da li ste znali da danas zrak sadrži 12-15 % kisika umjesto nekadašnjih 22% ?!

33. Stabilizirani kisik efikasno pomaže snabdjevanje organizma kisikom i tako ima pozitivno djelovanje na opće stanje organizma! Pospješuje cirkulaciju i time pomaže u prevenciji kod kardiovaskularnih oboljenja, detoksicira tijelo i uništava aerobne i anaerobne bakterije u organizmu "streptokoke, stafilokoke, salmonelle, koli-bakterije i dr. klice", ublažava simptome vezane za poremećaje disanja itd.

Priredila: Bojana Patarčić, 063 889 62 56

Nadbiskup Eterović tajnik Biskupske sinode

Naslovni biskup Siska i nuncij u Ukrajini **mons. Nikola Eterović** imenovan je 11. veljače novim generalnim tajnikom Sinode biskupa. Na ovu službu njega je imenovano papa **Ivan Pavao II.** nakon što je prihvatio ostavku kardinala **Jana Pietra Schotte** koji je bio na toj službi do sada.

Nadbiskup Eterović rođen je 1951. u Pučištima na otoku Braču, zaređen za svećenika 1977. a od 1980. je u diplomatskoj službi Svete Stolice, djelujući u apostolskim nuncijaturama u Obali Bjelokosti, Španjolskoj, Nikaragvi te pri Odjelu pri odnosu s državama državnog tajništva Svete Stolice. Godine 1999. je imenovan apostolskim nuncijem u Ukrajini. Na ovoj službi obično su bili ranijih godina kardinali te se pretpostavlja da bi i nadbiskup Eterović u narednom imenovanju mogao biti među kardinalima /IKA/

700. obljetnica biskupa Kažotića

U zagrebačkoj je katedrali 13. veljače svečano obilježena 700. obljetnica dolaska biskupa Augustina Kažotića, hrvatskog blaženika, na sjedište zagrebačkih biskupa. Svečanost je započela molitvom večernje i koncelebriranom sv. misom koju je predvodio zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić**. Na misnom slavlju propovijedao je pomoćni zagrebački biskup **mons. Vlado Košić**. On je u svojoj propovijedi naglasio kako je prije dvije godine svečano obilježena godina Augustina Kažotića povodom tri stoljeća njegova proglašenja blaženim te je to ujedno divan razlog da se Bogu zahvali za dar ovog svetog pastira. /IKA/

Proslava Stepinčeva

U mnogim crkvama gdje žive vjernici Hrvati 10. veljače na svečani je način obilježen spomen bl. Alojzija Stepinca. Najsvečanije je bilo u Rimu u crkvi sv. Jeronima, kao i u rodnom mjestu blaženika Krašiću, kao i u zagrebačkoj katedrali.

Rim

U Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu na obljetnicu smrti mučenika bl. Alojzija Stepinca misno slavlje predvodio je kardinal **Walter Kasper**. On je u svojoj propovijedi naglasio da je kardinal Stepinac u svoje vrijeme u svojoj zemlji bio "Sol zemlje i svjetlo svijeta te junački svjedok vjere". Kardinal Kasper ujedno je naglasio da je Stepinac učinio sve što je mogao u ono teško vrijeme da bi sačuvao vjeru u svome narodu. Ujedno je naglasio da su u prošlom stoljeću tri zla najviše nanijela zla

čovječanstvu, a to su: fašizam, nacizam i komunizam.

U misnom slavlju sudjelovalo je više od šezdesetak svećenika. /GK/

Zagreb

U zagrebačkoj katedrali gdje se nalaze zemni ostaci blaženog Alojzija Stepinca svečano misno slavlje na njegov blagdan 10. veljače predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić**. U svojoj propovijedi nadbiskup je naglasio kako je važno ispravno voljeti svoj narod i domovinu. Suvremeni svijet je opterećen mnogim nedaćama i pesimizmom. Ujedno je kardinal Bozanić pozvao intelektualce da pronađu i danas svoje mjesto u Crkvi.

Krašić

Apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup **Francisco Javier Lozano** predvodio je misno slavlje u Krašiću, mjestu gdje je rođen i gdje je proveo posljednje godine svoga života bl. Alojzije Stepinac. U svetoj misi sudjelovalo je mnoštvo naroda, a uz predvoditelja je sudjelovao i pomoćni zagrebački biskup **Josip Mrzljak**. Nadbiskup Lozano je istakao da je Stepinac bio svjedok patnje i mučeništva. Ujedno je on naglasio da je veliko blago Hrvata vjera. Stepinac je bio trajno izložen mnogim klevetama komunističkog režima, ali je on ostao vjeran evanđeoskim načelima i u najtežim vremenima.

Papa najavio nove svece

Na konzistoriju u Vatikanu papa **Ivan Pavao II.** je 19. veljače najavio šest novih svetaca među kojima je troje iz Italije, dvoje iz Španjolske te maronitski libanonski monah **Nimatullah** koji je živio u prvoj polovici devetnaestoga stoljeća. Značajno je zamijetiti da će među novim svetima biti i talijanska liječnica **Gianna Beretta Molla** koja je u svojoj četrdesetoj godini (1962) odbila operaciju kako bi sačuvala život svome nerođenom djetetu. /IKA/

Kardinal Kasper u Moskvi

Kardinal **Walter Kasper**, predsjednik Papinskoga vijeća za jedinstvo kršćana, boravio je od 18. veljače u svom četverodnevnom službenom posjetu Katoličkoj crkvi u Rusiji. Međutim, vrhunac njegovog posjeta bio je susret s patrijarhom Ruske pravoslavne crkve **Aleksijem II.** Prvoga dana kardinal Kasper održao je

predavanje "Pravoslavlje i Katolička crkva". Drugoga dana Kasper se susreo u sjedištu Moskovskoga patrijarhata s predsjednikom Odbora za vanjske crkvene poslove metropolitom Smolenska i Kaliningrada **Kirilom**. Središnja je tema bila stanje Crkve u Ukrajini, odnosno želja tamošnjih grkokatolika za vlastitim patrijarhatom. Odlučeno je da bi se za rješenje pojedinih pitanja u odnosima između Ruske pravoslavne crkve i Katoličke crkve trebala uspostaviti komisija, koja bi se u traženju odgovora na problem prozelitizma bavila konkretnim slučajevima, a ne općenitim optužbama koje su se kasnije čule od strane patrijarha Aleksija II. Ruska pravoslavna Crkva traži da uvijek bude upoznata glede svih odluka koje se odnose na katolike u Ruskoj federaciji. Patrijarh je izjavio neslaganje glede osnivanja četiri nove biskupije na teritoriju Rusije kao i protivljenje da se osnuje samostalni patrijarhat za grkokatolike u Ukrajini. Susret kardinala Kaspera i patrijarha Aleksija bio je isključivo službenog karaktera i zatvoren za javnost. Kardinal Kasper uručio je patrijarhu osobnu Papinu čestitku povodom Aleksijevog 75. rođendana. /IKA/

Papa sazvaio svjetsku sinodu biskupa

Papa **Ivan Pavao II.** sazvaio je sljedeću Svjetsku sinodu biskupa za listopad 2005. u Vatikanu. Jedanaesto redovno generalno zasjedanje Sinode bit će od 2. do 29. listopada, a tema će biti "Euharistija - Izvor i vrhunac života i poslanja Crkve". Temeljni dokument za razmatranje bit će enciklika "Crkva o Euharistiji".

Posljednja Sinoda biskupa bila je 2001. godine, a razgovaralo se o ulozi biskupa u životu Crkve. /IKA/

Prva pastoralna sinoda u Mongoliji

U Ulan Batoru je početkom veljače prvi put u povijesti u Mongoliji održana pastoralna sinoda na koju se okupilo više od pedeset katolika iz katedralne župe sv. Petra i Pavla. Oni su se u tijeku tri vikenda susreli sa svojim biskupom **Padilom**, misionarima i stručnjacima s različitih područja kako bi razgovarali o aktualnim pitanjima života Crkve u Mongoliji. Na pastoralnoj sinodi zaključeno je da treba pojačati pastoralni rad Crkve u toj zemlji i suradnju s nevladinim organizacijama te poboljšati prisutnost u medijima.

U Mongoliji danas živi jako mali broj katolika, ali se poslije pada komunizma ponovno širi duh evangelizacije. Najveći broj pastoralnih radnika je sa Filipina, iz Koreje i nekih europskih zemalja. Najveći broj žitelja Mongolije pripada tradicionalnom budizmu. /IKA/

Vijesti priredio: **Franjo Ivanković**

Uređuje: Vesna Huska

VJEROUČENIK

“Dijete treba poznavati: i to ne samo općenito, nego svako dijete napose, vodeći računa ne samo o duši nego i o tijelu; ne samo o vidljivim nego i o nevidljivim, vrhunaravnim elementima.”

Da bi poučavao, vjeroučitelj mora poznavati i katekizam i dijete, kao što prije sjetve poljodjelac mora poznavati ne samo sjeme nego i kakvoću zemlje kojoj će to sjeme povjeriti.

Velika je pogreška smatrati da je dijete posve slično odraslom čovjeku, samo nešto manje, s manje znanja i iskustva. Dijete ne uči kao što mi učimo; ne može uvijek činiti ono što mi činimo: nešto što se nama sviđa, njemu se doista može ne sviđati, čak mu može biti odvratno. Treba ga poznavati, znati njegov ukus, njegove mogućnosti, da bi se moglo s njim razumno raditi, prilagoditi njemu naše poučavanje i potaknuti ga na suradnju.

Jedan je ribar jako volio jagode. Pođe na rijeku, natakne jagodu na udicu govoreći: Sviđa se meni, sviđat će se i ribama! Ali ribama se jagode uopće nisu sviđale. One bi radije crva, a taj ribar nije mogao crva ni smisliti. Tako se dogodilo da su ribe obilazile udicu, a ribar je ostao praznih ruku.

Zamijenite u tom primjeru ribara s vjeroučiteljem, ribice s vjeroučenicima, pa zamislite što se događa kad se vjeroučitelj ne potruži

saznati ukuse svojih vjeroučenika kako bi se njima prilagodio.

Nije dosta poznavati djecu uopće, nego treba upoznati svako pojedino napose, jer među njima ni dvoje nije sasvim jednako. Rečeno je: “Svako je dijete original, riječ Božja koja se nikad ne ponavlja.” Treba dodati: svako dijete ima i više izdanja samoga sebe - stoga ga nikad ne možemo dovoljno upoznati niti smijemo prestati proučavati ga.

Kad maleno dijete (koje u početku samo spava, jede i plače, a u biti se veoma umara od toga što raste i razvija se) postane dječak ili djevojčica, tjelesnom rastu se dodaje trčanje i skakanje bez kraja i konca. Vjeroučitelj mora biti svjestan da dijete nema samo dušu nego i tijelo koje se stalno umara. Držeći to na umu, vjeroučitelj će moći shvatiti i suosjećati s određenim dječjim ponašanjem, da ih ne zamara odviše ni predugo, da od njih ne traži nešto što ona ne mogu dati.

Rousseau je napisao: Dijete je dobro, pravi anđeo. Prije njega, Luther: Ni govora, ono je životinja. Lamartine je mnogo točnije napisao: To je anđeo koji je pao s neba. Anđeo, ali s polomljenim krilima, koji će uzlijetati prema visinama, prema dobru, i to s naporom, kad mu netko pomogne da se pridigne. Ono ima dobre sposobnosti koje može razviti, ali ima i zle sklonosti za koje treba širom otvoriti oči.

Kad je riječ o krštenom djetetu, u njemu je, osim tijela i duše, još jedna stvarnost na koju treba računati: milost koja mu je u dušu usađena sakramentom krsta zajedno s krepostima vjere, ufanja i ljubavi. Sve su to stvarnosti koje ne vidimo, ali koje postoje, te iznutra pomažu vjeroučiteljev pothvat. Zato možemo reći da maleni sami od sebe, uz pomoć samo naravnih metoda, zaista ne mogu shvatiti neke formule, neke pojmove,

ali uz pomoć Milosti i Vjere, vrhunaravnom pedagogijom - DA.

Kako upoznati dijete

Evo prvoga puta za upoznavanje djece: nadviti se nad sebe, sjetiti se djece kakvi smo mi nekada bili, da bismo shvatili djecu kakva su danas.

Drugi put predstavljaju knjige - one koje proučavaju i opisuju djecu, zatim pedagoški i psihološki tekstovi, koje su pisali ljudi koji su proveli život među djecom, kao i knjige koje opisuju djetinjstvo svetaca i velikana.

Treći najbolji put je samo dijete, koje se pred nama svojim postupcima otvara kao knjiga. Dijete treba promatrati: njegovo držanje, postupke, pokrete, riječi, djela, prkosnu šutnju, njegov plač, igre koje voli, prijatelje s kojima se druži. Sve su to stvari koje, ako ih dobro promatramo i o njima razmislimo, trebaju pomoći da upoznamo ukuse, težnje, hirove, dobra svojstva, temperament. Najprikladniji trenuci za promatranje jesu onda kad dijete nije svjesno da ga promatramo: u igri, na ulici, na šetnji,

u trenucima oduševljenja, potištenosti, itd.

Dijete “čitamo” i slušanjem. Govoreći s nama, dijete čini dvoje: otkriva se i poučava nas. Mi doista imamo što od djeteta naučiti: njegov način izražavanja, njegove jednostavne i slikovite izraze, njegove djetinjaste riječi. To su, međutim, riječi i izrazi kojima se moramo i mi služiti želimo li da nas dijete shvati i da bude pozorno na naš govor.

Promatranje samog djeteta nije potpuno ako ga ne proširimo i na okolinu u kojoj dijete

živi: na obitelj, na mjesto ili gradsku četvrt, na školu. Ima djece koja su obdarena dobrim svojstvima, ali u svojim kućama udišu ozračje koje je izopačeno psovkama i zlim razgovorima, još gorim primjerima. Vjeroučitelj mora sve to imati u vidu kako bi se mogao usmjeriti.

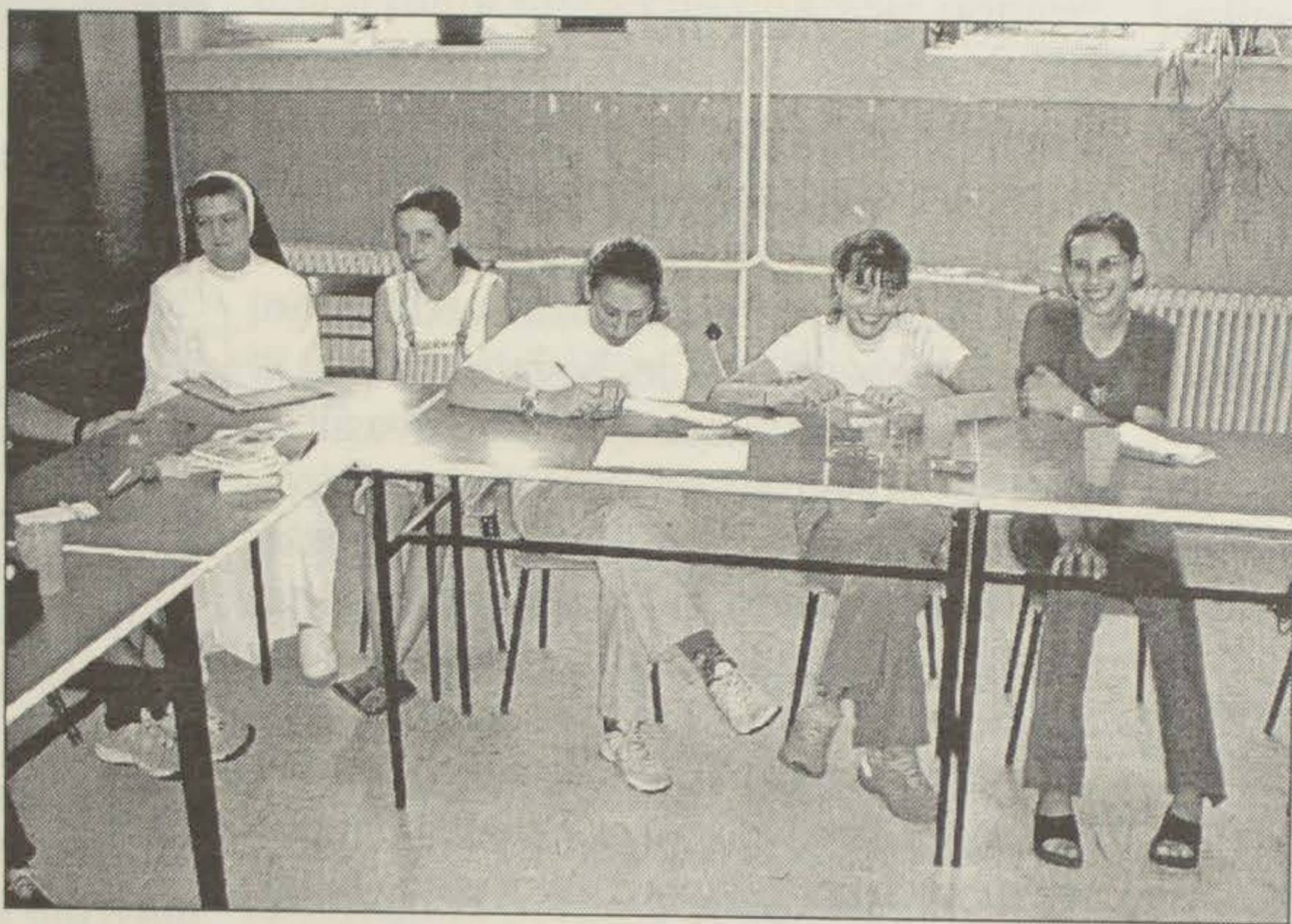
Do dna proučiti jedno dijete zahtijeva sjetiti se “Piramide” Nicola Pendea. Dijete - kaže Pende - doslovno je nalik piramidi: ima osnovicu, bazu, koja je sastavljena od baštinjenih sklonosti, i četiri strane, a te su: a) vanjski lik (morfološki aspekt); b) unutarjni tjelesni sokovi (endokrinološki aspekt); u duši pak: c) moralni i d) intelektualni aspekt.

Proučavajući roditelje i obitelj vjeroučenika može se nešto saznati o njegovim sklonostima; proučavajući njegovo tijelo, upoznajemo kakav mu može biti temperament; proučavajući njegova duševna svojstva, možemo odmjeriti njegove sposobnosti. No, malo ih je koji su u stanju provesti sva ta proučavanja, jer to postaje zamršeno kad je riječ o proučavanju morfoloških i hormonalnih svojstava. Posebno se traži fina osjetljivost kad se mora zadirati u obiteljske tajne.

Potrebno je imati bar nekoliko lakših i praktičnih spoznaja o svakom od sljedećih razdoblja djetetova života: a) djetesce (1-5 godina), dijete (6-10 godina), dječak ili djevojčica (10-12 godina), stariji dječak ili djevojčica (13-15 godina) te mladić ili djevojka.

/Iz knjige Albina Lucianija (Pape Ivana Pavla I) *Katehetika u mrvicama*/

(U sljedećem broju: Što je dijete)

6. ožujka

Sveta Janja Praška

(* 1205 + 1280.)

- Kći bezobzirnog oca ● zaručena djevojčica ● u samostanu odgojena ●
- zaručnik joj poginuo ● otac je obećao Henriku VII ● i Fridrihu II ●
- neposlušna svetica ● prijateljica svete Klare ● dovela franjevce u Prag ●
- sama stupila među klarise ● živjela za siromašne ● lijepo ime ●

Otac je na silu udavao

Agneza (Janja) se rodila 1205. u Pragu kao kći češkoga kralja Premisla Otokara I. Mati joj je bila Nijemica. Njezin otac nije držao do ljudi, do etike. Nije držao ni do morala, pa čak ni do životnih opredjeljenja svoje kćeri. Janju je kao dijete zaručio sa šleskim vojvodom Henrikom. U toj nesreći, Janja je dobro prošla. Bar se izbavila iz raskalašenog života na očevu dvoru. Henrikova mati, pobožna Hedviga, je djevojčicu Janju povjerila na odgoj cistercitkinjama u Trebnitzu, u samostan koji je sama osnovala, a bio joj je najdraža zadužbina. Janju su tako tri godine odgajale visoko izobražene trebničke redovnice. To je vrijeme za sav život označilo Janjinu dušu te je stekla čvrsto vjerničko opredjeljenje.

Svetica koja nije bila poslušna

Kad je Janjin zaručnik Henrik smrtno stradao u lovu, Janju su vratili u Prag sestrama - premonstratkinjama. Otac joj je već skovao plan da je dađe unosnom zetu, Henriku VII, koji je imao naslijediti cara Fridriha II. Onda je Janju poslao na jedan austrijski dvor na odgoj. Čim je car Fridrih II. obudovio, počeo se zanimati za češku princezu Janju, ali zaprosi je i engleski kralj Henrik VII. Otokar je smjesta otkazao vjenčanje Henriku VII, a Janju obećao Fridrihu II, ali ga Janja nije htjela poslušati. Janja je bila odrasla djevojka. Snažna i odlučna ličnost. Zavoljela je Gospodina Isusa.

Sjaj i slava franjevačkog siromaštva

Poslije smrti Otokarove, 1230. godine, Janja je dobila oprost od obećanja kojim ju je njezin pokojni otac, mimo njezine volje, obećao Fridrihu II, ostavila je kraljevsko ruho, pa obukla siromašno, i nastanila se u siromašnoj praškoj četvrti. Takav način života je

naučila u kući svoje nesuđene svekrve Hedvige, koja je otvarala bolnice, sirotišta i dobrotvorne ustanove, kako bi najbjeđnijima pomogla. Takvom se životu posvetila i Janja. Sva se dala siromašnima, nadničarima, kmetovima, prognanicima, gubavcima.

Svjetlo iz Asiza obasjalo Prag

U to su vrijeme u Asizu sveti Franjo i Klara prezreli svoje bogato odijelo i visoki standard, a zavolješe Isusovo siromaštvo. Živjeli su od milostinje u siromašnom samostanu. Isti evanđeoski duh siromaštva zahvatio je mnogo mladića i djevojaka, diljem svijeta, pa tako i Janju. Kad joj je otac umro, nagovorila je svoga brata, kralja Vjenceslava, da franjevcima u Pragu podigne crkvu svetoga Jakova i samostan. Janju je jako voljela sveta Klara, a zvala ju je "polovicom svoje duše". To odaju četiri Klarina pisma. Prvi samostan klarisa u Pragu je osnovala sveta Janja, a Klara joj je u novi samostan Presvetog Otkupitelja poslala pet klarisa iz Tridenta. Sveta Janja je u taj samostan stupila 1236. godine. To je bila velika ljubav i zvanje kraljevske kćeri. Oko tih franjevačkih zajednica u Pragu su nicali bolnice, svratišta, bolnice za gubave i sirotišta, u kojima su redovnice i redovnici služili siromašnima.

Asiz usred Praga

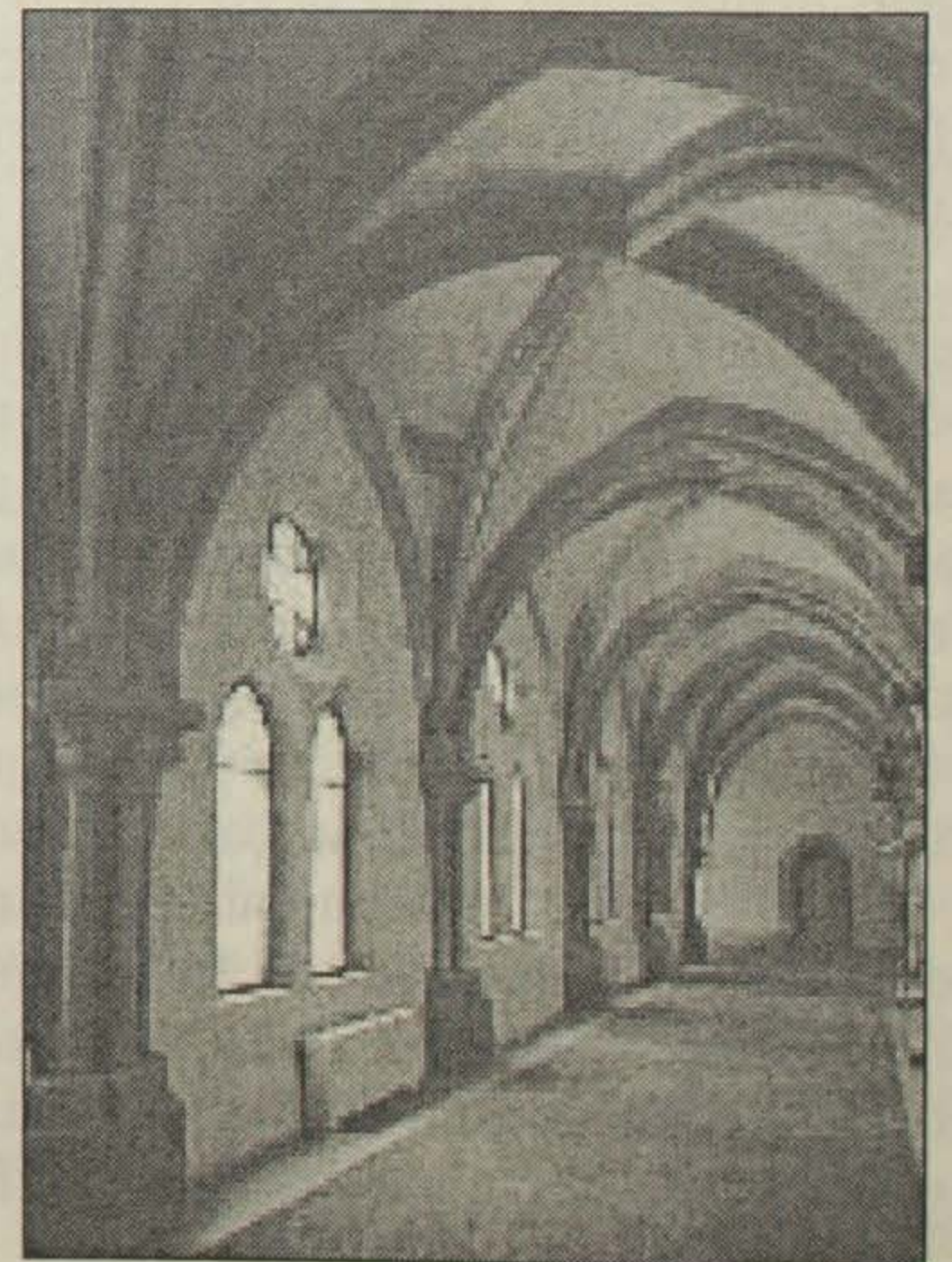
Bogati Pražani nisu ostajali nijemi na molbe franjevki i franjevaca. Bogatim su ih darovnicama i novcem obasipali. Oko samostana je cvjetala djelotvorna ljubav. Duša tog djela ljubavi bila je sveta Janja. Čitava se gradska četvrt našla u žarištu Janjina djelovanja. Crkve, koje su podignute Janjinim trudom, postale su narodu najdraže crkve: svetoga Franje, svete Magdalene i svete Barbare. Janja je bila neodoljiva, okupila je djevojke iz najviših krugova. Najstarija kći Otokara II. s 12 djevojaka

stupila je među praške klarise. Iz Češke je franjevački pokret zahvatio i Poljsku. Visoki evanđeoski ideali i oduševljeni mladi franjevci i klarise su punili samostane, pa su muški i ženski samostani nicali jedni za drugim. Sveta Janja je među klarisama održavala i čuvala izvornu strogost života, a kad se samostanski život učvrstio, prepustila je ulogu poglavarice jednoj od sestara i povukla se. Drži se da je umrla u vremenu od 1280. do 1383. godine, a dan njezine smrti je 6. ožujka. Janja je oduvijek bila štovana kao svetica, što je papa potvrdio istom 1874. Ivan Pavao II. ju je 12. studenoga 1989. godine proglasio svetom. Kad Pražani dođu u gradsku četvrt, gdje je Janja podigla spomenute crkve, kažu "na Františku", a Nijemci su govorili da idu "zum Assisi".

Lijepo ime

S latinskog prevedeno ime Agnes (Agneza) znači Janja, a s grčkog (Hagne) znači čist, nevin, nedužan.

Naš kandidat za sveca

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

"TKO PRIMI JEDNO DIJETE U MOJE IME..."

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Korizmena poruka sv. Oca Ivana Pavla II za 2004. godinu privlači pažnju na najugroženiju ljudsku populaciju, na djecu "koja su duboko ranjena nasiljem odraslih... egoizmom onih koji ne primaju djecu". Kako bi primili djecu, po uzoru na Isusa, koji je rekao "Tko prima jedno dijete u moje ime mene prima", ističe sv. Otac, potrebno je postati kao djeca. "Ako ne postanete kao djeca nećete ući u kraljevstvo nebesko."

Komentiranju riječi Lukinog Evanđelja: "Tko prima jedno dijete u moje ime mene prima" (18,5), Sv. Otac ističe da taj navod "Pružajući mogućnost da se promisli o uvjetima u kojima žive djeca koju i danas Isus prima k sebi te ih označuje kao primjer onima koji žele postati njegovi učenici. Isusove riječi potiču", dodaje sv. Otac, "da se ispitamo kako se odnosimo prema djeci u našim obiteljima, u građanskom društvu, i u Crkvi, a one su poticaj da ponovno otkrijemo jednostavnost i povjerenje što vjernik treba gajiti nasljeđujući Sina Božjega koji je dijelio sudbinu malenih... Poniziti se i postati malen je primiti malene, to su dva vida jedne jedine pouke, što je Spasitelj ponavlja svojim učenicima... Samo tko se učini malenim u stanju je s ljubavlju prihvatiti najmanju braću."

Poruka sv. Oca, čiju sam bit sazeo, potaknula me je da u liku SB Gerarda Tome Stantića, na temelju povijesnih podataka i njegove pisane riječi o duhovnom djetinjstvu, otkrijem kako je ovaj program što sv. Otac nudi za ovogodišnju Korizmu ostvarivao u svom životu čovjek s naših ravni i što nam danas poručuje.

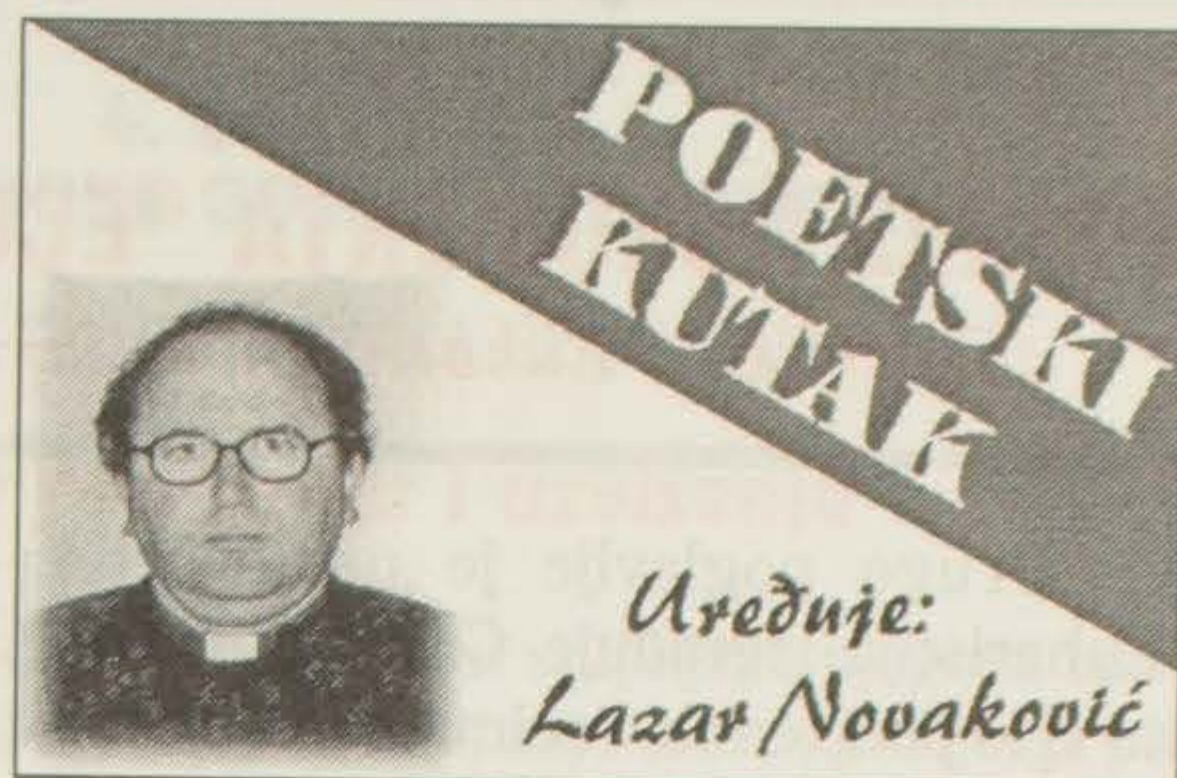
Godine 1913. o. Gerard uspostavlja javno štovanje "Malog praškog Isusa". Postavio je kip Djeteta Isusa u karmelskoj somborskoj crkvi. Svakog 25. u mjesecu slavio je sv. misu u čast Djeteta Isusa i propovijedao na hrvatskom i mađarskom jeziku. Može se s pravom reći da je to bila mjesečna duhovna obnova za puk, koji je, kako bilježi samostanska kronika, u velikom

broju sudjelovao na sv. misi i ujedno pristupao sakramentu Pomirenja i sv. Pričesti. U svrhu štovanja Malog Isusa ustanovljena je i "Bratovština Djeteta Isusa", a prvi članovi te Bratovštine bila su djeca iz sirotišta sestara Naše Gospe u Somboru.

Rekoh da je štovanje Malog Isusa imalo oblik mjesečne duhovne obnove za somborski puk na kojem je o. Gerard propovijedao na hrvatskom i mađarskom jeziku. U propovijedima o Malom Isusu on je isticao kako je poniznost Malog Isusa potrebna kako bi se oslobodili egoizma i oholosti, koji su uzrok nepoštivanja drugih. "Poniznost", naime, oslobađa od egoizma koji je uzrok ne samo zatvaranju srca prema Bogu nego i zatvaranju srca i prema bližnjemu, kamo spadaju i djeca. Sljedeći ulomak iz jedne Gerardove propovijedi o tome svjedoči: "Mali Isus i Mala Terezija žele da se neprestano peremo vodom poniznosti. Oholi nemaju vremena na Isusa misliti jer im je glava puna pitanja: što misle o meni, što će o meni misliti... Ponizan prah leti kud ga po zaslugi Duh Sveti nosi, a Duh Sveti nosi nas rado Isusu, koji liječi svaku bolest i slabost." Jednako tako poniznost, piše o. Gerard, umanjuje neuredne strasti.. a tko posjeduje poniznost sa živom vjerom, živi pod Isusovim vodstvom, provodi sveti život kamo ga vodi živa vjera s poniznošću a duhovni učinak takvog nastojanja je "dječje stanje duše" (Th. p., 003352, 003353, 003501).

Nije li ovaj rezultat "dječjeg stanja" upravo ono što tvrdi sv. Otac u svojoj korizmenoj poruci, kad citira Evanđelje sv. Mateja: "Tko god se dakle ponizi kao ovo dijete taj je najveći u kraljevstvu nebeskom"? (Mat 18,4). Nije li to put "da otkrijemo jednostavnost i povjerenje što ih vjernik mora gajiti nasljeđujući Sina Božjega koji je dijelio sudbinu malenih i siromašnih"?

(nastavlja se)

Uređuje:
Lazar Novaković

Sida Košutić rođena je 20. ožujka 1902. u Radoboju u Hrvatskom Zagorju. Učiteljsku školu završila je u Zagrebu. Neko vrijeme radi kao učiteljica, a onda u državnim službama.

Pisala je pjesme, prozu i drame. Među najpoznatije zbirke pjesama spadaju *Osmijesi*, *Vjernička žrtva* i *Jezero mrtvo*.

Umrula je u Zagrebu 13. svibnja 1965. godine.

PRIZNANJE

Najslađe radosti mladoga života
Tebi, Gospode, dajem,
Za najtužnije dane mojih slaboća
Ponižena se kajem.

Kako li malena sva moja su blaga
Pred pravdom oka Tvoga,
Od svijeta se praznih dolazi ruku
Pred neizmjernog Boga.

Ja ničega nemam do
dlanova praznih,
Tek sam puka sirotinja,
Al moji se dlanovi dižu k Tebi
Dar da prime života.

U blještavom sjajenju Tvojega bivstva
Ljepota se lije bez mjere,
Bože, o daj mi, da ostanem sirota
I kraljujem na putu vjere.

Sida Košutić

Piše: mr. Andrija Kopilović

PRIKAZ DOKUMENTA "ECCLESIA DE EUCHARISTIA"

/Enciklika o Euharistiji, Veliki četvrtak, 17. travnja 2003./

(nastavak)

Drugo poglavlje je naslovljeno "Euharistija izgrađuje Crkvu". Nakon što vrlo pregledno, recimo tako, defini- ra Crkvu, on je dovodi kao novi savez koji se dogodio u Euharistiji u Cenakulumu. To je uzročna veza koja je učinila da je i Crkva postala sakra- ment. Iz Euharistije Crkva ima snagu za svoje poslanje. I stoga je na prvom mjestu svijest sjedinjujuće učinkovi- tosti. Zatim svijest o jednom i jedin- catom tijelu Krista u Euharistiji i mis- tičnog tijela Kristova. To jedinstvo čini mogućim Duh Sveti koji se također daruje po Euharistiji i tu tvrdnju potkrepljuje drevnom liturgijom sveto- ga Jakova. Da bi se ta svijest o izgrađi- vanju crkvenog zajedništva na temelju Euharistije pothranjivalo, treba obnovi- ti i čašćenje Euharistije izvan mise. Klanjanje i duhovnu pričest. Evo citata koji se odnosi upravo na biskupe: "Na pastirima je da ohrabre i po osobnom svjedočanstvu, euharistijsko štovanje, osobito izlaganje Presvetog Sakra- menta, kao i molitve klanjanja pred Kristom prisutnim pod euharistijskim prilikama". Dirljivo je ovdje Papino osobno svjedočanstvo o "umijeću mo- litve" gdje kaže da je svu snagu imao samo iz ovoga Otajstva. Sam se poziva na ovu trilogiju dokumenata kad kaže da je samo u klanjanju moguće kon- templirati Kristovo lice Marijinim srcem.

Treće poglavlje nosi naslov: "Apostolicitet Euharistije i Crkve". Ispovijedamo jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu, a Papa dodaje da je ona time i euharistijska Crkva. Obilno citirajući Katekizam Katoličke Crkve doktrinarno govori o apostolicitetu. Trostruki smisao toga izraza je sagra- đenost na temelju apostola, čuvanje i prenošenje poklada vjere - poučavanje, posvećivanje i upravljanje. Vrlo jasno i opširno tumači bitnu povezanost sakramenta svetoga Reda s Euharis- tijom te jako dobro razlučuje i vrlo jasno podvlači razliku ministerijalnog i kraljevskog svećenstva. Vjernici su- djeluju i sebe prikazuju u Euharistiji, a svećenik čini Euharistiju.

Jedan cijeli dio u ovom poglavlju je posvećen, kako Papa kaže, daru koji

radikalno nadilazi ovlasti zajednice, a to je da svećenik djeluje "in persona Christi". Apsolutno je nemoguća Eu- haristija bez zaređenog svećenika, a zajednica sebi ne može dati zaređenog službenika osim po zakonitim apostol- skim nasljednicima. Slijedi vrlo značaj- na točka o ekumenizmu. Napose o zapadnim odijeljenim kršćanima koji- ma priznajemo zajedništvo u mnogim istinama vjere ali upravo radi nedostat- ka apostoliciteta katolici se ne mogu pričestivati u protestantskim zajedni- cama i katolicima ne može nedjeljnu misu zamijeniti ekumensko bogo- služje. Euharistija je preveliki dar a da bi se smjela, makar i prividno, zatajiti istina. No, zanimljivo je da je katolička Euharistija ponuđena odijeljenim kršćanima Zapada, ako je njihova vjera doista vjera zajednička katoličkoj. Da bi podvukao važnost zaređenog služ- benika, Papa je uskliknuo "Euharistija je glavni i vrhunski razlog sakramenta svećeništva jer je svećeništvo zapravo rođeno u času ustanovljenja Euharis- tije, zajedno s njom."

Vrlo je važno ono što Papa nadalje govori o životu prezbitera. Da je vre- mena, dobro bi bilo ovu točku pročitati (31) jer govori o pastoralu svećenika koji ne može biti do kraja plodan svećenik u svojoj službi bez dnevne Euharistije i bez dnevnoga klanjanja. Konačno, središnji položaj Euharistije je u suodnosu i s pastoralom promi- canja zvanja. Papa kaže da je bolna i nenormalna činjenica da postoji zajed- nica kršćana koja se zove župa, a da ne rađa svećenička zvanja. Zato je povje- ravanje Službe riječi nedjeljom laicima samo privremeno i izvanredno rješenje a nikako redovito. Neka zajednica moli za zvanja, ali neka moli za prava zvanja. Papa jasno ističe biskupima, makar je riječima to skriveno, da na račun manj- ka svećeničkih zvanja nikako ne rede one koji nemaju moralne i odgojne kvalitete koje se traže od kandidata za svećeništvo. Laici su Božji narod, ali bez Euharistije nema župe. Neka se stoga iskoristi i svakoga gosta i gosto- vanje za slavljenje Euharistije.

(nastavlja se)

Hrvatske katoličke
Internet stranice (XXV.)

Zajednica Cenacolo

www.campo-della-vita.org

i

www.comunitacenacolo.it

Zajednica Cenacolo (čita se: Čena- kolo) kršćanska je udruga koju je 1983. utemeljila časna sestra **Elvira Petrozzi** iz kongregacije Sestara milosrdnica, u želji da dariva život Bogu u korist i na uslugu narkomanima i svim izgubljen- im mladima. Najvažnije obavijesti o ovoj zajednici mogu se naći i na Internet adresama www.campo-della-vita.org i www.comunitacenacolo.it

Nakon izbora hrvatskoga jezika na početnim stranicama, u više su pod- linkova kroz povijest i različite aktivno- sti iznesene osnovne ideje udruge. Većina mladih koji traže pomoć dolaze zbog velikih nevolja i duboke tuge, koje su najčešće posljedica ovisnosti; drugi pak dođu kako bi pomogli sebi i drugi- ma, jer u načinu života Zajednice vide put koji im pomaže da spoznaju volju Božju... Više je principa u temelju Zajednice Cenacolo, od kojih su najvaž- niji molitva i rad, kroz koje izgubljeni mladi ljudi pronalaze Boga i smisao života. Mladima se pruža jednostavan način života, obiteljskog stila, u otkriću darova rada, prijateljstva i vjere u Riječ Božju. Sjedište Cenacola nalazi se u Saluzzu, gradiću u sjeverozapadnoj Italiji, a danas Zajednica broji oko 800 djevojaka i momaka u četrdesetak bra- tovština iz desetak europskih i američ- kih zemalja, među kojima su i Hrvatska i Bosna i Hercegovina. U Hrvatskoj ima 7 bratovština za momke u teškoćama (Ugljane, Varaždin, Biograd, Vrbovec, Novigad, Šišinec i Šarengrad), dok u BiH u Međugorju postoji po jedna bra- tovština za djevojke i momke. Na strani- ci postoji i mogućnost kontakta putem elektronične (kao i klasične) pošte.

Jedna od posljedica zanemarivanja suvremenih obitelji i njihova duhovna osiromašenja jest i narkomanija mladih. Zajednica Cenacolo nastoji stati na put ovome zlu kroz obnavljanje obiteljskih vrednota, osobito onih duhovne naravi, što je njezina razlika ali i prednost u odnosu na slične svjetovne institucije, čiji su rezultati ograničeni zbog njihovih čistih laičko-racionalnih pristupa.

s. b.

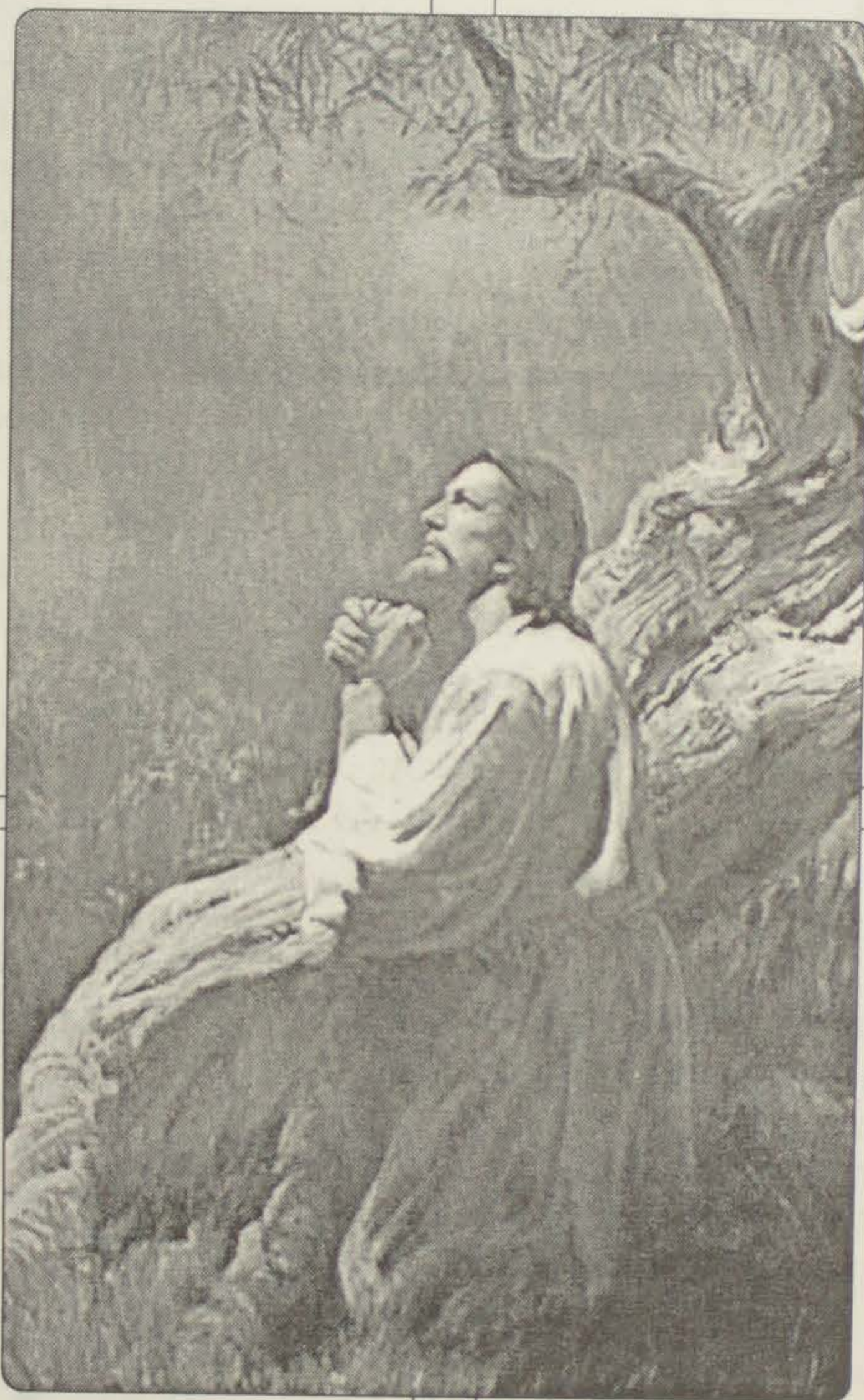
Piše: mr. Andrija Kopilović

21. 03. 2004. ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA

Jš 5,9a.10-12; 2 Kor 5,17-21; Lk 15,1-3.11-32

Novo rođenje

Krist nas pomiruje s Bogom. Krštenjem nas obnavlja na novi život: postajemo njemu slični, zapravo dajemo se na put života kojim je on prošao. Zajedničko iskustvo svih odraslih je iskustvo grijeha. Nažalost, ne možemo ga se osloboditi osim posebnom, čudesnom Božjom milošću. Dakle, grešnost je kao neka vrsta naše "stečene" baštine. Imamo stalnu potrebu mijenjati se. U tome osjećamo i svoje granice i svoju nemoć. Apostol nas potiče da se svakako s Bogom izmirimo. Daje nam i prekrasnu pouku kako je to moguće ostvariti. Naime, Bog nas je već pomirio sa sobom prihvaćanjem Kristove žrtve. Od tada on u svakom ljudskom licu vidi lice svoga Sina. Stoga se moramo tako suobličiti Kristu da uistinu budemo kristolični. Svoje grijeha, pak, moramo predati Isusu - u iskrenom pokajanju i predanju. Isus je put našega pomirenja s Bogom. Tako ćemo biti pomilovani, nanovo stvoreni, preporođeni... To je Božja "metoda" usavršavanja čovjeka.

28. 03. 2004. PETA KORIZMENA NEDJELJA

Iz 43,16-21; Fil 3,8-14; Iv 8,1-11

Ići za Kristom

Pavao, koji je bio revni vršitelj Zakona, odriče se lažne sigurnosti koju daje Zakon. Za njega je važno ono što je naprijed, što tek dolazi. Poput njega i kršćanin mora uvijek ići naprijed i radosno slijediti Krista u koga je povjerovao. Apostol je u ovom dijelu poslanice vrlo osoban. On svoje osobno iskustvo iznosi pred zajednicu. Znamo kolika ga je ljubav i povjerenje povezivalo s Filipljanima. Stoga im se ne ustručava priznati da još nije "dohvatio" u cjelini ono za čim iz sve duše čezne ali je ukazao na naporan put kojim se to postiže. Ponajprije treba prekinuti i ostaviti ono što je iza nas. Treba se okrenuti Kristu i to snagom vjere i snagom nasljedovanja onoga koji je prešao našu putanju. Ta putanja je posuta i patnjom pa i smrću, ali i uskrsnućem, a uskrsnuće je punina novoga čovjeka. Ako dakle hoće postati novi čovjek, on mora vjerom slijediti Krista putem križa. Tako će doseći i iskustvo Krista uskrsla i slavna. Svaki je čovjek na to pozvan. Svi smo na to pozvani. Dakle, Apostolov put i svjedočanstvo i nama je pouka i poticaj. Preko nasljedovanja Krista, kroz patnju do uskrsnuća. To je jedini put raja!

4. 04. 2004.

NEDJELJA MUKE GOSPODNE, CVJETNICA

Iz 50,4-7; Fil 2,6-11; Lk 22,14-23,56

Gospodinovo poniženje i uzvišenje

Ova pjesma u čast Kristu iznosi stupnjeve njegova spasiteljska djela koje zahvaća sve stvorenje: od utjelovljenja po kojem nam je postao sličan, pa do smrtne muke i do radosti uskrsnuća. U toj pjesmi možemo uočiti misli "Pjesme o Sluzi", u kojoj je zacrtan paradoks Evanđelja: "Tko se uzvisi bit će ponižen, a tko se ponizi bit će uzvišen." No, kada liturgija pred nas stavlja ovu pjesmu iz poslanice Filipljanima kao starokršćanski himan, onda je to uvijek i poruka i pouka. Slušajući pouku i biblijsku poruku u život pretvaramo ono što u liturgiji slušamo. Kristov put je i naš put. Kristovo utjelovljenje, smrt i uskrsnuće je s jedne strane i naš program života, a s druge strane i Božja garancija i sigurnost da je taj i takav put moguć svima onima koji su Kristovi. Stoga se na ovu nedjelju Muke Gospodnje odlučujemo upravo za taj put kako bismo shvatili razloge svoje poniznosti, svoga poniženja pa i svojih stradanja i tako po Isusu i s Isusom budemo spremni ući u novi život namijenjen preporođenoj djeci Božjoj.

11. 04. 2004. - NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODINOVA

*Dj 10,34a.37-43; 1 Kor 5,6b-8;
Iv 20,1-9*

Budimo novi ljudi

Ne dopustimo da grijeh u nama vlada. Nek Krist bude naš oživotvoritelj. Svijet žeda i gladije za istinom i pravdom. U kratkom odlomku ovog najsvečanijeg dana apostol Pavao podsjeća Korinćane na stvarnost koja može postati dnevno iskustvo. To iskustvo je funkcija kvasca u tijestu. Kvasac je sila koja čini da cijelo tijesto bude ukvasano. Nikada tijesto neće biti kvasac. Ne bi bilo ni dobro. Ali je zdrav kvasac u novom tijestu ono što je novost ove svetkovine. Očišćen je stari kvasac i staro tijesto, to jest stari čovjek i njegov grijeh, a Kristovom žrtvom, koji je Pasha naša, stvoreno je novo tijesto i u njemu novi kvasac. Naše svetkovanje događa se dakle u novosti života jer su zloća i pakost pobijedeni Kristovom pobjedom - Uskrsnućem. Čistoća istine je darovana u novom tijestu i novom kvascu, a to je novi stvor: čovjek obučen u Krista Uskrsloga. Uskrs se dakle ne može slaviti osim po cjelovitoj obnovi čovjeka. Novi je Adam preporođen u Kristu i mi koji svetkujemo ovu svetkovinu, oslobođeni od grijeha, okupljeni oko Krista, postajemo novi stvor.

"ŠKAKLJIVI" SPOLNI ODGOJ

Udruga za cjeloviti spolni odgoj "Teen STAR" osnovana je u svibnju 2003. g. i broji stotinjak članova. Glavni je nositelj aktivnosti vezanih uz program cjelovitog spolnog odgoja "Teen STAR" (Sexuality Teaching in the context of Adult Responsibility - Učenje o spolnosti u kontekstu odgovornosti odraslih - za tinejdžere) u Hrvatskoj, a to su: kontakti i korespondencija sa stručnim organizacijama, školama, suradnicima i voditeljima, organiziranje prezentacija, stručnih skupova i radionica za izobrazbu voditelja programa, stručno praćenje i usavršavanje novih voditelja te evaluacija provođenja programa.

Uz dosadašnje radionice u Zagrebu 1996., 1997., 1998. g. te Varaždinu 2001., posljednja radionica održana je u lipnju 2003. g. u Zagrebu i završilo ju je stotinjak sudionika. Sve radionice do sada odvijale su se pod stručnim vodstvom **dr. Hanne Klaus**, liječnice, specijalistice ginekologije i porodništva, osnivateljice programa iz SAD-a.

Program je u šk. g. 2003./04. uveden u 35 osnovnih i srednjih škola u Hrvatskoj. Provođa ga šezdesetak voditelja programa koji su završili radionicu u lipnju 2003. ili neku od ranije održanih radionica. Rezultati u svijetu pokazuju da program utječe na spolnu aktivnost tinejdžera: početak stupanja u spolne odnose je 2-3 puta manji među polaznicima programa, oko polovice prethodno spolno aktivnih polaznika prestaje sa spolnom aktivnošću tijekom održavanja tečaja.

Budući da se o ovoj temi sve više govori i piše u Hrvatskoj, za razgovor smo zamolili predsjednicu spomenute udruge, **prof. Kristinu Pavlović** kako bi čitateljima "Zvonika" približila ovaj program.

● **ZVONIK:** *Za početak, možete li nam u kratkim crtama predstaviti nastanak i razvoj programa cjelovitoga spolnog odgoja TEEN STAR.*

□ **Kristina PAVLOVIĆ:** Program je nastao u Americi ranih osamdesetih godina. Osmislila ga je jedna liječnica, specijalistica ginekologije i porodništva, dr. Hanna Klaus, uvidjevši da se već tada jako rašireni problemi maloljetničkih trudnoća i spolnih bolesti mogu riješiti jedino osobnim i cjelovitim odgojnim pristupom mladim ljudima.

● *Kada je ovaj program i na čiju inicijativu prvi puta predstavljen u Hrvatskoj?*

□ Za dr. Klaus i program saznala sam sasvim slučajno iz jednog stranog časopisa za mlade, napisala sam joj pismo, nakon čega nas je ona pozvala na najbližu radionicu za izobrazbu voditelja programa u Austriji. To je bilo 1995. godine. Nakon toga dali smo prevesti materijale na hrvatski i organizirali prve radionice u Hrvatskoj.

● *Što sve obuhvaća TEEN STAR program?*

□ Postoje posebno razrađeni nastavni programi za osnovne škole (7. i 8. r.) i srednje škole, a postoji i program za studente. Provođenje programa zamišljeno je u obliku tečaja u manjim grupama koji traje najmanje pola godine. Govori se o mnogim temama, voditelj usmjerava i moderira nastavu, ali svi polaznici aktivno sudjeluju kroz pitanja, diskusiju, ankete i sl. Osim osobne odluke polaznika da žele sudjelovati, pristanak trebaju dati i roditelji nakon što im se program predstavi na roditeljskom sastanku.

● *Kakav je sustav provođenja ovoga programa u Hrvatskoj?*

□ Još 1997. godine program je dobio suglasnost Ministarstva prosvjete i športa RH te Nacionalnog katehetskog ureda HBK, a 2003. preporučio ga je i Zavod za školstvo RH s kojim od tada surađujemo. Nastavnici

koji završe radionicu za izobrazbu počinju voditi program u svojim školama u obliku izvannastavne aktivnosti ili izbornog predmeta. Trenutno program provodi šezdesetak voditelja u 35 osnovnih i srednjih škola u Hrvatskoj.

● *Kakav je odaziv za upoznavanje s ovim programom (osobito mladih)?*

□ Mladi su u pravilu jako zainteresirani za ovaj program, čak se i ljute ako nemamo dovoljno voditelja na raspolaganju, npr. ako u školi nema muškog voditelja koji je potreban da bi se i dečki uključili u program. I roditelji su oduševljeni i zahvalni da im netko želi pomoći u odgoju na ovom "škakljivom" području.

● *Što je sve potrebno da bi se postalo voditeljem programa?*

□ Program je cjelovit i povezuje sve aspekte osobe: tjelesni, emocionalni, intelektualni, društveni i duhovni. Tu su zahvaćena različita područja, a zahtijeva se i specifični metodološki pristup. Zato svi voditelji trebaju prvo završiti radionicu. Sama struka nije bitna, bitno je kakav je čovjek. Najvažniji uvjet je da voditelj prihvaća "filozofiju" programa, odnosno vrijednosti koje program promiče i da to potvrđuje i u vlastitom životu, kako bi mogao te vrijednosti autentično prenositi mladima i za njih ih oduševiti.

● *Koliko je ovaj program povezan s religijskim sadržajem?*

□ Program se temelji na onom prirodnom u čovjeku i zato je namijenjen svim mladim ljudima bez obzira na nacionalnu ili vjersku pripadnost. U katoličkoj sredini mogu se programu dodati i tzv. eksplicitni religijski ciljevi koji predstavljaju sažetak katoličkog učenja o spolnosti. No, kako sam već rekla, filozofija i bit programa mogu se autentično prenijeti neovisno o eksplicitnom izražavanju vjerskih pojmova. Dakle, mi govorimo o onome što je prirodno, i, iako je to što je prirodno stvorio Bog, mi možemo o tome govoriti i bez spominjanja Boga.

Kristina Pavlović rođena je u Varaždinu u obitelji Ilčić. Živi u Zagrebu, udana je i majka je dvoje, a uskoro i trećega djeteta. Po zanimanju je profesor fizike i radi u V. gimnaziji u Zagrebu. Radionicu za izobrazbu voditelja programa cjelovitog spolnog odgoja "Teen STAR" završila je u Austriji 1995. godine. Međunarodna direktorica programa, dr. Hanna Klaus ovlastila ju je kao koordinatora za Hrvatsku te je organizirala sve dosadašnje seminare i radionice u Hrvatskoj i koordinirala uvođenje i provođenje programa u Hrvatskoj. Vodila je i tečajeve s mladima na nekoliko škola i župa u Zagrebu. Trenutačno obavlja funkciju predsjednice Udruge "Teen STAR".

- **Film "Nijemi krik" odlukom od 2. ožujka više se neće prikazivati u sklopu nastave vjeronauka. Smatrate li to ispravnom odlukom?**

□ Ne znam puno o tom filmu, ali mogu reći da u sklopu programa i mi prikazujemo jedan film o začeću i razvoju djeteta u majčinoj utrobi. Želimo kod polaznika pobuditi svijest o ljepoti nastanka novog života i poštivanju ljudskog bića od samog začeća. U programu između ostalog govorimo i o pobačaju i o njegovim posljedicama, ali općeniti cilj programa je ići s pozitivne strane i postići da mladi ljudi zavole svoju spolnost i počnu je više cijeniti, što je i najbolji način da se izbjegnju sve negativne posljedice nezrelog i neodgovornog ponašanja.

- **Vezano uz to, kako komentirate učestale napade u posljednje vrijeme na hrvatske biskupe glede izjave o nedopustivosti uporabe kondoma u borbi i zaštiti mladih ljudi od AIDS-a?**

□ Prašina se digla oko kondoma, ali to samo pokazuje koliko su duboki problemi i razlike u životnim shvaćanjima u današnjem društvu. U svakom slučaju, probleme ne može riješiti kondom, to je samo zatvaranje očiju pred činjenicom da je društvo u moralnom raspadu.

- **Neka istraživanja pokazuju da tek 1% mladih katolika nema predbračne odnose. Mislite li da će TEEN STAR program učiniti pomaka na ovom polju i konkretno - na koji način?**

□ Jedna od stvari koje mladi ljudi počinju uviđati kad polaze program je i ta da tjelesni čin, tj. spolni odnos uključuje i respektira čitavu osobu samo u kontekstu potpuno predanog odnosa iza kojeg stoji trajna, zrela i ekskluzivna odluka baš za TU osobu. To je ustvari brak. Kada postanu svjesni toga koliko su sami vrijedni, počinju cijeniti i drugoga i jednostavno počinju željeti jedan kvalitetniji odnos, nisu više zadovoljni površnim. Cilj programa je cjelovita izgradnja osobe, a smanjenje spolne aktivnosti je stvarna posljedica programa. Mi ne namećemo gotove odgovore, nego potičemo na razmišljanje i izgradnju osobnih stavova.

- **Da li ste zadovoljni kako se mediji u Hrvatskoj odnose u svojem izvještavanju kada je riječ o programu cjelovitoga spolnoga odgoja? Čuje li se i vidi vaša riječ dovoljno u novinama, radiju, televiziji i suvremenim elektroničkim medijima?**

□ U medije smo došli "preko noći" i to zato što su hrvatski biskupi izjavili da, za razliku od programa MEMO-AIDS, preporučuju program cjelovitog spolnog odgoja "Teen STAR". Iako oni program samo podržavaju i to radi njegove kvalitete, sada smo u medijima obilježeni kao "crkveni" program, kao "apstinencijski" program - i sve to u pogrdnom smislu riječi. Ustvari oni koji pišu o našem programu uglavnom nemaju pojma o čemu se tu radi, izruguju se zbog same činjenice što nas Crkva podržava. Ipak, baš zbog izloženosti u medijima puno je ljudi čulo za program, dolaze na naše prezentacije i tamo se oduševavaju, što se vidi i iz izrazito visokih ocjena u anketama na kraju tih seminara.

- **Za kraj, što možete poručiti čitateljima "Zvonika", osobito onom mlađem dijelu kojemu je prvenstveno namijenjen TEEN STAR program?**

□ Odraslijem dijelu poručujem da se za sada barem neki odazovu na naše postojeće seminare (najbliži je u Osijeku 13. ožujka) i da onda postanu nositelji programa u svojim sredinama odnosno u vašoj zemlji. Više informacija mogu saznati na web stranici www.teenstar.hr. Mladima poručujem da malo zavire u sebe: vidjet će koliko su vrijedni i lijepi i pametni. Ako će cijeniti sebe, cijenit će ih i drugi. Neka ne odustanu od svojih ideala, od života će dobiti onoliko koliko od njega očekuju.

- **Kristina, iskreno Vam zahvaljujemo na razgovoru, te želimo obilje Božjega blagoslova u daljnjemu radu. Nadamo se da će se o ovom programu uskoro više moći čuti i kod nas.**

Do tada, pozivamo sve zainteresirane da ukoliko su u mogućnosti sudjeluju na nekim od seminara koji će se ovoga mjeseca održati u Hrvatskoj, i to: 6. ožujka u Rijeci, 13. u Osijeku te 27. u Zagrebu. Obvezne su prijave - poštom, telefonom ili mailom - na kontakt adresu (ili drukčije po dogovoru sa suorganizatorima), najkasnije deset dana prije datuma pojedine prezentacije. Sudionici dobivaju potvrde o sudjelovanju na stručnom skupu. Kotizacija iznosi 30 kn (odnosno 4 eura).

Adresa udruge:

Udruga za cjeloviti spolni odgoj "Teen STAR",
Šestinski Kraljevac 20c,
HR - 10 000 Zagreb.

Kontakt osobe:

Kristina Pavlović, prof.
(predsjednica)
Zrinka Vitković, prof. (tajnica)

Telefon/Faks:

01 - 4670209 (pon. - pet. 9 - 12 h)

Web:

www.teenstar.hr;

E-mail:

info@teenstar.hr

Razgovarala: *Željka Zelić*

BORBA ZA ČISTOĆU

Borba protiv tjelesne požude ide kroz pročišćavanje srca i vježbanje umjerenosti.

Čišćenje srca zahtijeva molitvu, življenje u čistoći, čistu nakanu i čisti pogled.

Čistoća srca zahtijeva stidljivost koja je strpljivost, čednost i diskretnost. Stidljivost čuva intimnost osobe.

Kršćanska čistoća zahtijeva čišćenje društvene sredine. Čistoća srca oslobađa od raširenog erotizma i odvraća od predstava koje potiču na bolečivu znatiželju i opsjenu.

Treba tražiti od odgovornih za odgoj da mladima omoguće pouku koja će podtovati istinu, vrline srca i čovjekovo moralno i duhovno dostojanstvo.

/Katekizam Katoličke Crkve/

Paulinum - za duhovna zvanja

Uredio: Tomislav Ivanović

Zašto KRIŽ?

Od nastanka prvih civilizacija čovječanstva ljudi su doživljavali trenutke Božjeg blagoslova i sreće. Poslije nekog vremena u svojoj zaslijepljenosti umislili su da su veći od svojeg Stvoritelja. Učinili su prve grijehe i prijestupe protiv Boga. Zbog toga su ih stigle zaslužene i pravedne kazne Božje. A Bog je i dalje volio čovjeka, kojeg je stvorio na svoju sliku i priliku.

Čovjek dalje svoj život proživljava kroz mnoge tjeskobe i patnje. Bog je vidio svoja draga stvorenja kako se muče i sažali se nad ljudskom bijedom i patnjom. Poslao je stoga svoga Sina na zemlju. Njegov Sin je od trenutka svoga rođenja do kalvarijske žrtve na križu proživio život pun poteškoća. Zbog čega se onda mi bunimo ako na nas Bog stavi križ?! Bog nam stavlja upravo onoliko težinu križa koliko mi možemo ponijeti. Onaj tko hoće slijediti Isusa, mora prvi ići u susret križu, a ne kukavički bježati od njega. Da je Isus znao da križ neće biti najbolje sredstvo muke, poniženja, smrti, i slavnog uskrsnuća, u kojem nam je darovao vječni život, on prvi ne bi se dao pribiti na križ. Mnogi ljudi proklinju Boga i zamjeraju mu što imaju puno problema. Ipak, ne dobije li sirovi dijamant pravu blistavost i sjaj u temeljitom brušenju? Ne dobija li zlato pravu vrijednost ako prođe prokušano kroz žarki plamen? Ne donosi li oštrica kirurškova noža kroz neizmjerne boli ponovno zdravlje tijela? Isto tako Bog kroz križeve i patnje uzdiže čovjeka k sebi i, ako čovjek u križevima ustraje u vjernosti prema Bogu, stiže nebesku nagradu života vječnoga. Nemamo razloga protiviti se Bogu koji zna bolje od nas samih što nam je potrebno.

Potaknuti ovim razmišljanjima sjemeništarci svake korizmene srijede i nedjelje obavljaju zajednički Križni put, a osim toga još gotovo svaki dan i neki privatni.

PEPELNICA

Obredom pepeljanja, u sklopu misnoga slavlja u sjemenišnoj kapelici 25. veljače, na Pepelnicu, započeli su sjemeništarci Korizmu, četrdesetodnevnu pripravu za najveći kršćanski blagdan Uskrsa.

Sjetili smo se da je sve prolazno, da je sve prah i da ćemo se u prah vratiti. Čitav taj čin je popraćen riječima: "Obrati se i vjeruj evanđelju", koji nas neprekidno potiče da napustimo svoj prijašnji način života i da živimo prema evanđeoskim idealima, te da nam Isusova riječ uvijek bude utjehom i potporom na našem putu pokore. Božja svemoć neka nam udijeli milost da uzmognemo ovo korizmeno razdoblje proživjeti doista kao vrijeme molitve, odricanja i posta te da na taj način mog-nemo dočekati Uskrs - Njegov i naš.

Robert Mađarić

Posjet salezijanskog mladomisnika

Sjemenište je u četvrtak, 26. veljače, posjetio salezijanski mladomisnik **Zoltán Varga** iz Mužlje. Pater salezijanac je održao sv. misu uz koncelebraciju gospodina rektora. U svojoj propovijedi otac Varga je, među ostalim, ispričao kako je osjetio Božji poziv, u svojim kasnijim godinama i stupio u salezijansku družbu. Svoju nakanu nije oslanjao na sebe nego je sve povjerio Bogu. Naznačio je veliku važnost korizme, kao vrijeme važno za izgrađivanje čvrstih temelja duhovnog zvanja.

Rektor je zahvalio gostu na posjetu i lijepo održanoj propovijedi, a otac Zoltán je bio oduševljen pjevanjem sjemeništaraca i zahvalio im se na prijateljskom ozračju za vrijeme boravka u sjemeništu.

Mato Berišić

Na grobu profesora

U subotu 21. veljače sjemeništarci su sa svojim odgojiteljima pohodili grob pokojnog profesora, **Lajče Tikvickog**, na Bajskom groblju. Položili su cvijeće i zapalili svijeće, a izraze sućuti čitave zajednice njegovoj supruzi, koja ih je dočekala kod groba, izrazio je gospodin rektor **Josip Miocs**. Zajedno su se zatim pomolili za svog pokojnog profesora.

Profesor Lajčo Tikvicki radio je 20 godina u gimnaziji kao profesor građanskog prava, prve pomoći, predvojničke obuke i tjelesnog odgoja. Za svojih 20 godina rada u našoj školi svoje znanje je ostavio mnogobrojnim generacijama. Nakon molitve za

pokojnog profesora sjemeništarci su pohodili zajedničku svećeničku grobnicu, franjevačku kapelicu, zatim grobnice glasovitih subotičkih pjesnika, pisaca i glazbenika.

Željko Kujundžić

Duhovna obnova na temu "Marija i Euharistija"

Blažena Djevica Marija se 1858. godine ukazala maloj Bernardici blizu Lurda u Francuskoj. Po toj poniznoj djevojčici Marija poziva grešnike da se obrate, Crkvu potiče na molitvu i ljubav, osobito prema bolesnicima i siromasima. Od kada je Marijino ukazanje i zvanično priznato od strane Crkve, ljudi sa svih strana svijeta hrle u Lurd i traže pomoć od Blažene Djevice.

U poznatoj devetnici u čast Gospe Lurdske sjemeništarci su sudjelovali u katedrali sv. Terezije Avilske i u franjevačkoj crkvi sv. Arkandela Mihaela. Tijekom devet dana, uz prigodne propovijedi, poruka je bila jasna i nama danas; Marija se nije ukazala samo radi ljudi onoga vremena, nego i za buduća pokoljenja i pozvala ih na ljubav i razumijevanje prema bližnjemu. /*Franjo Kožul*/

Uređuje: s. Blaženka Rudić

IZAIJIN POZIV ili rijetki dragovoljci

Strahopoštovanje pred Bogom

Izaijin poziv

One godine kad umrije kralj Uzija,
vidjeh Gospoda gdje sjedi na
prijestolju visoku i uzvišenu.
Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište.
Iznad njega stajahu serafi;
svaki je imao po šest krila:
dva krila da zakloni lice,
dva da zakrije noge,
a dvama je krilima letio.
I klicahu jedan drugome:
"Svet! Svet! Svet Jahve
nad Vojskama!
Puna je sva zemlja Slave njegove!"
Od gromka glasa onih koji klicahu stresose se
dovraci na pragovima,
a Dom se napuni dimom.
Rekoh:
"Jao meni, propadoh,
jer čovjek sam nečistih usana,
u narodu nečistih usana prebivam,
a oči mi vidješe Kralja,
Jahvu nad Vojskama!"
Jedan od serafa doletje k meni:
u ruci mu žerava koju uze kliještima sa žrtvenika;
dotače se njome mojih usta i reče:
"Evo, usne je tvoje dotaklo,
krivica ti je skinuta i grijeh oprošten."
Tad čuh glas Gospodnji:
"Koga da pošaljem?
I tko će nam poći?"
Ja rekoh: "Evo me, mene pošalji!"

(Iz 6, 1-8)

Poziv je osobni susret s Bogom

Podsjetimo se da je svaki poziv Božji plan, Božji san o čovjeku. Bog ga želi saopćiti svakom čovjeku s puno ljubavi. Stoga je trenutak poziva duboki i osobni susret s Bogom. Recimo i to da se ovo ne odnosi samo na duhovni poziv. Svaki poziv, svako ostvarenje čovjeka je Božji plan. Način izgradnje svakog pojedinca i Božjeg kraljevstva na zemlji ima svoj konačni domet u svjetlu vječnoga života. Zar trenutak odluke za davanje novog života nije Božji poziv? Jedino je pitanje tko ga tako shvaća. Zar trenutak odluke za nesebičnu ljubav prema drugim ljudima nije Božji poziv?

Dobro je pažljivo pročitati svečani opis Izaijina poziva, zagledati se na trenutak u ono što je on vidio. Izaija je doživio poziv Božji kao trenutak nebeske liturgije. On je imao uzvišeno viđenje. Doživio je sjaj i uzvišenost slave Božje, Božju svetost, neizmjernu veličinu. I u tom svjetlu je pravo vidio sebe.

Pred ovim viđenjem Izaija je ustuknuo. Jer, pisano je u Bibliji da čovjek ne može Boga vidjeti i na životu ostati (usp. Izl 33,20). Tim više što je svjestan svoje grešnosti. Izaija je svjestan svoje grešnosti i grešnosti naroda kojem pripada, Božjeg naroda. On to izražava pojmom "nečiste usne". O ustima je rečeno da ona govore o onome što je u srcu. Ili naprotiv, da ona govore jedno, a u srcu je drugo. Tako se Bog potužio na svoj narod da ga samo usnama časti, a srcem je daleko. Anđeo uzima žeravu s nebeskog žrtvenika i čisti Izaijine usne, spaljuje sve nečisto, skida krivicu.

Bog je stvorio čovjeka za uzvišene stvarnosti. Čovjek se može uplašiti pred zahtjevnošću Božjeg poziva, može osjetiti strah i nemoć, nedostojnost i ništavilo. Ali Bog ga uzdiže iz grešnosti i daje mu svoju milost da može odgovoriti njegovu pozivu. I nijedan čovjekov grijeh ne može biti isprika za izbjegavanje Božjeg poziva. Bog oprašta i čini čovjeka spremnim za ispunjavanje njegova plana. Naravno, očekuje se čovjekovo zalaganje i suradnja s milošću.

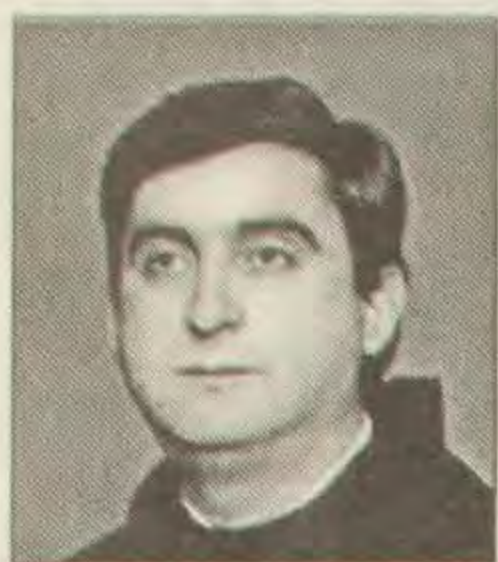
Rijetka spremnost

Kad je Izaija doživio oprostjenje, brisanje krivice i očišćenje vlastitih usana bio je spreman odgovoriti na Božji poziv. Čitajući o Božjim pozivima u Bibliji susrećemo i ljude koji se nečkaju, nevoljko se uključuju u Božji plan. Izaija spremno odgovara: Evo me, mene pošalji! On će od sada govoriti u Božje ime svome narodu. Neće to biti lako i neće im govoriti samo lijepe riječi.

Često ljudi osjećaju da bi trebalo nešto učiniti, ali ne misle da bi to oni trebali učiniti. Koliko smo otvoreni Božjem pozivu? Taj poziv nikada nije konačan i dovršen. Možda je jednom bio snažno doživljen, ali sada iziskuje trajno oslušivanje, molitvu, komunikaciju s Bogom da bismo znali što nam je činiti.

I drugo, koliko smo spremni predati se tom pozivu? Koliko smo spremni reći Bogu: Mene pošalji. Jer Bog stalno traži spremne. Upravo zato molimo da bude onih koji će doći raditi na Božjoj njivi, u njegovoj žetvi. Kad bismo imali hrabrosti dati sve, staviti sve Bogu na raspolaganje koliko bi naši životi bili drukčiji, puni blagoslova za druge! Jer poziv je uvijek dar za druge, a nama na sreću i vlastito posvećenje.

O Sveti!
O Uzvišeni!
Ti gledaš na moju neznatnost
i želiš me poslati do na kraj zemlje.
A ja sam grešan čovjek
i najradije bih rekao:
Idi od mene, Gospoine!
Ali kako, kako ću bez tebe?
Očisti moje usne
i hvalit ću te do vijeka.
Usta će moja govoriti tvoje riječi.
I moj život.

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

REDOVNICI ⁽³⁾

“Članovi bilo koje redovničke ustanove neka u prvom redu budu svjesni da su se zavjetovanjem evanđeoskih savjeta odazvali božanskom pozivu... Cijeli su svoj život stavili na raspolaganje njegovoj službi. To im daje neku posebnu posvetu, a ta ima svoje duboko korijenje u krsnoj posveti, koju potpunije izražava” (PC 5).

U koncilskoj konstituciji *Lumen Gentium* jasno se govori “da su svi vjernici, bilo kojeg staleža i stupnja, pozvani na potpuni kršćanski život i na savršenu ljubav” (br. 40). Ako je opći poziv na svetost obvezujući za svakog kršćanina, kakvo onda imaju mjesto redovnici u tom općem pozivu na svetost? Imaju li redovnici neko posebno svoje mjesto u općem pozivu na svetost? Pojedini teolozi tvrde da je redovništvo bilo potrebno onda dok još nije Crkva razradila nauku o općem pozivu na svetost, a danas nakon te razrade to više nije potrebno. Prema njihovoj tvrdnji redovništvo je samo jedan povijesni oblik poziva na svetost, koji danas više nije potreban.

Prema koncilskim dokumentima, redovništvo ima svoje posebno obilježje, jer su redovnici zavjetovanjem evanđeoskih savjeta “cijeli svoj život stavili na raspolaganje Božjoj službi” i to im “daje neku posebnu posvetu, a ta ima svoje duboko korijenje u krsnoj posveti, koju potpunije izražava” (PC 5). Dakle, redovnički poziv je poseban poziv u okviru općeg kršćanskog života i njegova je posebnost u tome da želi na jedan osobiti način u potpunosti ostvariti milosni život. Redovnik treba ostvarivati milosni život, svjesno težeći punini toga života i sav se staviti na raspoloženje Božjoj službi. Ta raspoloživost obuhvaća vertikalnu i horizontalnu redovničkog života i djelovanja. Mjera Božjega života u redovničkom životu ovisi o sposobnosti koje imaju duše primanjem milosti Božje koja se daruje. To je na općeniti način izraženo u 6. poglavlju konstitucije (LG) gdje čitamo: “Već je po krštenju (redovnik) umro grijehu i posvećen Bogu, ali da može primiti obilniji plod milosti krštenja, preuzimanjem evanđeoskih savjeta u Crkvi, hoće da se oslobodi od zapreka koje bi ga mogle udaljiti od žara ljubavi i od savršenog božanskog štovanja i potpunije se

posvećuje božanskoj službi” (LG 44). Redovnička duša priznaje Boga kao Apsolutnoga i njemu se jedinome dariva. Zar to ne treba činiti i svaki kršćanin? Da, svaki kršćanin treba priznati Božji primat, u tome nema diskusije, ali svaki kršćanin ne povlači iz toga sve posljedice na jedan potpuni i osobiti način kao redovnik.

Čin pripadnosti Bogu odnosi se na posvećenje Bogu. Sv. Pavao piše da su svi kršćani predodređeni “da budu na hvalu slave njegove” (Ef 1,12). Ako to vrijedi za sve kršćane, onda to još više vrijedi za one koji se Bogu posvećuju po zavjetima. “Crkva, ne samo da svojim odobrenjem redovničkog zvanja podiže na dostojanstvo kanonskog staleža, nego ga i svojim liturgijskim činom prikazuje kao stalež posvećen Bogu, jer sama Crkva, vlašću od Boga njoj povjerenoj, prima zavjetovaoca, svojom javnom molitvom prosi im od Boga pomoć i milost, preporučuje ih Bogu i daje im duhovni blagoslov pridružujući njihovo prikazanje euharistijskoj žrtvi” (LG 45). Snagom posvećenja po evanđeoskim savjetima, sve što redovnik čini jest sveto. Redovnički život je natopljen onim što je Božje da bi svaki njegov gest, pa i onaj apostolski, trebao biti prava pobožnost. U svjetlu koncilске misli, osobitost redovničkog puta traženja punine milosnoga života uključuje i odricanje od materijalnih dobara, odnosno nenavezanost na ta dobra u svom osobnom životu i apostolatu. Redovnik se odriče materijalnih dobara u svjetlu bogoslovne kreposti nade. Sve stvari na zemlji imaju svoju vrijednost ukoliko nas približuju Bogu koji je izvor svega stvorenoga. Kad se redovnik odriče zemaljskih stvari ne znači da te stvari neće upotrijebiti za život, ali bitno pripada smislu bogoslovne kreposti nade, da se na ta dobra ne naveže, nego se njima služi za postignuće kreposti i svetosti.

“Koji zavjetuju evanđeoske savjete neka iznad svega traže da ljube Boga koji je nas prvi ljubio” (PC 6). Neka nastoje “osloboditi se zapreka koje bi mogle udaljiti od žara ljubavi” (LG 44). Iz nauka koncila proizlazi da je redovnička osoba dužna proživljavati ljubav prema Bogu u svim primjenama redovničkoga života. Redovnička osoba se treba nepodijeljena srca i volje pre-

dati jedinome Bogu iz ljubavi prema Njemu kao Apsolutnom Biću kojemu se zavjetuje, koji nas je prvi ljubio. To ne znači da redovnička osoba mrzi stvorenja i svijet. Razlog ljubavi redovničke osobe prema stvorenjima jest u Bogu koji je sve stvorio i sve uzdržava, on je razlog ljubavi. Na crti milosnog života, prema učenju koncila, redovnik se obavezao težiti posjedovanju Boga u intimnosti svoga bića, kako bi bio zaposjednut od Boga u onoj punini koja nikada ne iscrpljuje. Osobitost redovničkoga života u odnosu na krsnu milost i na razvitak milosnog života u njemu, jest u potpunoj zauzetosti redovničke osobe da dopusti da ga milosni život cijeloga prožme i ispuni. Bog se redovničkoj osobi dariva prvi po milosnom životu, a redovnička osoba se dariva Bogu svojom velikodušnošću koja za sebe ništa ne želi, nego se Njemu potpuno predaje. To će lijepio reći bl. Elizabeta od Presvetog Trojstva da duša koja ima Boga zapravo ima sve.

Bogoslovna krepost vjere je kadra održati u onima koji se opredjeljuju za redovnički život raspoloženje da cijene redovničko zvanje. Ako te bogoslovne kreposti nema, onda je i smisao o Bogu u pitanju te se događa da nam Bog nije jedini kojega iznad svega ljubimo, nego je u suvlasništvu sa stvorenjima. Kada slabi vjera u Božji primat, tada se redovnički život raspada i nema smisla. Kriza redovničkih pa i svećeničkih zvanja jest upravo u tome da se više ne vjeruje u otajstvo Boga živoga. Kada takva vjera nedostaje, onda je nemoguće shvatiti što čini Bog onima koji mu se nepodijeljena srca darivaju, i što je on njima kadar učiniti. Kriza duhovnih zvanja je u krizi vjere, krizi nade i krizi ljubavi. Redovnički život je evanđeoski radikalizam, odnosno potpuni izbor Boga Ljubavi. Dokle god budemo kao Bogu posvećene osobe Boga stavljali na prvo mjesto, poput Abrahama i tolikih drugih biblijskih figura i povijesnih primjera u Crkvi, redovnički će život rasti i cvasti. Dokle god budemo Bogu darivali sve, čitavo svoje biće, redovnički će život i danas biti vrijednost za koju će se mladi oduševljavati. Mladi traže žive uzore potpunog predanja Bogu, Crkvi i ljudima. Mladi traže samostane u kojima se autentično živi duh Utemeljitelja, duh molitve i uzajamne ljubavi. Sve drugo je ponuda roga za svijeću, što mladi vrlo brzo “prokuže” i napuštaju nas. Mi smo sami odgovorni za svoje redovničke zajednice i duh Utemeljitelja.

Piše: dr. Tadej Vojnivić, OFM

Rebeka je isprošena

Zagonetna djevojka kojoj mi već znamo ime ali ne i sluga, ponaša se upravo onako kako je to sluga u svojoj molitvi molio. Nakon što je njega napojila djevojka se ponovno obraća Abrahamovom sluzi: *Nalit ću i tvojim devama da se napoje* (Post 24,19). Sluga promatra ovo divno stvorenje i njezine okretne pokrete koje čini: izljevava krčag u korito, trči natrag do zdenca, ponovno izljevava... Šutnja i razmišljanje. Sluga šutke promatra ljepotu i dražest ovog čistog stvorenja, misli na svojega gospodara Abrahama i njegovog sina Izaka te pokušava odgovoriti: *Je li Jahve njegov put uspješno priveo kraju?*

Darivanje kod zdenca

Deve su se napojile, sluga je predahnuo i utažio žeđ. On još ništa ne zna tko je ova zagonetna djevojka. Čija je? Ali dobra je i čista, posve se uklapa u molitvu kojom je od Boga molio znak da prepozna onu pravu. Sada sluga ustaje, vadi iz svoje torbe *viticu od zlata tešku pola šekela i stavi je na njezine nosnice, a na ruke joj stavi dvije znatne narukvice teške deset šekela* (r. 22). Ovdje nam Biblija pruža mali uvid u žensku kozmetiku i ukrašavanje. Sve se ovo događa kao znak zahvalnosti za iskazanu dobrotu i prije nego li je sluga postavio odlučujuće pitanje: *Kaži mi čija si kći. Ima li u kući tvoga oca mjesta za nas da prenoćimo? I gle! U odgovoru i predstavljanju djevojke, sluga sluša poznata imena koja je čuo u kući svojega gospodara Abrahama. Djevojka jednostavno govori: Ja sam kći Betuela, koga je Milka rodila Nahoru. Tu je i poziv za prenoćište: Ima slame i piće kod nas u obilju, a i mjesta za prenoćište.*

Sada sluga može odahnuti. On prepoznaje da je njegovo putovanje i traženje završeno. Njegova se pažnja sada posve okreće Bogu u želji da mu iskaže svoje poštovanje i zahvalnost. Gotovo da prisustvujemo obredu! Obredu (a to je uvijek čin i riječ!) blagoslivljanja i zahvaljivanja Jahvi. Iz čovjeka se spontano izvija i gesta i riječ. Pisac nas izvješćuje: *Čovjek se onda duboko nakloni te iskaže poštovanje Jahvi i progovori: 'Neka je blagoslovljen Jahve, Bog moga gospodara Abrahama što nije uskratio svoju ljubav i svoju vjernost mome gospodaru. Mene je Jahve vodio pravim putem, u kuću brata moga gospodara.'* Kao da slušamo psalam! Izrazi ljubav i vjernost (hebr.

hesed vaemet) temeljni su Božji starozavjetni atributi. Bog Jahve za ljude čuva svoju ljubav i vjernost. On ljubi i vjeran je svojim obećanjima.

Susret s Labanom

Pisac nas izvještava da je djevojka otrčala u kuću svoje majke i da je sve ispriopovijedila. No ona stranca ne smije pozvati u kuću. To mora učiniti njezin otac. Po tekstu koji je pred nama zaključujemo da njezin otac Betuel više nije na životu. Ulogu gospodara preuzeo je Rebekin brat Laban. Njemu je, nakon smrti oca, povjerena briga za kuću i čeljad u njoj. Na njegovoj je brizi i njegova sestra Rebeka te je on odgovoran za nju. On sada izlazi ususret strancu o kojem je djevojka tako oduševljeno pripovijedala. Susret se zbija kod zdenca gdje je sluga Abrahamov čekao. Laban pozdravlja stranca kao *blagoslovljenog od Jahve*. Svaki je gost blagoslovljen od Boga. Ovdje se susrećemo s istočnjačkim gostoprimstvom koje je u gostu prepoznavao čovjeka Božjeg. Stoga je gostoprimstvo na Istoku bilo vrlo na cijeni. Gost je bio svetinja. Njemu se ništa nije smjelo dogoditi dok je pod krovom svojeg gostoprimca pa žrtvovali se, ako treba, i članovi vlastite obitelji. Laban poziva neznanca pod svoj krov a da još ne zna tko je on. Dovoljno je da je namjernik koji traži prenoćište. *Što stojiš vani, kad sam ja spremio kuću i mjesto za deve.*

U kući

Gostoprimstvo je redovito započinjalo rastovarivanjem i smještavanjem životinja (to su činile gospodareve sluge) a gostu se najprije ponudilo da opere noge (i to su redovito činile sluge) da bi zatim bio pozvan k stolu gdje se onda vršilo upoznavanje, pripovijedanje o krajevima odakle je stranac došao i prijatan srdačni razgovor domaćina i gosta. No Abrahamov sluga preokreće redosljed: najprije pripovijedanje a onda jelo. Laban ga tako prihvaća te sluga predstavlja sebe i svojega gospodara. On je *sluga Abrahamov* i priča što je sve Jahve učinio Abrahamu od izlaska iz ove zemlje pa do sada. To je blagoslov u materijalnim dobrima (ovcima, govedima, magarcima, zlatu i srebru, slugama i sluškinjama) a posebno što mu je njegova žena Sara, iako već stara, rodila sina. Po pripovijedanju sluge, sin (ime mu se ne spominje) već je

preuzeo upravu kuće. Zatim sluga naširoko priča o svojem putovanju i susretu kod zdenca da bi na kraju Laban (u tekstu stoji i *Betuel*, tj. Laban će govoriti u ime Rebekina oca!) prepoznao Božju ruku u svemu (*Od Jahve to dolazi...*) kojoj se ne mogu oduprijeti.

Zaruke

Laban daje Rebeku govoreći: *Rebeka je, eto, pred tobom: uzmi je pa idi, neka bude ženom sinu tvoga gospodara, kako je Jahve rekao*. Rebeka je isprošena. Sluga se do zemlje nakloni Jahvi da bi nakon toga obilno darivao Rebeku, Labana i Rebekinu majku (srebrni i zlatni predmeti i haljine). Sada počinje radosna gozba koja traje svu noć, sve do jutra. Ujutro se sluga oprašta ali obitelj odlučuje da se pozove Rebeka i da dade svoj pristanak (što na Istoku nije neophodno). *Hoćeš li poći s ovim čovjekom?* Ona odgovori: *Hoću*. Rebeka iz kuće odlazi sa svojom dojiljom ali i s blagoslovom čitave obitelji: *Sejo naša, budi mati nabrojenim tisućama, a dušmana svojih vrata potomci ti zaposjeli*.

Karavana se formira. Rebeka odlazi sa svojom dojiljom i svojim dvorkinjama iz svoje domovine u daleku zemlju da tu postane žena čovjeka kojega još ne poznaje. U blagoslovu kojim se njezina obitelj oprašta od nje kao da naslućujemo obećanje Božje dano Abrahamu da će postati otac *nebrojenim tisućama*. Sve se to uklapa u velike planove Božje. Pisac zaključuje: *Tako sluga preuze Rebeku i ode* (r. 61).

Doček

Izak je predvečer ugledao karavanu koja je nosila njegovu buduću ženu. Upravo se bio vratio iz Beer Lahaj Roja (ime znači: "Zdenac životvornog Svevida") u Negebu. Susret Rebeke i Izaka opisan je suzdržljivo što odgovara istočnjačkom ponašanju. Dok Izak gleda karavanu, Rebeka gleda Izaka jer je sam. Budući da je muškarac, Rebeka sjaha s deve. Kad joj je sluga rekao: *Ono je moj gospodar* ona se pokriva koprenom što je sasvim u skladu s ponašanjem žene pred nepoznatim muškarcem.

Sada slijedi izvještaj koji podnosi sluga svojem novom gospodaru a tekst pretpostavlja da je Abraham već mrtav, pa će o njegovoj smrti slijediti samo kratak izvještaj. Sam čin vjenčanja opisan je kratko: *Tada Izak uvede Rebeku u svoj šator i uze je sebi za ženu*.

(U sljedećem nastavku: *isprošeni blizanci*)

Uređuje: Katarina Čeliković

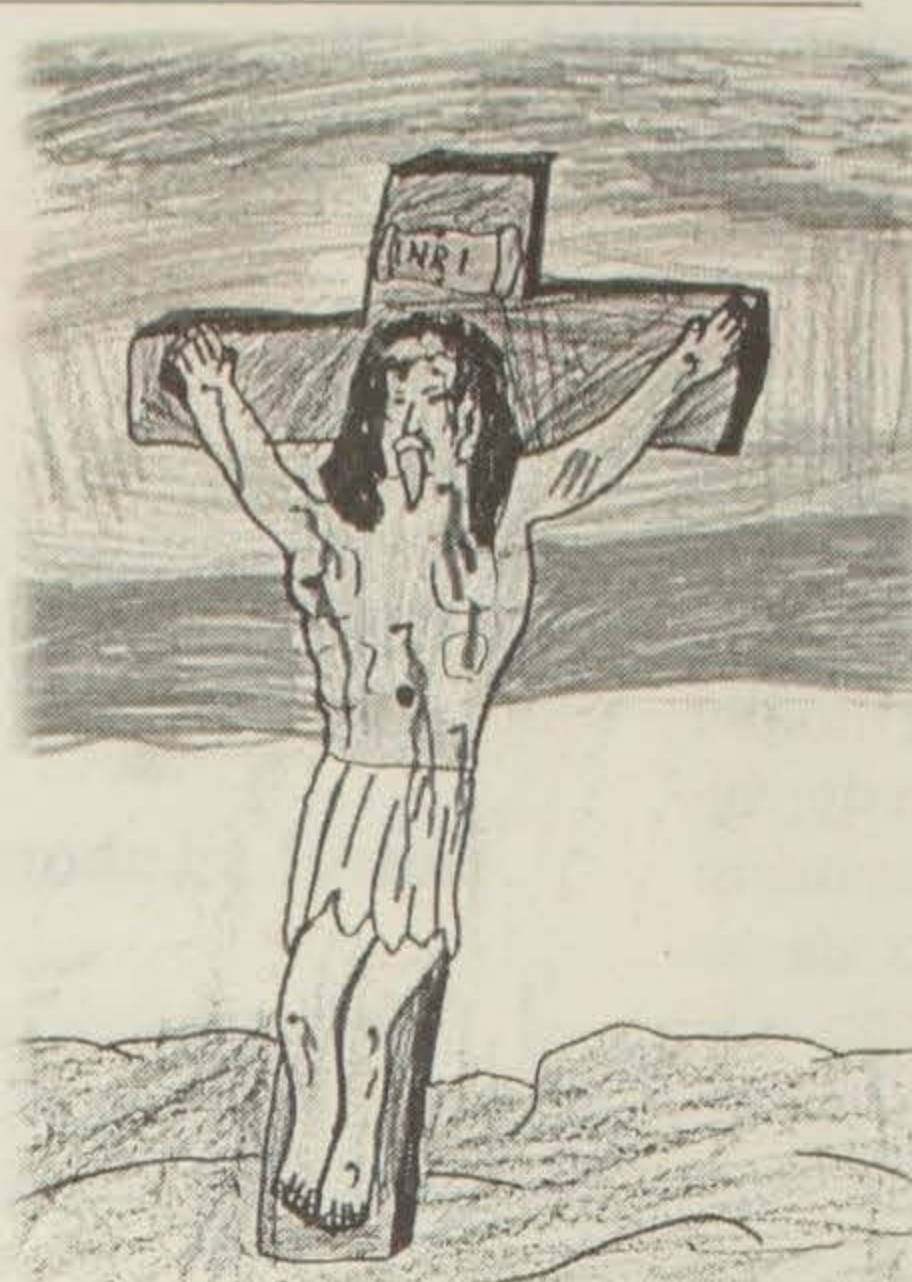
DJELOTVORNA LJUBAV

Ovih sam dana mnogo djece i odraslih čula da se u korizmi odriču raznih užitaka. Djeca se odriču čokolade, crtića, gledanja omiljenih serija i slično. I odrasli su donijeli odluke o vlastitim odricanjima. To je dobra vježba za tijelo i duh. Ali ima nešto još bolje. Molitva za druge. O tome nam svjedoče djeca koja su molila za svoju prijateljicu iz razreda.

Dragi Zvončići, ako ste u prošlu nedjelju dobili kartonsku Caritasovu kutijicu, stavite u nju koji dinar za djecu u potrebi. Vi ćete se odreći slatkiša ili žvakače, ali ćete biti sretni kad predate svoju uštedevinu jer ćete ljubav pretvoriti u djelo. I to je djelotvorna ljubav. Takva ljubav čini čuda. Ona raduje one s kojima živiš, dragoga Boga i tebe. Dakle, isplati se biti dobar i činiti dobro drugima jer tako sebe činiš sretnim.

Dok čekate naš najveći blagdan, potrudite se korizmu ispuniti djelima ljubavi.

Zvončica

Martin Nimčević 1c
hrvatsko odj. O.Š. I. Milutinović.

ZNAK KRIŽA

Križ nije otkrilo kršćanstvo. Križ je vrlo važan simbol u svim religijama. U starom Egiptu križ s ručicom bio je znak "života". Vrlo raširen je i križ s oplatom u obliku kotača. Služio je kao slika sunčeve putanje. Nalazimo ga podjednako u Aziji i Europi. Mnogi gradovi izgrađeni su po uzoru na taj križ, prije svega Rim, koji je bio projektiran kao "Roma quadrata", kao četverodijelni grad. U sjevernogermanskom području postoji čekičasti križ. Pripisuje se Bogu Thoru kao oružje. U Indiji nalazimo kukasti križ koji slovi kao "znak sreće". Kod Indijanaca u Latinskoj Americi nalazimo križ u obliku slova X koji je kod nas poznatiji kao Andrijin križ. Dakle, u svim kulturama je križ kozmički simbol, simbol blagoslova koji bogovi šalju ljudima za život i sreću.

U Izraelu je "T" zaštitni znak i znak spasenja.

Znak križa što su ga rani kršćani iscrtavali na svom čelu je eshatološki pečat, znak spasenja, na kraju svijeta, te ujedno znak vlastitosti, zaštićenosti i posvećenosti. Tko je označen znakom križa pripada samo Kristu, njemu se posvećuje i od njega prima zaštitu u svim nevoljama prolazna vremena. (Anselm Grün)

USLIŠANA MOLITVA

Ponekad molitva teško pada odraslima, a djeci naročito. Puno puta se zapitamo ima li molitva smisla. Očekujemo čudo čim nešto molitvom zaištemo, a imamo osjećaj da se ništa ne događa.

Osjećamo li molitvu srcem ili se molimo samo kad nam je teško?

Da je molitva snažno sredstvo u našim životima i u komunikaciji s Gospodinom može potvrditi priča o osmogodišnjoj djevojčici koja raste u prilično teškim obiteljskim uvjetima, u kući gdje je psihički i fizički maltretirana.

Na satu vjeronauka zadala sam učenicima zadatak na temu što je ono što bi željeli povjeriti Isusu. Idućeg sata većina je učenika svoje radove predala, a među njima je bio i rad ove djevojčice. Na njenom listu bila je zapisana samo jedna rečenica. Zamolila me je da je ne pročitam na glas. Iz jedne napisane rečenice mogla sam pred sobom imati cijeli film njenog života. Tužno me je promatrala dok sam čitala njen rad i kao da je od mene tražila pomoć i željela da nešto uradim. Osjećala sam se nemoćno. Povelj smo razgovor o molitvi i tada sam predložila da svako od nas u grupi svaku večer izmoli OČE NAŠ s nakanom za onu djecu koja se u svojim obiteljima osjećaju nesretno. Djevojčica je znala da sam to predložila zbog nje.

Izgleda da je grupa veoma ozbiljno shvatila zadatak, jer me je nakon dvije nedjelje umiljata plavooka djevojčica ozareno sačekala na satu riječima koje su potvrdile da naše molitve nisu bile uzaludne, odnosno da je Gospodin uslišao ono što smo od njega tražili u ovom slučaju za nju.

Molitvom smo joj pomogli i jednostavno se uvjerali kolika je njena snaga.

Vjeroučiteljica

U KORIZMI SE ODRIČEM...

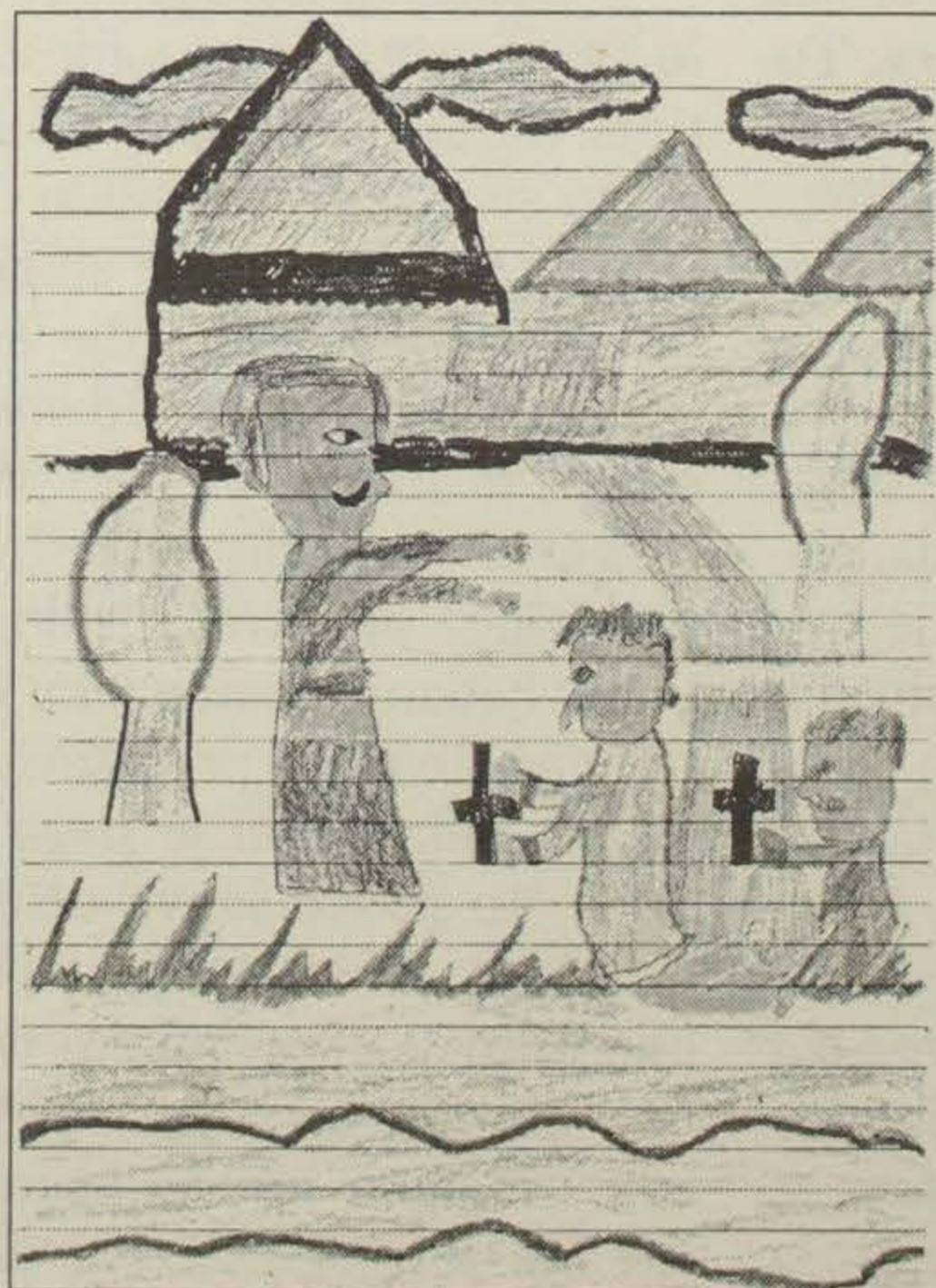
• Sada dolazi vrijeme korizme, vrijeme kada se odričemo nekih dragih stvari i činimo žrtvice.

Za korizmu ću se odreći serija, igranja kompjutera tokom nedjelje, gledanja filmova, igranja tokom nedjelje...

Maja Kulić, VI raz. OŠ "Ivan Milutinović"

• Došla je korizma šest nedjelja prije Uskrsa. U crkvi počinje Križni put. Osim toga ljudi se odriču nekih stvari i žrtvuju se za Isusa kao što se on za nas žrtvovao na križu. Ja se u korizmi odričem moje omiljene serije "Simpsoni". Svaki put kao dođem iz škole ja ih rado pogledam. Prikazuju ih svakog radnog dana. Svaki put kada ih gledam lice mi se ispuni osmijehom. Ove serije se odričem i žrtvujem za Isusa.

Perica Brčić Kostić, VI raz. OŠ "Ivan Milutinović"

Isus liječi bolesne
Martina Sarić, IIIb, O.Š. Đuro Salaj

**Ne zaboravite
Križni put ZA DJECU
na subotičkoj kalvariji
28. 03. 2004. u 15 sati**

Bog je tu

Sa neba na nas gleda,
neće đavlu da nas preda.

Bog je uvijek s nama tu,
i u dobru i u zlu.

On te uvijek čuva, voli
i zato mu se često moli.

Sve grijeha nam prašta
a Isus dragi zbog nas ispašta.

Božja je milost velika
kao čarna rajska rijeka.

Nataša Javorić, 5. raz.
župa Sv. Terezije, Subotica

POKLADU U STAROM ŽEDNIKU!

Nemirni veseli duh poklada nije mogao a da ne zaviri i u subotička sela. Tako je 22. veljače u 18 sati održano malo prelo u Starom Žedniku, u dvorani Mjesne zajednice. Prelo je željelo okupljene oraspoložiti, ali je to bila i humanitarna akcija.

Program se sastojao od dječjeg dijela gdje se birala naj-maskar. Mališani su uglavnom bili iz Žednika, a gosti iz Đurđina, Ljutova i Tavankuta. Među maštovitim maskama mogle su se vidjeti vile, klauni, razne životinje i cvjetići, ali i vještice, pijanci... Za najbolju masku proglašen je "šef" simpatičnog brojnog cirkusa, a dodijeljenu torta podijelio je s ostalima "Cirkusantima". Najorginalniji nastup imao je žednički "Ivica Kostelić". Bile su dodijeljene nagrade za najbolju žensku i mušku masku, kao i nagrada za najmlađu maskaru (Marijan Skenderović). Poslije je slijedio izbor za najljepšu prelju. Prelje su nam donekle približile i pojasnile tradiciju poklada i ovaj naš običaj. Iako je svaka bila posebna u svome ruvu, uz veliku neodlučnost žiri je morao donijeti odluku o tome koja je najljepša. (Opširnije o tome na str. 9, op. ur.)

Usljedila je igranka za mlade gdje su se služili fanki i vrući čaj.

Marina S.

Karneval u vrtiću

Kao i svake godine, tako je i ove godine u vrtiću "Marija Petković" uoči Čiste srijede, priređen karneval. Djeca su se danima pripremala za taj dan i razgovarala što će tko biti i kako se maskirati. Doista, tog jutra je bilo veoma živo u vrtiću. Ulazila su "mala nepoznata lica" - naša djeca. Roditelji su bili veoma maštoviti u osmišljavanju i kreaciji maski. Najviše je bilo malih princeza, a bilo je i poznatih likova iz crtića, primjerice "Šegrt Hlapić". Djeca su bila presretna kao i njihovi roditelji koji su uz nas odgojiteljice priuštili radost svojoj djeci i mogućnost da i oni maleni jednom bar u godini mogu biti netko drugi i "odrasli". Slavlje karnevala je završilo uz pjesmu, razgovor i kolačiće i razne grickalice. /s. Iva/

Rekao sam Isusu

Isuse, Ti nam zemlju stvori,
I nebo nebesko plavo.
Zato slavimo Tebe, nebo,
Zemlju i ljudski rod.
Vjerujemo, Isuse, u Tebe,
Ljubimo Te voljom svom,
Vodi nas u nebeske pute,
U naš vječni dom.

Martin Sarić
O.Š. Đuro Salaj

Nagradni zadaci

KRATKO ŽIVIM - 40 DANA?

Rođena sam jedne srijede
a nitko se ne veseli!
Nit se pije, nit se jede!
Svatko glavu opepeli!
Svi govore: "Neće dugo,
jer kakva je njena sreća,
rođena je potkraj zime,
a živjet će do proljeća!"
Ne grizem se mnogo time,
s četrdeset ja ću dana
mirno poći usred cvijeća,
a lica će razdragana
obasjavat mnogo dana
tek uskrсна jedna svijeća!"

Ja se zovem:

3 X TE ZATAJIH

Zora sviće, čujem pijetla,
na istoku evo svjetla...
A u mojoj duši tama!
U zemlju bih ja od srama!
Zbog glupoga nekoga straha
zatajih te u tri maha,
moj najdraži Učitelju!
Nisam bio čvrsta stijena,
već trska kad puše vjetar.
pogledaj me uciviljena,

oprosti mi - tvoj sam

BACAM ŠAKU ŠREBRNJAKA, U OKRILJE BJEŽIM MRAKA...

Izdao sam prijatelja,
izdao sam Učitelja.
Novac daje moć i snagu...
Lakoma sam bio luda,
dušu svoju prodah vragu
za trideset bijednih škuda!

Mjesto sreće, mjesto moći,
u okrilje bježim noći...

Moje ime sad je svuda

znak izdajstva - ja sam

Odgovore napišite na kupon i BRZO ih pošaljite na adresu: Uredništvo "Zvonika", Beogradski put 52, 24000 SUBOTICA. Kuponi koji stignu do 28. 03. 2004. godine ulaze u obzir za vrlo lijepe nagrade. Sretno!

NAGRADNI KUPON br. 3(113)/2004

Odgovori na pitanja:

1. _____
2. _____
3. _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Uredila: Dijana

DAVATI I PRIMATI

/podrška korizmenim vježbama/

Svi su ljudi ispod kože krvavi! Jednostavno rečena istina ostavlja na mene uvijek dubok dojam, i više od toga. Daje mi snagu da činim čuda! Primjerice, da pobijedim samu sebe kako bi se Isus rodio u mom srcu i neočekivano On preuzeo inicijativu u neizdrživim situacijama.

Kad me netko povrijedi ili uvrijedi, sjetim se toga da smo ispod kože isti. Nesavršeni, krhki, preosjetljivi kad smo mi u pitanju, često grubo za druge, ograničeni predrasudama - često bez svoje krivnje... Gubim tada volju da se svetim, svađam, "opravdano ljutim"... Sjetim se još nečega. Sjetim se bez obzira na sve da Bog ljubi i mene i njega jednako. Neizmjereno, bez razlike! I da prašta i njemu i meni...

I tako, eto, pobjeđuje Njegovo Milosrđe. Spremnija sam davati i praštati ako su drugi kao ja - ispod kože krvavi. A meni je zaista puno toga dano i oprosteno, i od Boga i od ljudi.

Dijana

MISA ZA MIR ???

Trebalo bi napisati da je u crkvi Svete Marije 5. ožujka održana misa mladih za mir. Trebalo bi napisati da je misu predvodio vlč. **Károly Szungyi**. Ali bi trebalo napisati i da se mladih okupilo u razočaravajućem broju. Zato bismo trebali postaviti pitanje da li u svijetu vlada mir pa ne treba više moliti ili smo se mi umorili. Ista su lica na misi, novih gotovo nikada nema. Možda je krivnja i u oglašavanju gdje će se misa održati. Ova nam korizma postavlja vrlo otvorena pitanja. Želimo li Bogu pomoći u spasavanju duša? /*Sandra*/

TRIBINE MLADIH

UTJECAJ MEDIJA NA VJERU

Prva Tribina mladih u novoj 2004. godini održana je 18. siječnja u Katoličkom krugu. Na temu "Utjecaj medija na vjeru" vrlo interesantno je govorio vlč. **Mirko Štefković**.

Vjerojatno ni sami nismo svjesni koliko na nas svakodnevno utječu reklame i informacije koje slušamo i gledamo. Budući da je ponuda velika, potrebno je napraviti izbor jer sami odgovaramo za svoje postupke. Ne smijemo vjerovati svakoj informaciji. Trebamo je odmjeriti svojom kršćanskom savješću. Mediji svakoga dana sve više utječu na naše razmišljanje, na stavove čovjeka uopće. Ljudi počinju na isti način razmišljati, rijetki su uspjeli ostati kritični. Naravno, pored loših postoje i dobre, pozitivne strane medija; razmjenjivanje informacija i upoznavanje novih kultura, ljudi, mjesta. Engleski jezik je upravo zahvaljujući medijima postigao kulturni imperijalizam jer se proširio na druge zemlje i postao internacionalni jezik. To je u jednu ruku dobro jer se svi mogu razumjeti, a s druge se strane drugi jezici i kulture potiskuju.

Internet je postao najmoćnije komunikacijsko sredstvo i možemo ga smatrati današnjim forumom - javnim mjestom na kojem se vodi politika, iznose se razmišljanja. On ima sposobnost ujediniti i razdvojiti. Na internetu se nudi nasilje, pornografija, sektaštvo... Njime se koristi i Crkva, ima katoličkih stranica. Međutim, mnogi na internetu bježe od stvarnosti, u anonimni individualizam, udaljuju se od obitelji i prijatelja. Riječju, postaju robovi komunikacijskog medijskog sredstva. Vraćaju se istočnom grijehu - služenju stvari a ne Bogu.

Moramo zapamtiti da mediji nisu cilj nego sredstvo u službi čovjeku. Kad pristupamo internetu i drugim medijima moramo znati selektirati, dobro zadržati a loše odbaciti. Jer, gdje nema mjesta za Krista, nema ni za čovjeka. U nadolazećoj buri novih tehničkih dostignuća moramo se držati blizu obale jer nas svaki novi val udaljava od nje i ako se ne budemo borili svim srcem, na kraju ćemo se izgubiti negdje na pučini.

Ivana Matoš

KRIST JE BIO MEĐU NAMA !

Na Tribini mladih, održana 15. veljače u dvorani Katoličkog kruga, gost predavač bio je otac **Dragan** iz pravoslavne crkve "Vaznesenja Gospodnjeg" iz Subotice, a govorio nam je "O Pravoslavlju".

Predavač je u uvodu rekao kako je Bog stvorio čovjeka da se "blagosloveno" odnosi prema prirodi i da je važno svakodnevno vršiti Božju volju, a da Bog ovo ne traži od nas jer nas želi kazniti, već da nama bude bolje. Bog svemu daje duboki smisao. Interesantna je bila usporedba da živjeti bez Boga znači kao trčati u prostoriji u kojoj je isključeno svjetlo! Čovjek koji danas živi bez Boga, vezuje se isključivo za materijalno, a njegov bog postao je novac. Govoreći o Pravoslavlju - pravoživlju, rekao je kako ono podrazumijeva stalni napor da se od čovjeka "napravi" bezazlenije biće, blagosloveno (najbolje) biće. Istaknuo je i važnost krštenja, za što je potrebna čvrsta volja za obraćenjem i molitva zajednice. Nakon predavanja su uslijedila pitanja mladih.

I nešto osobno u ovom izvješću. Zahvaljujem ocu Draganu što se pored svih obveza odazvao pozivu, a također želim pohvaliti sve mlade (kojih je bilo blizu 100) jer su doista pažljivo i u tišini slušali predavača, što je možda i najbolji pokazatelj da se mladima uistinu dopalo predavanje. Upućujem i pohvalu Odboru tribine što je odlučio pozvati predavača iz neke druge kršćanske zajednice. Netko je na ovo dao komentar da je siječanjska Molitvena osmina za jedinstvo kršćana dala ploda! Pa, neka bude tako i dalje.

Branimir Ivanković

Poruka Svetog Oca za XIX. Svjetski dan mladeži

“Da bismo vidjeli Isusa, prije svega trebamo dopustiti da on gleda nas”, istaknuo je papa Ivan Pavao II. u poruci za XIX. Svjetski dan mladeži, 4. travnja, koji će se ove godine obilježiti na biskupijskim razinama.

“Čežnja da vidimo Boga stanuje u srcu svakog čovjeka, premda je ono često izobličeno grijehom”, poručuje Sveti Otac, potičući sve mlade u svijetu da “ubrzuju svoj hod duhovne priprave” za jubilarni XX. Svjetski dan mladeži koji će se 2005. održati u Kölnu.

Papa napominje kako onaj tko se približava Isusu srca oslobođenog predrasuda može lako dostići pravu vjeru, jer ga je sam Isus već vidio i zavolio. “Najuzvišeniji oblik čovjekova dostojanstva jest njegov poziv da uspostavi odnos s Bogom putem međusobne razmjene dubokih pogleda koji preobražavaju život.

Draga mladeži, pustite da vas Isus pogleda u oči, tako da u vama naraste želja da vidite svjetlost, da uživete u sjaju istine”, ističe Papa i poziva mlade neka susret s Isusom traže “očima tijela”, u svakodnevnom zbivanjima i licima drugih, i “očima duše”, tj. putem molitve i meditacije o Božjoj riječi.

Sveti Otac također upozorava kako “sva zemaljska dobra, svi uspjesi u poslu, ljudska ljubav koju sanjate, neće nikada moći zadovoljiti vaša najintimnija i najdublja iščekivanja”. “Samo će susret s Isusom dati puni smisao vašem životu. Ne dajte se omesti u toj potrazi. Budite ustrajni u tome, jer je riječ o punom ostvarenju vas i vaše radosti”, poručuje Papa, ističući kako je Isusov govor predivan govor darivanja samog sebe i ljubavi do samog žrtvovanja vlastitoga života.

“Taj govor nije lagan... No, jedino zaboravljajući sebe odvratit ćemo se od posesivne i narcisoidne ljubavi te pripremiti za radost ljubavi koja će nam se darovati.” Sveti Otac objašnjava kako “voljeti” nije samo osjećanje, već čin volje koji se sastoji u tome da se dadne prednost tuđem, a ne vlastitom dobru. To je euharistijska škola slobode i milosrđa koja nas uči da prevladamo površne emocije i prihvatimo se onoga što je vrijedno i dobro, oslobađa nas od sagibanja pred samim sobom kako bi se otvorili drugome.

“Otkrijte Isusa u najsiromašnijima”, poziva mlade Sveti Otac, navodeći, između ostalog, svijetli primjer Majke Terezije. “Vaši suvremenici od vas očekuju da neustrašivo svjedočite Isusa i budete njegovi zaneseni prijatelji, prihvaćajući iskustvo križa i prepoznajući Kristovu prisutnost u Crkvi, u vašim župama, udrugama, zajednicama”, zaključuje Papa u svojoj poruci mladima. /*Katolici.org*/

VAŽNO VAŽNO VAŽNO VAŽNO VAŽNO VAŽNO VAŽNO VAŽNO

ŽIVOTNI POZIV

U posljednjih dva tjedna upoznao sam mnogo novih, interesantnih osoba. Jedna od njih je i Pierluigi Retrivi (26 god.) o kome ću nešto više i pisati. Točnije, o izboru njegovog životnog poziva.

Pierluigi, ili jednostavnije Gigi, odrastao je u malom gradiću Scandiano u Italiji. Po završetku srednje škole za automehaničara odmah počinje raditi u mjesnim firmama. Životni mu je san bio jednog dana raditi za poznatog proizvođača automobila - FERRARI. Fabrika Ferrarija je samo nekoliko kilometara udaljena od njegovog rodnog mjesta. I jednog dana njegov san je bio ispunjen. Dobio je posao u Ferrariju. Ali, umjesto da bude sretan jer je ispunio svoj životni cilj, bio je razočaran onim što je tamo vidio. Nije mu se sviđalo kako se ophode prema njemu.

Jednostavno, ljudski kontakti ili nisu bili prijatni, ili ih nije niti bilo. To ga je jako smetalo. Počeo se pitati: “Koje je moje zvanje?”.

Oduvijek mu se sviđalo raditi s mladima. Još kao malen bio je na raznim kampovima, aktivan u svojoj župi, volonterski je radio s mladima. Shvatio je da mu se više sviđa raditi s osobama nego li sa stvarima. Poslije godinu i pol dana u Ferrariju, odlučio je napraviti veliki zaokret u svom životu i raditi nešto što mu se stvarno sviđa. Gigi sad radi kao “operatore di strada”, odnosno osoba koja radi s mladima koji su u potrebi. Njegov zadatak kao edukatora je:

1. locirati razne skupine mladih na mjestima gdje se oni skupljaju (kafići, diskoteke, itd.);
2. ući unutar jedne skupine i pokušati ostvariti prijateljski kontakt;
3. saslušati probleme tih mladih i pokušati im pomoći.

UJERUJU

Glad,
Bijeda i jad.

Eh, bar žive,
Životu se dive,
Samo kruh
Hrani im i tijelo i duh.

Bogatiji su od bogatih.
Ujeruju.

I bos i goli,
I po zimi i kiši,
I kad dah postaje im tiši,
I kad život ih zaboli,
I kad previše je boli,
Ujeruju.

Mirela

MOLITVA

Sklopi oči... prekriži se.
Stojim pred tobom, a ti me ne vidiš
Smiješim ti se, a ti namršten si.
Kažem ti “Volim te”, a ti mi ne odgovaraš.

Oči si zatvorio pred nesrećom
i sad te strah da ih opet otvoriš.
Srce ti je ranila odbočenost
i sad nećeš opet da ga pokloniš.
Samo na probleme misliš
ljepote zaboravljaš i više ne prepoznaješ ih.

Sklopi oči i prekriži se.
Jer samo u meni naći ćeš mir
Jer samo u meni naći ćeš spas
Jer samo uz mene ovaj život će ti biti lak.

Nevena M.

Shvatio je da mu za ovakav posao trebaju i određeni alati. Zato je završio jedan kurs, a sad je redovan student na sveučilištu u Bologni (Scienze della formazione, na kojem se studira psihologija, pedagogija, sociologija). Zadovoljan je ovim svojim poslom jer to je nešto što ga ispunjava i što njegovom životu daje smisao.

Smatram da je ono što Gigi radi jako bitan posao jer u svijetu u kojem sada živimo ima mnogo mladih koji imaju raznoraznih problema. Jedno od pitanja koje su mu postavili mladi jasno odražava potrebu takvih ljudi kao što je Gigi. Pitali su ga: “Zašto nas nitko ne shvaća u Luzzaru?” Vjerujem da je zato najbolji način prići mladima prijateljski. Tako možemo pomoći onima koji su u potrebi.

igor

ISPRIKA:

Ispričavamo se Josipu Franciškoviću zbog netočnog navoda njegove izjave o Prelu mladih u prošlom broju Zvonika na str. 26.

Korizma, lat. quadragesima, četrdesetnica je razdoblje od 40 dana prije Uskrsa u kojima se pripremamo za pashalni misterij kroz pročišćavanje srca i savršenije vršenje kršćanskih dužnosti. Taj broj 40 ima svoju simboliku. Sv. Avgustin je najbolje uočio njezino značenje. Podsjetimo se samo da Stari zavjet ima više epizoda u kojima je broj 40 znakovit: potop je trajao 40 dana; hod Izraelaca kroz pustinju 40 godina; broj dana koji su bili potrebni da se Niniva obrati je 40, Mojsijev boravak 40 dana i 40 noći na brdu Sinaju i hod proroka Ilije 40 dana i 40 noći do brda Horeba. Iz ovih različitih zgoda izlazi, kako veli sv. Avgustin, da je broj 40 božanski određen da pripravi na djela koja se ovdje dolje ostvaruju u borbi i naporu. Boravak u pustinji bio je za Gospodina prava priprava za djelo koje je trebao ispuniti na Kalvariji.

Ove korizme trudim se dnevno izdvojiti vrijeme za meditaciju, čitanje duhovnog štiva ili NZ da bih se našla s Isusom ispod krune od zlata i trnja.

U njoj vidim trpljenje, patnju, ali istovremeno i neizmjernu ljubav koju je Isus dao za nas grešnike - sve ljude, da bi nas spasio.

Prihvaćam boli u svom životu iz ljubavi prema Bogu kako bih činila Jedno s Isusom i na taj način.

Otkrivam i prihvaćam Božju volju koja se često ne poklapa s onim što se meni čini logično, ugodno ili lako.

Ovdje (pod krunom) sam uvijek (i ja) kad se osjećam napušteno, usamljeno, skršeno, izdano, prevareno. Kad nitko nema za mene oči da me vidi, uši i srce da me čuje, ruku pomoći, ni rame za plakanje ni najmanje vremena... zaista teško je biti pod tom Isusovom krunom.

Sve moje muke koje pridružujem neizmjerne Kristovoj Muci utapaju se u Njegovoj neizmjerne ljubavi.

Marija je pod križem izgubila sve! Izgubila je čak i Boga radi Boga. Zar se ne mogu ugledati na Nju i izgubiti, ako tako Bog želi, i božanske darove radi Njega - koji uvijek želi meni samo dobro. Jer, *inače sam nalik osobi koja samo gleda u škrinjicu s blagom, a ne obraća ni najmanju pažnju na Darivatelja!* (Chiara Lubich)

Dijana

PRIJEDLOG ZA RAZMATRANJE

/dopuni sam sljedeće retke da postanu rečenice ili razmišljanja ali ne samo rječju već srcem/

ISPOD ISUSOVE KRUNE

ON .....
 VIDI .....
 ČUJE .....
 OSJEĆA .....
 ŽELI .....
 A JA .....
 VIDIM .....
 ČUJEM .....
 OSJEĆAM .....
 ŽELIM .....

**Isus za sve umire,
 svima želi darovati svoju ljubav.
 Križ zato ostaje
 trajnim znakom pobjede ljubavi.**

fra Zvezdan Linić

ČIŠĆENJE TAJNIH ODAJA DUŠE I TIJELA

Korizma je vrijeme koje mnogi ljudi zaboravljaju i najčešće olako prožive u maksimalnoj udobnosti koju im život pruža. Ljudski pogled usmjeren je samo na cilj - Uskrs!

Međutim, da bi se do cilja došlo, potrebno je prijeći težak i trnovit put, koji radije izbjegavamo.

Pokušaj ove korizme krenuti pravim putem. Istina je da on zahtijeva razna odricanja, post i molitvu. Ali, nakon toga, tvoj će Uskrs biti stvaran, iskreniji i ljepši. Isus će tada potpaliti vatru ljubavi, vjere i ufanja, koja je oduvijek u tebi, samo se možda malo guši...

Što ti je činiti?

Isus je u tebi. On danonoćno brine i bdi nad tobom, u najskrivenijim i najsvetijim odajama tvoje duše i tijela. Jesi li se ikada zapitao kako održavaš taj kutak u kojem boravi sam Bog? Da li je dovoljno topao, osvjetljen, dostojan velikoga Kralja? Da li je prekriven prašinom i ispleten paučinom tvojih grijeha? Možda je Isus pribijen uza zid, možda se nalazi iza rešetaka koje je izradila tvoja lijenost? Da li je to uopće prostorija ili su to samo ruševine pod kojima boravi dobri Isus?

Ove korizme ugrij Isusa kratkim meditacijama, kroz koje ćeš se družiti s Njim, i molitvom za najpotrebnije. Obriši prašinu i paučinu valjanom ispovijedi. Obnovi ili izgradi Isusu dom koji ćeš tijekom ove četrdesetodnevnice čistiti postom i odricanjem, ali i smirenošću srca i radošću.

Zapamti! Ti si gospodar tvoga tijela i zato ne dozvoli da dio tebe, ta sveta odaja duše i tijela dočeka ovaj Uskrs nepospremljena. Isus želi ovga Uskrsa u nju donijeti svjetlo pobjede i novog života. Zato očisti tajne odaje duše i tijela da bi Isus mogao u njima djelovati.

Nevena

POD ISUSOVOM KRUNOM

☞ Ove korizme, pod Isusovom krunom, teškom i trnovitom, koračajmo hrabro!

Budimo Isusovi vojnici koji će se postom i molitvom boriti za pobjedu svjetla, za USKRS!
 Nevena

☞ Za mene je to vrijeme kada se mogu potpuno upustiti u Boga, kada mogu osjetiti njegovu bol, patnju i njegova odricanja, tj. odricanje od vlastitog života da bi ga nama dao.
 Sandra Horvacki

☞ Korizmu smatram izvorom bistre, čiste vode, jedinim izvorom čistoće. Jedino njime se možemo oprati od svojih grijeha, obnoviti svoj duh molitvom i postom. To je vrijeme, iako najteže, najkorisnije za čovjeka i njegov duh, ona obnavlja i ispražnjava praznovjere i gluposti. Ispunja ga pravdom i ljubavlju za druge.

Petar G.

☞ Korizma za mene ne predstavlja samo odricanje od nekih najdražih stvari i post. Korizma je za mene pomaganje drugima da im bude dobro i ugodno.

Ana Peić

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

Čestitamo 19. ožujka

SV. JOSIP - DAN OČEVA

MOLITVA SV. JOSIPU
KAO KUĆNOM ZAŠTITNIKU

O Josipe, oče sveti, čuvaj kuću i posveti sva obitelj da se složi, ljubav sveta da se množi. Mir, veselje k nama svrati, strah Gospodnji nek nas prati, krepošću da život plodi, putem raja da nas vodi. Čuj nam, oče, molbu vruću, čuvaj nas i svu nam kuću! Tebi ključe sve predajem, Gospodarom pripoznajem. Sve što može naškoditi kući, dostoj se odstraniti. U presvetog Srca rani Ti nas, oče, sve nastani, da živimo na tom svijetu kao Ti u Nazaretu. Amen.

Dragi očevi, drage tate! Trebalo bi puno pisati i govoriti o očinstvu, o ulozi oca u životu djeteta. Premalo je katkad čuti da ta tema postoji čitajući nešto o formiranju spolne uloge kod djece, modela muškarca bez kojeg se ne može sazrijeti i o potrebi stvarne, tjelesne prisutnosti oca u vrijeme djetetova odrastanja. Nedovoljno je pogledati televizijsku emisiju o odnosu očeva i djece i zaključiti - zbilja, očevi trebaju više biti sa svojom djecom. Pored tisuću drugih, jedan od razloga koji ne dopušta ovu temu shvatiti olako je i to što i sliku Boga Oca gradimo promatrajući i analizirajući vlastita oca. Naša djeca stječu pojam OCA (koji će kasnije trebati povezati s pojmom Boga koji je otac nas sviju) živeći sa svojim nesavršenim, ali uvijek voljenim očevima. Još kao djeca možemo povjerovati kako nas "Bog, milosrdni i nježni Otac" ljubi ako tu ljubav upoznamo u vlastitom domu, a kao roditelji možemo shvatiti kako nas Bog odgaja za savršenstvo dok mi tako nesavršeno odgajamo svoju djecu. Velika je to, teška i krasna zadaća! Tko joj je dorastao više nego naš veliki, lijepi, dobri, jaki i pametni tata? Kada se ne osjećate baš tako velikim, lijepim, dobrim, jakim i pametnim tatom, potražite "pomoć prijatelja" i upitajte se što bi tad učinio sveti Josip. Kad u srcu čujete odgovor, vjerujte mu: ima tu preko 90% sigurnosti da je odgovor točan, a kada se takvi pojavite pred svojim dragim kćerima i sinovima i milom vam suprugom, nagrada će biti veća od nekih "tričavih" - milijun kuna...

RIJEČ - DVIJE O... "poslu"

Zamislite župnika, zauzetog, vrijednog, pobožnog i veoma aktivnog u svim aspektima župnog pastoralara. Kasna je večer, a netko ga moli za duhovni razgovor i ispovijed baš tada, jer zbilja teško pronalazi vrijeme i priliku za to. Taj čovjek zna da je svećenik već preumoran, a da još ima izmoliti molitve i pripremiti se za idući dan, te ga pita ispričavajući se, spreman da bude odbijen, jer i sam shvaća što traži. Već mu je žao što je i pitao, a svećenik će, djelo-

mice i uvrijeđeno: "Pa, naravno da može ispovijed! To mi je posao!" Uvijek, kad treba, biti svećenik.

"Poslova" je mnogo; različiti su, kao i ljudi koji ih obavljaju. Tajnice, prodavači, liječnici, učiteljice, vatrogasci, astronauti, profesori, slikarice, drvodjeljci, političarke - svi oni rade svoj posao, katkad i prekovremeno. Ipak, smije li im tko zamjeriti odbiju li uraditi posao koji, istina, može i sačekati sljedeći dan u redovito radno vrijeme, ali koji se od njih traži baš tada kad, izuzetno umorni,

žele dovršiti dan i već napokon malo odmoriti i tijelo i um?

Samo se neki "poslovi" ne mogu nikada odgoditi: kad usnulo dijete zaplače u snu, kad se pelena zaprlja, kad je dijete u vrućici, kad prvi put zaljubljenom sinu ili kćeri zatreba uho za slušanje i zagrljaj za utjehu... Mama nikad nije preumorna biti mama, nikad ne može prestati biti mama. To joj je "posao": uvijek, kad treba, biti mama.

Jasno je na što ciljamo: posao je posao, zvanje je život. Odgajajmo sebe i djecu, kako malenu tako i odraslu, za zvanja. Za zanimanja će uvijek biti vremena učiti ih. A raditi i živjeti bez zvanja - to je "ko nebo bez zvijezda".

MUŠKO - ŽENSKI KUTAK

Zanimljiva je anketa čiji su rezultati nedavno otvorili jedan prozor na kućama europskih bračnih parova: ONA, kraljica kuhinje, ON kralj dnevnog boravka; "Osim svakodnevnih dužnosti i brige oko djece - glasilo je pitanje - što ona i on rade zajedno u kući?" Odgovor je bio: "U cijeloj Europi isto: gledaju televiziju" (89%)

Zbilja, je li to tako? I, mora li to tako biti? Vjenčajemo li se za to da bi svak radio "svoj posao" i nešto vremena proveo s djecom, nakon kojeg se skupa "odmaramo" uz - televiziju? Može li drugačije? Treba li drugačije? Što učiniti da i naš bračni život nakon ove korizme uskrsne?

"On je iz vječne slave želio doći tu, i na Golgoti, tužnom brdu, za mene umrijeti. Ako Bog nije živ, ocean je suh, žuti mjesec je siv, svaki slavuj je gluh! Ako Bog nije živ, taj svemir je sam, svaka ljubav je laž, ako Bog nije živ!"

Uređuje: Jakob Pfeifer

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2004. (3)

MIR VAM SVOJ DAJEM

(Iv 14, 27)

TEOLOŠKI I PASTORALNI UVOD

(nastavak)

Bog Otac je Bog mira, koji nas je pomirio krvlju svog jedinog Sina (2 Kor 13,11). U euharistijskim anaforama Istočnih Crkava ljudi proglašavaju "milost mira, žrtvu hvale", te se tako podsjećaju na milost Božju, koju nam je pokazao u svojoj samo-objavi i samo-darivanju u Kristu, a koja nas uzdiže dijeljenju tog mira kojega samo Bog može dati. Isus je došao izgraditi svoj mir na zemlji i dati ga nama (Iv 14,27), i poziva svoju Crkvu da bude kvasac novog raja, čineći općim taj istinski mir koji toliko žudi dati svijetu. Liturgijski obredi, pobožnost i klanjanje, u svojim raznolikim oblicima, svi traže pomirenje ljudi s Bogom, jednih s drugima, sa svemirom i sa samima sobom. Stoga, molitva za mir uključuje jaku unutarnju dimenziju: potiče obraćenje i otvara naša srca da bi mogli u sebi nositi Kristovu milost; njeguje djetinje povjerenje da će Bog izroditi za i iz nas ono što mi ne možemo stvoriti sami; donosi rod u djelima milosrđa koja u zahvalnosti iznosimo pred Boga da bi njegovali pomirenje i miran suživot s našim bliskim i dalekim bližnjima; poziva na postojanost u odricanju i nutarnjem pročišćenju; i, kao što je već rečeno, ta je molitva nužno povezana s čežnjom i trudom oko jedinstva u svim područjima ljudskog života.

Molitva za mir nas, također, priprema, kao kršćanske pojedince i kao Crkve, da preuzmemo proročko poslanje koja bitno pripada Tijelu Kristovu: da budemo oruđe i radnici mira i pravde, za novo čovječanstvo, u našem nemirnom i ratovima ispunjenom svijetu. Djelatno predanje traženju mira i pravde plod je Duha Svetoga koji djeluje u nama. To nije ljudski pothvat, nego djelo Božje, kao što Pisma uspoređuju: Božji mir nije isti kao mir ovog svijeta. Proroci Izaija (2,4) i Mihej (4,3) govore o vremenu kada će narodi svoje mačeve "prekovati u ralice, a svoja koplja u radne srpove". Ovo viđenje pretvaranja oruđa rata u oruđa koja će graditi zajedništvo nastavlja nadahnjivati kršćane da budu izvježbani u sredstvima dijaloga i nenasilnog rješavanja sukoba u traženju mira i pravde, upotrebljavajući sredstva koja su potpuno u skladu sa svršetkom koji čekamo, kao što je to i Isus sam činio. Mihej i Jeremija su isto tako svjedoci proročke tradicije koja je

osuđivala licemjerje i lažni govor o miru, napadajući one koji "koji viču: 'Mir! Mir!' kada mira nema." (Jer 6,14), one "koji viču 'Mir'" kada su njihove vlastite potrebe zadovoljene, ali proglašavaju rat "protiv onoga koji im ništa ne stavlja u usta" (Mih 3,5). Mnogi su kršćani i kršćanske zajednice danas stupile u javnu raspravu o sredstvima postizanja mira, katkada osporavajući političke i ideologijske programe i politiku "mira" koja je građena na nasilju, tlačenju drugih. U nekim dijelovima svijeta proročko svjedočenje koje se suprotstavlja ograničenim i lažnim tumačenjima mira biblijskim viđenjem, nije moguće ili je popraćeno velikom osobnom štetom ili štetom zajednice. Ovi krajevi zauzimaju posebno mjesto u našoj molitvi za mir.

Godine 2004. kršćani širom svijeta još jednom imaju zajednički datum proslave Uskrsa. Pashalni misterij je izvor naše nade, vrelo našeg poslanja, obećanje da je mir moguć. Podsjeća na to da, iako nasilje, nepravda i mržnja mogu cvjetati kroz neko vrijeme, u Božjoj je moći preobraziti smrt u život, donijeti pomirenje od svega što se čini da ga potkopava, jer će ono u konačnici prevladati. Dok slavimo Uskrs na isti datum ove godine širom kršćanskog svijeta, neka naše slavlje kroz cijelo to sveto vrijeme, bude poticaj da dublje dijelimo nadu i radost, kao i poslanje, koje se uzdiže iz groba s Uskrsim Gospodinom. U 2004. godinu, također, pada godišnjica Desetljeće prevladavanja nasilja, inicijative Svjetskog (Ekumenskog) Vijeća Crkava, koja traži našu molitvu i poziva nas na odluku da radimo na ostvarenju mira.

Kroz bogoslužje, biblijske tekstove i razmatranja za osam dana, promicano je i promišljano biblijsko viđenje mira iz različitih vidika, s nadom da će to privući kršćane zajedno i otvoriti bogatstvo vrijednosti našeg naslijeđa da bi bili bolje oruđe Kristove preobrazbe svjetskoga mira. Tekst evanđelja za bogoslužje je Ivan 14,23-31, dio Isusovog oproštajnog govora učenicima prije njegove smrti. U ovom pashalnom kontekstu, Isus obećava svojim sljedbenicima da će se, ako budu čuvali njegovu riječ, On i Otac nastaniti u njima. Nudi im dar i obećanje mira: "Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem." Napuštajući učenike Isus im govori da oni, pod vodstvom Duha Svetoga, moraju biti nositelji toga mira za cijeli svijet.

REDOVNICE ZA JEDINSTVO

Jednu od novosti za redovničke institute - kao odgovor na obnovu koju je tražio Drugi vatikanski koncil - predstavlja i sudjelovanje redovnica raznih redova u novoj duhovnosti jedinstva. Papa Pavao VI. daje 1971. godine prvo priznanje i dozvolu redovnicama cijeloga svijeta da se mogu hraniti novom karizmom Crkve, poslanom od Duha Svetoga. To je značilo službeni početak Pokreta posvećenih različitih kongregacija.

A papa Ivan Pavao II, prigodom 25. obljetnice toga događaja, na generalnoj audijenciji 1996. godine, uputio im je ove riječi: "Duhovnost zajedništva koju podstiče Pokret fokolara dio je esencijalne dimenzije kršćanskog života. Ohrabrujem vas da rastete u njoj, da je živite u vašim zajednicama i u okruženju u kojem djelujete. Plodnost redovničkog života zavisi od kvalitete bratskog života. Štoviše, karakteristika aktualne obnove Crkve i redovničkog života sastoji se upravo u traženju zajedništva i zajednice."

Svjetlom i snagom karizme jedinstva, dubokim razumijevanjem u međusobnoj ljubavi, satkali su se mnogi duboki odnosi, ne samo unutar pojedine zajednice, nego i između različitih redova.

Kako to da su se mnoge redovnice koje nasljeđuju karizme i duhovnosti bogate svetošću - osjetile potaknutima slijediti jedan tako moderan pokret?

Bile su privučene svježinom evanđeoskog života u zajednici u kojoj različiti pozivi laika i posvećenih osoba zajedno traže put prema Bogu i otkrile su ne samo da je ta različitost moguća, nego da u tom zajedništvu osvjetljavamo jedni druge.

Svjetlo i snaga jedinstva čini da svaki pojedini redovnički institut zasja u svojoj karakterističnoj posebnosti, unutar harmonične različitosti. U tom bratskom zajedništvu može se iskusiti mistična prisutnost Uskrslog Krista, koji i danas može probuditi evanđeosku revoluciju. Redovnice se s novim žarom vraćaju korijenima svog utemeljitelja i tako postaju bolja franjevka, bolja benediktinka, bolja karmelićanka... Mnogogodišnja iskustva različitih zajednica otkrivaju duboku zahvalnost Bogu za to što su pored svoje karizme dobile i svjetlo jedinstva koje je obogatilo cilj njihove specifične misije i otvorilo nove nade i nove horizonte.

Na taj način svi zajedno otkrivamo dinamičnost ljubavi koja obnavlja čitavu Crkvu i čovječanstvo.

M. Čop

Piše: Alojzije Stantić

OBNAVLJANJE KRIŽOVA

Zvonik je do sad objavio više napisa o križovima, obaško o atarskim, koji su našim starima, najviše salašarima, s vremena na vreme odminili kadgod daleke crkve, osobito u korizmi kad su virnici živili jakim virskim životom. Tušta nji su pod križom u korizmi, obaško il zajedno, molili Križni put, onda je križ imo veliku pridnost jel je bio na dovat, pod njim je svako mogo obaviti molitvu kad je dospio. Otkad je posto znak kršćana, križ je oduvijek poštivan od naroda, od virnika i nevirnika, pa su se tako naspram njega odnosili i naši stari.

Kad su komunisti došli na vlast čakom su se zdušno počeli paštriti da po svaku cinu unište Crkvu, a s njom onda i ispovijanje virovanja u Boga, a najviše je u modi bilo ruganje tom virovanju i obrezivanje virnika. Ta je nakana bila sa željom da čeljad lakše private novog, njevog boga, i to ne samo jednog. Međ tolikim "aktivnostima" potiskivanja Crkve bilo je i smišljeno oskrnavljivanje, pa i uništavanje križova. U našem ataru je od ruke "aktivista" stradalo dosta križova, al su tušta i priživili posljednji šezdesetak godina uništavanja. A, ruku na srce, baš se ni mi nismo paštrili da kako tako održavamo starovinske naše križove, kako smo zvali križove koje su podigli naši stari. Zaboravljeni su pa i zapostavljeni i toliki atarski križovi iz atara otkaleg se iselio narod, a ti su križovi i danas čuvari od naroda napuštene ravnice.

Održavanje i obnavljanje križova

Čeljad koja drže do sebe, koja poštivaju svoje stare i tal od nji, ne samo u nekretnini i stvarima već i duhovno nasliđe, latili su se održavanja i obnavljanja križova kojima je isteklo vreme, pa i križova koji su u ono vreme smišljeno oskrnavljeni il sasvim uništeni. Da ne bi istiravali ko je kriv, šta se desilo s križovima, u posljednje vreme sve češće mož viditi po di koji lipo obnovljen, čak i nov križ umesto starog. Obnovljeni i novi križovi su ulipčali našu dičnu ravnice, osobito na mistima kudan ide najviše svita.

Iako je na tušta križova napisano ko je dobrotvor obnove, ne želimo da objavimo njeva imena, već i rad druge čeljadi, koji su obnovili križove, al i rad svi dobročinitelja Crkvi i potriboj čeljadi. Fala Bogu, taki imena ima daleko više neg mista u našem misečniku da ta imena poređamo. Kad sam divanio s jednim od dobročinitelja o njegovoj

nakani obnove, kazo mi je da ne bi da mu spominjemo ime i obitelj, jel križ kojeg je obnovio nije samo njev, već križ kršćana, sviju čeljadi koja poštivaju križ.

Međ čeljadima koja zavriđuju falu su i dvi obitelji koje su zajednički obnovile križ kojeg su podigla čeljad koja ode nemaju živi potomaka. Nisu se obazirali na to čiji je križ, već su odrišili buđelar i udesili atarski križ fale vridnog izgleda, kojem se nema šta zabavit, na diku kršćana.

Triba se nadat da će ova korizma potaknuti i drugu čeljad da se late, naspram skromni mogućnosti, da od oskudnog imetka odvoje novac kojim će urediti križ talovan od predaka, svoj križ, križ sviju nas. Ovo tim prija jel su još prvi kršćani nadišli svaćanje rašireno u Starom viku da je smrt na križu naj-sramotnija, a kad su vremenom ubardali da je na njemu razapet i Sin Božji da bi otkupio grije čovičanstva, za nji više nema sablazni križa.

Staranje o križu

Naši stari su imali svoj križ, svedno dal njim je bio najbliži il su nuz njega naišli na putu, oni su ga po ondašnjem adetu poštivali, muškarci su prid njim skinili šešir il šepicu, a ženske se prikristile. Od malena su naučeni da je križ zajednički, da se o njem triba starat, brigu o tom je uzo na se ko je prvi spazio da oko njega triba štogod urediti, da bude izgledan kako mu priliči. Onda se nije moglo smisliti da oko križa kogod ostavlja kaki nered, a da se križ oskrnavi na to niko nije ni pomišljao, čak ni najokoriliji nevirnik. Nažalost, ovako svaćanje danas nema tušta čeljadi, a najmanje ona kojima su njevi pridvodnici utuvili u glavu da su oni nadljudi.

Ljubav prema križu stari su odranili u dicitu i nuz nauk Crkve. Koliko puta su kadgod mladima u škuli života kazali, takoreć tirali (ponavljali), da svako kroz život mora nositi svoj križ. Tim prostim ričima su mlađe učili Isusovom nauku iz evanđelja: Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom (Mt 16,24). A jel su većinom bili takog svaćanja, onda su s lakoćom naspram drugi pokazivali i kriposti koje su ji krasile. Međ svikolikim kripostima, rad oskudnog mista, spominit ću ko na priliku odnos naši stari naspram komšija. U komšijanju su baš ko i brak uneli sebe, živili su za taj odnos, što je danas tušta njima teško svatiti, al nam je zato ostalo u sićanju, nažalost zdravo ritko i u stvarnosti, da je kadgod med komšijama ritko bilo razmirica, a do posli II. svitskog rata skoro da i nije bilo poznato da se kogod tiro sudom (sudski sporio) s komšijom. U tom njim je tušta pomogo križ, jel s njega razapet Isus primerom uči da žrtva za druge nije zabadavad, ona je očit nauk pokazivanja ljubavi za druge, za sve nas.

Kad su već naši stari imali tako poštivanje naspram križa koju su unigovali u svoje potomke, tušta je njevi naslidnika to svatilo i u posljednje vreme su pokazali i sačuvali od propadanja makar one atarske križove koji su ostali nuz najvažnije putove. Nike od ti nasumice izabrani križova, iz razni dilova subatičkog atara, pokazali smo i na naslovnici našeg lista, di smo na počasno misto u sridu umetnili najraniji oblik drvenog, dračovog križa, kaki je bilo najviše po uvratinama njiva nuz prtene (litnje, zemljane) putove.

Piše: Stjepan Beretić

Crkva otaca karmelićana u Somboru 1904-2004. (3)

I Ministarstvo vjere i prosvjete se angažiralo oko somborske crkve

Tadašnji ministar Gyula Wlassich je dobio pismo koje je sastavio somborski senator Szaniszló Latinovich, u kojem se za dovršetak nove somborske crkve i od ministarstva traži pomoć. Pomoć ministarstva je Somborcima stigla istom 1904. godine, kad se crkva bila dovršavala, odnosno nakon 75 godina započete i prekidane gradnje. Crkva je dovršena tek 1904. godine na blagdan svetoga Stjepana kralja. Tada je na čelu odbora za gradnju bio Lőrinc Falcione. Vjernici i dobrotvori su crkvu u gradnji obasipali darovima.

Pristizali su mnogi vrijedni darovi

Lőrinc Falcione je darovao i 5. lipnja 1902. godine dao postaviti kao prvi oltar u novoj crkvi oltar svete Ane iz radionice Dominika Demetza. Na dnu južne lađe nalazi se kompozicija s prizorom Isusove smrti na križu s Marijom, Ivanom i Magdalenom. Tu je skupinu kipova 1902. godine darovao Mijo Šimatić i žena mu Julija Martinović. U postolju impozantnog prizora s Kalvarije nalazi se grob sluge Božjega Gerarda Stantića. Aranka Vértesi Reiter je darovala također 1902. godine kip svetoga Antuna pod korom u predvorju, kao djelo Jánosa Nagya iz Temišvara. Propovjedaonica je 1903. godine stigla u crkvu iz budimpeštanske radionice Rétay i Benedek, a dar je biskupa Jánosa Majorossyja, nadbiskupskog vikara iz Kalače. U istoj je tvrtki izgrađen i oltar svetoga Antuna, koji je u srpnju 1903. godine darovala udovica Antona Fernbacha. Oltar je podignut u sjevernoj lađi.

Umjesto dva mala oltara svetoga Alojzija i svetog Ivana Nepomukog, koje je biskup Béla Mayer, rodom Somborac, dao podići u novoj crkvi na spomen svojim roditeljima, podignut je 1905. godine elegantan i bogat oltar Presvetog Srca Isusova, na mjestu gdje i danas stoji: u sjevernoj lađi. (Biskup Béla Mayer je rođen u Somboru 19. srpnja

1838. Kad je 1905. godine imenovan satmarskim /Szatmárnémeti - danas: Satu Mare u Rumunskoj/ biskupom, iz zdravstvenih razloga nije otišao u Satmar već je u Somboru bolovao, i umro 24. svibnja 1913.). Na mjestu gdje su stajali mali i neprikladni oltari svetoga Ivana Nepomukog i svetoga Alojzija stoji u sjevernoj lađi i danas veličanstveni kip uskrsnuća Isusova, dar Eve Lukić iz 1906. godine, a u južnoj lađi kip Isusa na Maslinskoj gori, koji je 1905. godine darovala Janja Tokić, rođena Guganović.

Reljef na jednom oltaru u karmelićanskoj crkvi

Ferenc Barna i supruga mu Mária Győri su darovali zadušno zvono. Karl Hemedter je darovao oltar svetoga Vendelina iz radionice Dominika Demetza, a stoji u sjevernoj lađi nasuprot oltaru svete Ane. Pri dnu sjeverne lađe nalazi se kip Žalosne Gospe, koji je darovao učitelj Zsigmond Mátrai i supruga mu Paulina Bosnyák. Udovica Jánosa Szemzőa je darovala kip svetoga Andrije apostola. Još 24. rujna 1862. godine ostavila je oporučno Barbara Németh rođena Martinović za gradnju jednog oltara u novoj crkvi 2.000 forinti. Dok je odbor za gradnju crkve odlučio tu svotu uložiti u gradnju "velikog" oltara, potomci darovateljice su inzistirali na tome da se novac utroši na gradnju posebnog oltara svete Barbare. Antal Huber je 1928. godine darovao kip svetoga Antuna Opata (Pustinjaka). Njemu nasuprot se nalazi kip Svete Terezije od Djeteta

Isusa. S jedne strane vrata koja vode u hodnik za ispovijedanje stoji kip svetoga Franje, a dar je Bene Bošnjaka. S druge strane vrata stoji kamena posuda za svetu vodu na mramornom stupu - a dar je supruge Sándora Bosnyáka.

Nesuđeni dovršetak crkve

Nadbiskup György Császka, veliki mecena, ne samo somborske nove crkve, nego i brojnih crkava diljem Kalačko-Bačke nadbiskupije, želio je posvetiti novu crkvu prigodom podjeljivanja svete potvrde 14. lipnja 1902. godine. Na njegovu žalost, i na još veću žalost Somboraca, crkva ipak nije mogla biti posve dovršena. Nadbiskup György Császka je dao sagraditi crkvu u Telečki, Svilojevu, Novoj Gajdobri (Wekerlefalva), osnovao je više župa u Subotičkoj biskupiji, a osim gradnje karmelićanske crkve podupirao je i gradnju novosadske crkve Imena Marijina.

Križevi na zvonnicima

Križevi na zvonnicima posvećeni su 20. srpnja 1902. godine. Ta je čast imala dopasti opatu Gyuli Fejéru, somborskom župniku, no kako se on radi liječenja u Budimpešti nije mogao odazvati, poslao je odboru za gradnju dar od 200 kruna da svečanom tkaninom obavije križeve prije blagoslova, a poslije blagoslova da se tkanina utroši za liturgijsko ruho. Onda je Szaniszló Latinovich, kao bilježnik odbora i župni vikar István Muzsik pozvao somborskog dekana Istvána Mesnera iz Bezdana, da on obavi obred blagoslova križeva. Propovijedali su župni vikari: Bolto Agatić hrvatski, István Muzsik mađarski i Jakob Pfalz njemački. Folklorna je priredba otpala zbog velikog pljuska i nevremena. Okupljeno se mnoštvo bojalo ne samo da postavljanje križeva neće uspjeti, već se još više bojalo da svečanost ne završi tragično po ljude koji su imali postaviti križeve, zato što se baš tada digao veliki vihor. Govornik je posebno pohvalio bunjevački puk, koji je najenergičnije podržavao izgradnju i dovršenje započete crkve. Križevi su ipak bili postavljeni, pa je tako u kiši i nevremenu Sombor dobio svoje najviše zvonike: 73,5 metra visoke!

Prema: Ilija Džinić, *Kratak opis karmelićanske crkve u Somboru*, rukopis iz 1966.

2. Muhi János, *Zombor története*, Sombor, 1944.

Piše: mr. Andrija Kopilović

KADA SE SLAVI USKRS?

Molim Vas protumačite mi zašto se Uskrs slavi uvijek drugog datuma? Znamo kada je Božić ali nikada ne znamo kad će biti Uskrs. Obično je različitog datuma nego pravoslavni, a sada kažu da je istog dana. Zašto je to tako?

R. P. Bačka Palanka

Uskrs je najveći i najstariji kršćanski blagdan. Prvotno se slavio svake nedjelje. Od II. stoljeća slavi se jedanput godišnje, nakon prvog proljetnog punog mjeseca. Potječe od židovskog blagdana Pashe. Zato su u uskrsnoj liturgiji prisutni mnogi biblijski tekstovi koji podsjećaju na izlazak Izraelaca iz egipatskog sužanjstva i prelazak preko Crvenog mora. Na Uskrs se slavi spomen Kristova uskrsnuća, njegove pobjede nad smrću i nad grijehom. Noć uoči uskrsne nedjelje slavi se vazmeno bdjenje.

Središte uskrsne liturgije je podjela sakramenata inicijacije: krštenja, potvrde i euharistije. Razumljivo da se u Pracrki koju je oko sebe okupljao Uskrsli Gospodin, svaka nedjelja slavila kao Uskrs. Kasnije se htjelo to "nedjeljno otajstvo" ipak na poseban način slaviti jednom godišnje, već i radi toga jer se "novo rođenje", krst, potvrda i euharistija, događalo također jednom godišnje. Zato je za Uskrs biran poseban dan - posebna nedjelja. Tada je došla do izražaja želja da to bude što više datumski približeno onom danu kada se taj dan u povijesti i nad povijesti dogodio. Taj datum je najbliži 14. nisanu, kada je stvarno bio događaj Kristove smrti i uskrsnuća. Kako se lunarna i solarna godina ne slažu, bilo je teško odrediti datum slavljenja Uskrsa da to bude nedjelja i to najbliža događaju. Tako je došlo do ovih razlika. Uskrs se dakle slavi uvijek prve nedjelje poslije punog mjeseca nakon proljetne ravnodnevnice (ekvinocija). Tako je najraniji datum Uskrsa 22. ožujka, a najkasniji 25. travnja.

Uskrs kao kršćanski blagdan počeo se slaviti u 2. ili početkom 3. stoljeća i to po židovskom lunisolarnom kalendaru i poklapao se sa židovskom Pashom koja se po židovskom kalendaru slavi na dan 14. nisana, a kao uspomena na oslobođenje i izlazak iz egipatskog ropstva. Tek nakon Nicejskog crkvenog sabora 325. godine, kad kršćanska Crkva prihvaća julijanski kalendar, ustaljuje se datum Uskrsa po solarnom kalendaru, iako ni tada datum nije bio usuglašen između raznih istočno-kršćanskih zajednica. Gregorijanski kalendar nastavak je Julijanskog, a svi datumi povijesnih događaja koji su se zbili prije 15. listopada 1582. godine odnose se, ako nije drugačije naznačeno, na Julijanski kalendar. Blagdan Uskrsa od Nicejskog crkvenog sabora 325. godine do uključivo 1582. godine određivao se prema Julijanskom kalendaru, pa će se zato donijeti i algoritam da bismo mogli odrediti datume kad je Uskrs slavljen u vremenskom periodu od 325. do 1582. godine. I ovdje će se napomenuti da je današnja razlika između dva kalendara 13 dana.

Prigoda je da na ovom mjestu u *Zvoniku* damo i odgovor kako ga vide naša pravoslavna braća pa će biti jasno zašto se slavljenje Uskrsa ne slaže uvijek.

Postoji više načina računanja godina.

Napomenut ćemo samo neke poznatije: Egipćani i Rimljani su prakticirali sunčevu (solarnu) godinu. To je sunčevi kalendar, kome je osnova na jednoj godini - vremenu za koje se Zemlja okrene oko Sunca: za 365 dana i nekoliko sati. Židovi i neki drugi, među kojima i muslimani, drže mjesječevu (lunarnu) godinu. Lunarna godina je kraća od sunčeve 11-12 dana, te se svake dvije-tri godine morao dodavati još po jedan mjesec. Ovaj nepraktični način računanja kalendara ispravio je, 360. godine po Kristu, učeni rabin Hilel II, izračunavši mnogo točnije vrijeme trajanja kalendarskog mjeseca, koje se od stvarne dužine puta Mjeseca razlikuje za tek 0,4 sekunde, i ustanovivši kao dužinu solarne godine 365 dana, 5 sati, 55 minuta 25,4 sekunde. Problem kalendara aktualan je i u Pravoslavnoj crkvi. Imamo suprotnu situaciju da Jeruzalemska, Ruska i Srpska patrijaršija slave nepomične blagdane po starom kalendaru, dok Carigradska, Aleksandrijska, Antiohijska, Rumunska i Bugarska patrijaršija slave te iste blagdane po novom kalendaru. Što onda znači za pravoslavne ta podjela? Najčešće, ona je jednostavno prilagođavanje uvjetima života i potrebama koje diktiraju promjenu ili ostajanje na starom kalendaru. Sam kalendar, valja podsjetiti, nije dogmatskog karaktera i zato njegova izmjena u pojedinim crkvama nije porušila kanonski poredak ili odnos prema tim crkvama. No ipak, ta promjena donijela je i velike potrebe i rascjep u Crkvi. Ishitrenim prihvaćanjem novog kalendara, Grčka crkva je dobila šizmu poznatu pod nazivom "Starokalendarovci". Kalendar, dakle, nije dogma. No iako nije dogma, odnosno, "ne dotiče se dogme po sebi, ne zbog jednostranosti svoje, dotiče se jedinstva Svete vjere i Svetog bogoslužjenja, što je jednako dogmatima". "Jedinstvo vjere, jedinstvo svetog bogoslužjenja je nešto osnovno za Crkvu, nešto naddogmatsko." Zato s punim pravom možemo zaključiti: "Veća je šteta i od dogmatske razlike, jednostrana promjena kalendara, raskidanje vjerskog jedinstva, cijepanje jedne, svete, saborne i apostolske Crkve... Svi Sabori su smjerali jedinstvu Crkava. To je najveća dogma Sabora." No kako je došlo do kalendara koje sada upotrebljavamo i do razlike među njima? Prvi, (stariji) kalendar je uveo Rimski car Julije Cezar, 45. godine po Kristovom rođenju, pa se taj kalendar zove Julijanski. (On je i sedmom mjesecu dao ime po sebi, a osmom august, prema svojoj tituli). Taj kalendar je izračunao egipatski astronom Sosigen. On je činio godišnji krug od 365 dana i 6 sati. Kako kalendar mora imati dane koji su vezani za dnevni krug, tih šest sati se zbroji za četiri godine i svaka četvrta godina ima 366 dana. To je tzv. prijestupna godina. Prijestupna godina dobije u veljači taj jedan, ekstra dan, i tada februar ima 29 dana. Prilikom izračuna-

vanja ovog kalendara, prema tropskoj godini, Sosigen je napravio grešku jer faktički godina ima 365,2422 dana. Ovo za prvo vrijeme nije značilo puno. No, tokom vremena su dani zaostajali za tropskom godinom. Zato je komisija Rimske crkve, pod predsjedništvom Alojzija Liliusa predložila reformu kalendara koju 1582. prihvaća papa Grgur VIII. Prema proračunu koji je komisija iznijela, ustanovljena je razlika od 10 dana zakašnjenja. Svojom bulom Papa je naredio da se nakon četvrtka, 4. listopada kalendar pomakne na petak 15. listopada, kako bi se ta razlika eliminirala. Da ne bi dolazilo do ponovnog zakašnjenja, određeno je da godine na razmeđu vjekova kojima se brojevi ne mogu dijeliti s 400 ne budu prijestupne.

Kako Julijanski kalendar apsolutno svake četvrte godine i dalje ima prijestupnu godinu, razlika od početnih deset dana se postepeno povećava. Gregorijanski kalendar su prihvatile sve zapadne kršćanske crkve a postepeno i neke pravoslavne. Među prvima, Grčka crkva je uvela novi kalendar, koji je već 1923. godine napravio veliki raskol u Grčkoj crkvi, i danas aktualan. Kasnije su pod pritiskom Rusije (eksperimentalno) novi kalendar uvele i Bugarska, a potom Rumunjska, i obje na tome ostale. Jeruzalemski patrijarhat, iz praktičnih razloga, ostao je na starom kalendaru - da ne bi slavili zajedno kada i rimokatolici i time imali problem kako da usklade bogoslužjenja na istim svetim mjestima. Sveta Gora, iako je u sred Grčke, ostala je na starom kalendaru do danas. Neke pravoslavne crkve, suočene s ovim problemom, slave Božić i po starom i po novom kalendaru (Ukrajinska crkva) te tako imaju dva Božića. Srpska, Jeruzalemska i Ruska crkva ostale su na starom kalendaru. Slavljenje Uskrsa i ciklusa tzv. "pomičnih" blagdana - Veliki (Časni) post, Cvjetnica, Veliki tjedan, Uskrs, Spasovo, Pedesetnica kao i pripremne nedjelje pred Časni post - svi pravoslavni kršćani svetkuju prema posebnom računanju. A to je: Uskrs uvijek pada "prve nedjelje poslije punog mjeseca, poslije proljetne ravnodnevice". Pored ova tri, važi i pravilo da nikada Uskrs ne može pasti na židovsku Pashu. Proljetna ravnodnevica se opet računa prema Julijanskom kalendaru. I tu se ogleda nedosljednost onih koji prihvaćaju Gregorijanski kalendar, kada moraju uvažavati Julijanski pri izračunavanju vremena Pashe. (Jedini izuzetak je Finska pravoslavna crkva koja je prihvatila u potpunosti reformu kalendara te slavi Uskrs kad i Zapadna crkva, što je u suprotnosti s odlukom i Vaseljenskog sabora i gore spomenuta četiri principa).

Takvi različiti pristupi tumačenju su povijesni razlozi da se unutar kršćanskih crkava ipak razlikuje dan svetkovanja Uskrsa. Bitno je ipak Otajstvo koje se slavi. Svakako je teško da se u dugom nizu godina točno dogodi na onaj dan kada je to u povijesti i bilo. Gospodaru povijesti i Vremena, Bogu svemogućemu je najvažnije da se Otajstvo Uskrsa slavi na način kako je to činila Pracrkva, a neka nas ne smeta različitost u datumima nego unatoč razlika slavimo isto Otajstvo i Krista Uskrsloga. I što je vrlo važno, nastojmo se baš povodom Uskrsa "obučiti u Krista", što sve kršćanske zajednice, koje imaju zajedništvo sakramenata, mogu po krstu, potvrdi i euharistiji.

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Tel.: 551-045

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.F. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Posjetite Galeriju **SUBOTICA**

Radno vrijeme Galerije:
Radnim danom: 9-12 i 15-19 sati
Subotom: 9 - 12 sati

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT
Koncesionar
VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radlča 51-53
Tel./fax: 024/553-567

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"
vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar
Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujška 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kličmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Millennium
GSM Centar
Prodaja i Servis

Pentium IV od 24990 din
Novo i polovno!

Fax aparati,
centrale...
Bežični tel.
sa
2970 din

Mobilni od 5500.00

Sve na 7 rata
www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/551-353 Prvomajska 6.

TippNet

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
(024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san®

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-
vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila,
ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel. 024/753-374

754-680

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

MONOLIT GRADNJA GRADEVINSKO I
GRADEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE P.O.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

Hirvivo
Katalikus hetilap
1. kv. I. uzam 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJA - STRUČNA USLUGA

- Veliki izbor klasičnih i modernih okvira
- Sunčane naočare od vodećih marki na svetu
- Kontaktno sočivo i sredstvo za održavanje

Uslovi kupovine:
- Gotovinsko plaćanje
- Čekovni kredit
- VISA kartica
- Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767- 477
Tel./fax: 024/767- 426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559- 025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

II. HODOČASNIČKI KRIŽNI PUT 20. (subota) - 21. (nedjelja) ožujka 2004.

Okupljanje u subotu u 7,30 sati kod crkve Isusova Uskrsnuća

Obilazak 14 sakralnih objekata u dva dana u razmatranju Muke Gospodina Isusa Krista.

Pozvani su svi oni, bez obzira na dob, koji se žele pridržavati plana organizatora i koji su spremni prilagoditi se vremenu i uvjetima.

MISA MLADIH ZA MIR
2. 04. 1004. u 20 sati
crkva Isusova Uskrsnuća

BDJENJE MLADIH

3. 04., subota uoči Cvjetnice
sjemenište "Paulinum" u 19 sati

KRIŽNI PUT NA SUBOTIČKOJ KALVARIJI

Za MLADE - 21. 03.

u 15 (hrvatski); u 16 (mađarski)

Za DJECU - 28. 03.

u 15 (hrvatski); u 16 (mađarski)

Za SVE (Cvjetnica) - 4. 04.

u 15 (hrvatski); u 16 (mađarski)

Za SVE (Veliki petak) - 9. 04.

u 9 (mađarski); u 10 (hrvatski)

KARIZMATSKI SUSRET SVIH MOLITVENIH ZAJEDNICA

28. 03. 2004. - početak u 15 sati
Franjevačka crkva

Moj Raspeti

Visiš na križu
nasuprot mene

Raspeti

Ležim

Nepomična od bola
ali šutim

Sve vidiš

svaka moja riječ suvišna je

Ti me shvaćaš

Dok leđa gore ko žerava
gledam u Tebe
moj Raspeti

I u toj boli

i šutnji tvoja je blizina

moj Raspeti

Ti me pratiš

i daješ snagu

Tako i ja Tebe bolje shvaćam

Postajemo veliki prijatelji

ja i Ti

moj Raspeti

s. Bosiljka Halužan

HRVATSKI KULTURNI CENTAR "BUNJEVAČKO KOLO"

Subotica, Preradovićeveva 4

tel.: 555-589

ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"

www.hrvatskarijec.co.yu

tel. (024) 55-33-55

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Subotica, Preradovićeveva 4

tel.: (024) 556-898; (024) 553-818

NOVE KNJIGE

(možete ih nabaviti u uredništvu
"Zvonika")

* A. Napiórkowski OSPPE,

Posvećeno zajedništvo,

cijena 250 din

* M. Miković,

Iznad žita nebo (ogledi iz književnosti),

cijena 300 din

IZ PAPINE PROPOVIJEDI NA PEPELNICU

Korizmeno vrijeme predstavlja "povlašteno vrijeme" duhovnoga vježbanja i velikodušnoga služenja braći. U tom smislu, u svojoj sam Poruci za Korizmu želio privući pozornost posebno na teške uvjete u kojima se nalaze tolika djeca u svijetu, podsjetivši na Kristove riječi: "Tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima" (Mt 18,5). Kome je, doista, potrebna zaštita nego slabome i krhkome djetetu? Mnoge su i složene poteškoće koje prijete dječjem svijetu. Moja je živa želja da se ovoj našoj najmanjoj braći, često prepuštenima sebi samima, ukaže sva potrebna pažnja, zahvaljujući i našoj solidarnosti. To je konkretan način primjene našega korizmenog truda. Draga braćo i sestre, s takvim osjećajima započinjemo Korizmu, put molitve, pokore i istinske kršćanske askeze. Neka nas na tome putu prati Marija, Majka Kristova. Njezin nam primjer i zagovor omogućili radostan hod prema Uskrsu.

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
mr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
dr. Tadej Vojnović,
Željka Zelić

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 720 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA
ili 160 kuna; avionom 40 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kutina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

Iz prela, poklada i maskenbalova u korizmu

Prelo u Tavankutu

Prelo i maskenbal u Starom Žedniku

Članovi žirija zadovoljni obavljenim poslom, izabrali i najljepšu prelju i najljepšu masku

Dječji maskenbal u Vajskoj

Mala Josipa - "glavna" na maskenbalu u dječjem vrtiću "Marija Petković" u Subotici

Prizor s pokladnog igrokaza u župi Sv. Roka u Subotici

Stvarnost a ne maska - Rajko Ljubič s nagradom "F. Bodrogvari"

U župi Sv. Roka u Subotici održana je korizmena duhovna obnova karizmatičkih molitvenih zajednica

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Papina Pepelnica 2004.

Kardinal Bozanić u gimnaziji

Biskupi Jugoistočne Europe s patrijarhom Pavlom

Nuncij E. Sbarbaro i nadbiskup S. Hočevar s mons A. Grabom

Blagoslovljene nove postaje Križnog puta u Subotičkoj katedrali - bazilici Sv. Terezije

Mons. Stjepan Beretić proslavio 30. objećnicu svećeništva

Bikovo - hodočašće pod Jurićev križ